MARC J. TRENNERY

OPERAŢIUNEA „CARUL MARE”

Traducere de ION NASTA

**EDITURA MERIDIANE BUCUREŞTI, 197
4**

Coperta de ©AMIAN PETRESCU

MARC J. TRENNERY Le *Grand Chariot* **© „Editions Fleuve Noir”» 196
7**

CAPITOLUL I

Era un fiord ca atîtea altele, larg, cu pereţi abrupţi, şi aidînci, care se deschid ca nişte răni căscate în coasta Norvegiei. Cu cele două maluri imense acoperite de br.'.zi iinzăpeziţi, cu cerul închis, plumburiu şi apa verde, nu aar fi avut nimic deosebit dacă *Kriegsmarine* (Marina de r-ăzboi germană) n-ar fi hotărît să ancoreze aici, pe timpul iiernii, cuirasatul *Tirpitz.*

În liniştea aceea, marele şi maiestuosul fiord avea o ffrumuseţe puţin tragică. Versanţii abrupţi, blocurile de granit cu forme chinuite, contrastau cu etrava fină a wasului cu suprastructuri zvelte : lungă fortăreaţă plu-titoare, cenuşie care se confunda permanent cu cerul.

Populaţia micului sat de pescari cuibărit în fundul golfului se triplase.

Cazărmile adăposteau personalul a trei baterii de arti-lerie antiaeriană ale companiei de puşcaşi mai’ini însăr-cinaţi să asigure protecţia din apropiere a vasului, precum şi serviciile care aprovizionau trupele de uscat şi efec-

tivele îmbarcate.

în acea lună de ianuarie 1942, Norvegia se pregătea de cel de-al doilea an de ocupaţie. Locuitorii sfîrşiseră prin a se obişnui cu această stare de oprimare. Se formaseră diferite tabere. Ca dealtfel peste tot în Europa, găseai indiferenţi, care suportau totul fără să cncnească ; neînduplecaţi, cărora vederea unei singure santinele. germane le trezea dorinţa de crimă şi colaboratori, fie 1 convinşi ideologic, fie profitori murdari. Erau obligaţi I să convieţuiască unii cu alţii, făcînd eforturi ca de bine de rău să poată supravieţui. .

Jan Petersen închise uşă cabinei, urcă scara şi ieşind I pe puntea vasului îşi ridică gulerul'de blană al canadienei. Era un bărbat de vreo patruzeci de ani, scund, spătos, cu o faţă lungă şi osoasă, cu pielea tăbăcită de sarea şi 1 stropii valurilor. Ochii mari de uh albastru spălăcit dădeau cînd şi cînd feţei sale ,o notă de veselie. Părul cărunt, I tuns perie, scotea în evidenţă nasul acvilin şi gura cu buze. I subţiri. ▌

Ridică ochii. Noaptea nu va întîrzia să învăluie complet fiordul. Lumina stelelor' nu reuşea să străpungă plafonul I coborît al norilor care făceau ca întregul golf să pară cufundat într-un univers de vată.

Jan Petersen se scotoci în buzunare, scoase punga de tutun, pipa şi începu s-o îndese. Cînd să scapere amnarul cu cremene, se răzgîndi preferind să coboare pe chei pentru a se adăposti de vîntul rece care-i biciuia obrazul.

Pe ţărm, în jurul său, ceilalţi îşi strîngeau năvoadele pe care le întindeau după aceea pe o sîrmă întinsă între doi stîlpi înf ipţi în pămînt. . , .

Jan Petersen întoarse capul. Bătrînul Olaf venea spre el, călcînd domol,-cu ochii-n pămînt, cu spinarea încovoiată. .

•—A mers? . ■

Pescarul nu ridică capul... \ ’

— A mers ? repetă Jan Petersen.

Olaf trase un scuipat care fu cît pe ce să nimerească pe cizmele lui Jan Petersen, Apucîndu-l de braţ acesta se răsti la el : • • .■’ •.

'— Ai noroc că eşti bătrîn ! Altfel ie pocneam de nu te

vedeai !

Celălalt îl privi cu o licărire răutăcioasă.

■— Dă 1 Dacă-ţi face plăcere... Da’ nu schimbi nimic cu asta. Mîine, peste opt zile, peste şase luni, altul o să facă la fel !

— Dar totuşi n-ai vorbit întotdeauna^aşa! Altădată mergeam şi pescuiam împreună...

Bătrînul îl întrerupse şi împungînd arătătorul în pieptul lui spuse cu o notă de tristeţe în glas :

•— Altădată erai Petersen. Jan, curajosul Jan. Altădată mergeai la pescuit ca să trăieşti. Altădată erai un om...

Olaf se înfierbînta, vocea îi devenise mai puternică şi un norişor de abur i se forma în dreptul gurii.

—• Numai că acum, continuă bătrînul, te-ai schimbat f Cînd te mai urci pe vas, o faci ca să te prăvăleşti beat mort pe punte.

-— Taci !

— Nimeni nu mă poate împiedica să vorbesc 1

■— Ia seama, Olaf !

— De ce ?... O să te duci să mă torni prietenilor tăi de la *Kommo.ndatur* ? Halal să-ţi fie ! Du-te ! Fugi, trebuie că te şi aşteaptă. Doar dacă n-ai o întîlnire la vreun bordel!

De cîtva timp începuseră să se apropie de ei şi alţii. Pescarii făceau cerc în jurul lor, gata să-l apere pe Olaf. Jan Petersen citi în privirile lor numai dispreţ şi ură.

-— Ce mai aştepţi, du-te la căldurică, lîngă stăpînii tăi !

Jan Petersen lăsă capul în jos, îşi îndesă boneta de lînă şi se îndreptă cu paşi grăbiţi spre capătul cheiului. Ceilalţi îl priviră depărtîndu-se. Auzi în urmă cîteva insulte şi rîsete groase şi o luă la fugă spre clădirea de
piatră cu obloanele trase în faţa căreia o santinelă înarmată bătea din călcîie.

Caporalul de marină Ernst Kreisler întinse mina spre halba de bere şi Karina, aşezată pe genunchii săi, era să-şi piai’dă echilibrul. Se agăţă de gîtul marinarului şi îl muşcă uşor de ureche.

Era cald. Partea de sus a sobei mari de faianţă verde,, îndesată pînă la refuz, începea să se roşească. în semi-obscuritatea abia luminată de licărirea tremurată a cîtorva lămpi cu sticla vopsită în roşu, clienţii B.M.C.-ului[1]

1 Casă de toleranţă militară de campanie (N. ed. fr.)

grăsanei Yoke, majoritatea marinari, adulmecau mirosul pielii fetelor care se amesteca cu cel de saramură şi heringi afumaţi.

B.M.C.-ul avea ore de funcţionare rezervate trupei, altele subofiţerilor şi altele ofiţerilor. O duzină de norvegiene, majoritatea blonde şi durdulii, îşi constituiau aici un mic venit. Deasupra sălii barului, erau camerele unde îşi primeau clienţii.

Lui Ernst Kreisler îi era din ce în ce mai cald. Era un obişnuit al stabilimentului. Se întîmpla chiar ca grăsana Yoke să-i facă credit, caporalul lăsînd „caset” întreaga lui soldă.

Oftă şi vru să se ridice. Karina se făcu şi mai grea.

■— Trebuie s-o şterg !

— Vorbe ! îi şopti ea la ureche.

Kreisler înghiţi în sec. Emana din Karina o senzualitate de animal tînăr. Se lipea de el, şi prin bluza albă, care i se mula pe piept, îi simţea sfîrcurile tari ale sinilor care se frecau de postavul aspru al tunicii.

— Zău, trebuie să mă întorc la bord

.Tonul nu mai era chiar aşa hotărît. Karina se făcu şi mai mîngîietoare. Ernst Kreisler îi plăcea şi insistenţa ei nu avea nimic profesional. Caporalul avea acum obrazul în flăcări. Vrînd să scape din strînsoarea fetei, mîinile îi alunecară pe mătasea ciorapilor. Karina tresări simţind degetele marinarului de-a lungul coapselor.

— Tot mai ţii să te întorci la bord ? îl întrebă ea scoţînd printre buzele-i cărnoase vîrful limbii.

Nu aşteptă răspunsul şi cu o sărutare pasionată şi dulce totodată îl trase spre fundul sălii. Suiră scara în spirală care ducea la camere, sub privirea ironică a lui Jan Petersen care stătea sprijinit de bar în tovărăşia lui Yoke cea grasă.

— Uite, încă unul. Ce-ţi spuneam eu ?...

Patroana, o femeie de vreo cincizeci de ani, cu sini şi fese voluminoase, şi care n-avea nevoie de poliţia militară ca să menţină ordinea în casă, rîse din gît. Ţinea la Jan Petersen, poate pentru că era unul din puţinii civili care n-o dispreţuiau. Pescarul nu fusese niciodată iubitul ei, iar dacă se întîmpla să mai rămînă seara, după ora închiderii, era ca să mai bea cu ea o sticlă de coniac pălăvrăgind

despre una şi alta.

— Karina îl cam are la inimă pe caporal ; iar cînd urcă cu ea stă cîte o oră, dacă nu chiar două 1

■— între ţi doi e ceva...

— Aide, aide, te-or fi interesînd fetele acum !

— Nu ! Doar aşa, să zic ceva 1

Un oftat ridică perna de grăsime care-i ţinea loc de piept grăsanei.

— O să-l uite ea şi pe ăsta !

— E mutat ?

— Nu, dar *Tirpitz* o ia din loc...

Jan Petersen dădu peste cap paharul de coniac, se şterse cu mîheca hainei peste' gură şi plescăj din limbă.

.— Bun . -

Yoke nu înţelese despre ce e vorba.

— O fi bine pentru tine. Dacă pleacă vasul, mie una nu-mi rămîne decît să trag obloanele. Nu cu prăpădiţi! ăştia de artilerişti îmi fac eu treaba !

— Mă referеam la băutură. Nula vaporaş.

Yoke grasă şterse cu o cîrpă urma udă a paharului: I petejghea.

— Şi pe cînd s-ar întîmpla catastrofa ?

•— În opt, zece zile cel mult!...

.— Pînă nu-l vezi plecînd, mai există încă o mică speranţă...

Un nou oftat zgudui pieptul lui Yoke. ’ ' j

— Ştiu eu ce spun, zise ea coborând dintr-o data vocea î . ca şi cum ceilalţi clienţi aşezaţi-pe la mese cu femei n-ar fi avut altceva mai bun de făcut decît să-i asculte J trăncăneala ; tipul Karinei i-a anunţat vestea nu mai departe de aseară! O -să-şi facă mendrele în Franţa, la Saint-Nazaire.

— Ce poate el să ştie ? ..

De data asta Yoke se simţi de-a dreptul jignită.

— Asta-i bună 1... O bombă de-ăsta e pentru mulţi un loc de spovedanie.-Şi caporalului i-a intrat fata asta.sub piele, să ştii. : . '

Se plecă spre el şi-i şopti confidenţial:

— Are chiar intenţia „s-o scoată” ! Chiar aşa.

Jan Petersen îşi duse degetul la tâmplă, într-un gest

iară echivoc. . : . . \ .

— E ţicnit I O curvă nu poate fi decît curvă.

— Ce ştii tu ? ■ ■

Jan Petersen nu mai . avea’ chef să continue discuţia. . Se uită pofticios spre pahar. Yoke ridică din umeri, luă sticla şi-i umplu paharul.

— Poftim ! Bea şi du-te naibii

!Cinci minute mai târziu Jan Petersen se îndrepta cu paşi grăbiţi spre baraca în care-şi ţinea uneltele de pescuit.

Oamenii întorceau capul după el. mergeau încovoiaţi şi încotoşmănaţi în tot felul de boarfe de lîna, grăbin- clu-se spre casele lor. Frigul înţepa la urechi şi un văl de ceaţă se lăsa încet deasupra golfului. Din cînd în cînd ' cîte o patrulă de puşcaşi din *Kriegsmarine* făcea să răsune sub bocanci caldarîmul unei străduţe, apoi totul se liniştea şi Jan Petersen nu mai auzea atunci decît zgomotul propriilor săi paşi.

în pragul barăcii, se întoarse, cercetă împrejurimile, scoase cheia, deschise uşa şi o închise repede în spatele său. Rămase cîteva clipe nemişcat, sprijinindu-se cu spatele de uşă. Avea nevoie să-şi recapete suflul şi să chjhzuiască.

Hotărîrea odată luată, se îndreptă spre un godin vechi aşezat într-un colţ şi deplasîndu-l într-o parte dezveli o placă de fier înnegrită. Luă o şurubelniţă, îngenunche, desfăcu şuruburile care fixau placa de podea în cele patru colţuri şi o ridică. O placă subţire ele ciment acoperea o ascunzătoare săpată chiar în pămîntul bătătorit. Jan Petersen apucă un belciug, ridică capacul de beton şi strecurînd braţul înăuntru scoase la iveală un mic emiţător pe unde scurte. Se ridică încet şi apropiindu-se de masă dădu drumul postului de radio, alegînd un program cu muzică, după care introduse fişa emiţătorului în priza care se găsea la piciorul mesei.

Jan Petersen ar fi uimit-o pe Yoke grasa şi pe bătrînul Olaf. Omul cai e sta tea acum aşezat cu casca pe urechi şi cu cercul manipulatorului pe genunchi, nu avea nimic comun cu beţiv ul pierde-vară care îşi petrecea nopţile în casa de toleranţă a satului. Avea un număr matricol, un indicativ şi o lungime de undă care-l lega de Londra.

Tşi redaclă mesajul şi trimise semnalul de apel. Ţăcănitul manipulatorului se '.confunda cu vocea Zarahei Leander care cînta în fiecare seară pentru trupele germane. _ . •

La Londra corespondentul său îi cerea să-i comunice semnalul de verificare. Jan Petersen trimise cele trei litere ale indicativului său, aşteptă zece secunde apoi făcu cele două greşeli de manipulare care dovedeau că postul său nu era sub control şi că putea emite liber. De îndată auzi semnalul „trimiteţi mesajul”.

Petersen îşi transmise atunci textul ale cărui litere păreau că-i dansează în faţa ochilor :

„T.I.R.P.I.T.Z. ... V.A. ... F.I..... I.N.D.R.E.P.T.A.T.... S.P.R.E. ... S.A.I.N.T.-N.A.Z.A.I.R.E. .... I.N. ... M.A.I. ... P.U.Ţ.I.N. ... D.E. ... Z.E.C.E. ... Z.I.L.E. ... S.T.O.P. „ T.E.R.M.I.N.A.T."

Comută pe „recepţie" şi ascultă semnalele. Trăsăturile i se înăspriră. Londra îi cerea să colaţioneze. Jan Petersen o luă de la capăt. îi era cald şi se enerva. Făcu o greşeală, involuntară de data aceasta, înjură, rectifică şi termină pentru a doua oară transmisia informaţiei. Din nou trecu pe „recepţie" şi bătu cu pumnul în masă : operatorul îi cerea să repete după „îndreptat spre"...

Petersen era gata să renunţe. îi venea să întrerupă, îşi dădea seama oai’e operatorul de la Londra că fiecare minut suplimentar de emisie reprezenta un risc ? Acela de a fi goniotat[2] de centrele de ascultare germane care sondau eterul în permanenţă cu scopul de a detecta emisiunile clandestine ?

î.şi şterse fruntea cu palma umedă. în sat exista un asemenea centru intr-o cazemată, chiar la capătul digului...

Corespondentul său îşi pierdea răbdarea trimiţînd-îngrijorat semnale. Petersen şovăi, apoi transmise din nou finalul textului lăsînd spaţii între litere pentru a exclude orice greşeală. Două secunde mai tîrziu auzi iii sfîr.şit confirmarea de recepţie şi dintr-o dată se simţi mai uşor, muzica părîndu-i-se acum de-o nesfîrşită duioşie.

Uşa se deschise brusc. Jan Petersen se întoarse. Fasci-

2 A localiza un emiţător prin metoda aşa-zisă de „triangulare" (N. cd. fr.).

colele orbitoare ale mai multor lanterne îl orbiră. îşi dădu seama că fusese ultimul mesaj transmis la Londra şi schiţă un gest să apuce arma...

Lovitura crosei îl atinse la tîmplă, vederea i se întunecă şi se prăbuşi în neant.

Dura de ore întregi. Jan Petersen era tot o rană. Ajunsese la stadiul în care suferinţa repetată şi continuă începe să devină o obişnuinţă, atroce, dar totuşi o obişnuinţă.

îl interogau trei persoane. Cunoştea bine pe şeful Gesta- po-ului local care-i punea întrebările. Şi el era un obişnuit la Yoke grăsana. Nu-i interesa numai conţinutul mesajului, căci aveau textul, ci numele şefului reţelei.

— Cine ţi-a dat emiţătorul ?

Jan Petersen înghiţi cu greutate şi răspunse pentru a nu ştiu cîta oară acelaşi lucru ;

— Mi-a fost paraşutat l

— Cînd ? ' ,

— Acum trei luni...

— Nu-i adevărat 1 Ai un şef în Norvegia 1 Care e numele lui ? Vorbeşte !..

.Petersen, spînzurat de tavan de încheieturile mîinilor, simţea sudoarea şiruindu-i pe faţă, udîndu-i spatele, curgîndu-i de-a lungul .şoldurilor. Simţea gustul sărai al lacrimilor pe buze şi o mare oboseală. morală şi fizică totodată.

— Cine ţi-a dat postul de emisie ? Care-ţi. sînt complicii în sat?

Un bubuit îi izbucni în creier. Loviturile de cravaşă se abăteau pe tălpi, spărgînd băşicile şi întreţinînd durerea arsurilor făcute cu fierul încins pînă la roşu.

Un rîs nervos, din care nu se putea opri, scutura trupul lui Jan Petersen. Să le fi spus că secretul acestei manevre, care probabil şi pusese în stare de alertă mai I multe state-majore, fusese dezvăluit unei mici prostituate de către amantul ei, caporalul ?• Un amant cu inima largă, care visa s-o scoată din bordel.,. . _

„Ah, nu! Ar fi prea simplu, se gîndea Petersen; să caute ei originea fisurii. Să se perpelească !” : <

Atunci se hotărî să nu mai răspundă, să 'facă. în aşa fel incit această întrebare să devină prin muţenia ei un fapt capital. Loviturile începură din nou să cadă cu furie. Jan Petersen scoase un urlet de fiară şi leşină.

Puşcaşii marini adunaseră populaţia satului în piaţa din faţa primăriei. Se aflau toţi aici,-pescari, bătrîni, femei-, şi adolescenţi. Chiar şi Yoke cea grasă înconjurată de fetele ei. Formau un careu pe trei rînduri. Era şi pastorul acolo, în picioare lîngă spînzurătoare, cu părul alb răvăşit de vînt. ■ ‘ ‘

Eşafodajul fusese ridicat dis-de-dimineaţă şi Hanske, tîmplarul, trebuise, sub ameninţare, să facă rost de scîn -duri şi să le bată în cuie. Acum aştepta şi el, cu bătrînul Olaf, în mijlocul pescarilor.

Era cam ca la biserică. Bărbaţii se aşezaseră la stingă şi femeile la dreapta. în fund, un spaţiu larg liber pe unde urma să sosească condamnatul.

Cind apăru Benz-ul se făcu linişte. îl văzură cotind şi îndreptindu-se încet spre spînzurătoare. Maşina se opri. Uşa metalică se deschise cu un scîrţîit, permiţînd celor trei oameni să iasă din maşină. Mulţimea văzu atunci o epavă în zdrenţe, purtată pe braţe de „feldgendarmN.

Jan Petersen nu mai putea umbla. Ţinea însă capul sus ca să se vadă că nu frica îl împiedica să păşească. Cei doi nemţi care-l încadrau îşi trecuseră fiecare un braţ al său pe după gît pentru a-l sprijini în timp ce vîrful picioarelor goale se tîrşîia pe caldarîm.

Atunci, într-o singură mişcare, bărbaţii se descoperiră. Femeile începură să se roage. Pastorul înaintă spre condamnat. O santinelă-i ordonă să rămînă pe loc.

Doi subofiţeri aduseră un cărucior pe care-l aşezară sub spînzurătoare. Jan Petersen fu ridicat pe el şi un feldgendarm se aşeză în spatele său.

Pastorul fu atunci autorizat să se apropie.

— Doamne, te rog primeşte la tine pe fratele nostru Jan...

Petersen auzea vocea pastorului şi îşi plimba încet privirea deasupra mulţimii. O întîlni pe cea a bătrînului Olaf, îi surise, o întîlni pe cea a grăsanei Yoke, clipi din ochi. Nu, nu vorbise... Nimeni nu va cunoaşte povestea de

dragoste a Karinei...

•— Iartă-i greşelile şi păcatele..., continua pastorul.

Privirea lui Jan reveni din nou asupra grupului de pescari. Băgă de scamă că buzele bătrînului Olaf erau agitate de un tremur continuu.

„Care din ei va fi succesorul meu ? – se întrebă Petersen ; pentru că voi avea un succesor, altminteri ar fi-prea stupid*.

— Iertarea ta Doamne să se coboare asupra fratelui nostru Jan, care te-a slujit fără încetare...

Nu înţelegea cuvintele pastorului. Vorbele rugăciunii ajungeau la el ca un fond sonor. În timpul orelor în care-işi aşteptase execuţia sfîrşise prin a se împăca cu idcea morţii. Şi acum, că era atît de aproape, avea impresia că îi devenise familiară.

Un lucru era sigur : Londra primise mesajul. Englezii vor afla de moartea lui. Informaţia pe care le-o transmisese va avea astfel o şi mai mare valoare.

Suspină. Se va găsi oare cineva în sat care să preia totuşi schimbul ? Simţea nevoia să creadă astfel, asta îl va ajuta să moară împăcat.

Jan Petersen îşi înălţă capul. În ceaţa care se pierdea încet, acolo, departe, în mijlocul fiordului, în sipetul său de zăpadă şi brazi, crucişătorul *Tirpitz* era ancorat. Intr-un fel era şi crucişătorul lui. închise ochii, simţi frmghia alunecînd în jurul gîtului şi cum i se potriveşte nodul sub urechea stingă... Călăul sări jos şi cu un gest larg al braţului împinse căruciorul înainte.

Un strigăt porni din mulţime. Coarda se întinse. Corpul lui Jan Petersen se încordă, se agită, avu un şir de tresăriri timp de cîteva minute. Citeva femei leşinară, un vuiet surd se ridică din rîndurile bărbaţilor, după care fu sfirşitul.

în frigul dimineţii, nu mai 'era decît un spînzurat cu gitul rupt, capul lăsat într-o parte, imobil şi tragic, atîrnînd de-o funie.

Era la 6 ianuarie 1942 şi în lumea întreagă oamenii se pregăteau să sărbătorească *Bobotează.*

CAPITOLUL II

Maiorul Richard Greenwood îşi puse impermeabilul pe marginea cabinei cu geam şi întinse permisul de intrare

sergentului din politia militară, aşezat în spatele unui mie birou, cu faţa la înălţimea ghişeului.

■— Vă pot cere un act de identitate, *Sir ?*

— Desigur ! răspunse Greenwood scoţînd portvizitul. Sergentul verifică numele cu cel de pe permis.

■— Unde aţi descins la Londra, *Sir ?*

— în Park Lane nr. 24.

■— Care va fi durata şederii, *.Sir ?*

Degetele lui Greenwood incepură să bală nervos pe geam.

— Nu ştiu, dragă prietene, şi nici nu văd în ce măsură te-ar putea interesa ! Aşa că mai degrabă anunţă-mă colonelului Mac Kawley.

Trebui însă să mai aştepte cîteva momente, timp în care sergentul dădu un telefon, apoi, însoţit de un planton pus să-l conducă prin culoare, fu autorizat să ia ascensorul.

Ajungind la palierul etajului trei, Greenwood, urmîndu-şi ghidul, se angajă într-un lung coridor, se încrucişă cu ofiţeri din toate armele, recunoscu un căpitan de paraşutişti, întrezărindu-l doar în mijlocul unui grup care părea să tragă de el în toate părţile. După ce întîlni cel puţin şase secretare în uniforme albastre sau kaki, dintre oare unele foarte atrăgătoare, ajunse în sfîrşit la biroul şefului de stat major al operaţiunilor combinate.

— Aici, *Sir !* spuse plantonul dîndu-se la o parte pentru a-1lăsa să intre.

Greenwood bătu la uşă. O voce feminină îl pofti să intre.

împinse uşa şi rămase o secundă în prag

.— îmi pare rău că vă deranjez, *miss,* dar pesemne că am greşit biroul! îl caut pe cel al colonelului Horace Mac Kawley.

Tînăra, o *wren* *, zîmbi privindu-l pe noul venit, înalt, subţire, cu umeri lăţi, părul şaten tuns perie şi ochi căprui aproape verzi. Remarcă energia chipului, maxilarele proeminente, gura zîmbitoare cu buze pline şi insigna comandourilor din *Special Service Brigade,* care împodobea buzunarul ofiţerului.

— Sînt secretara lui. particulară, *Sir, îl* anunţă ea ridicîndu-se.

Greenwood o urmări cu privirea în timp ce se îndrepta

spre uşa biroului. .Era frumoasă, bine făcută, roşcată, cu ochi verzi.

— Dacă vreţi să mă urmaţi... .

— Pină la capătul pămîntului!

Zîmbi şi făcu cu ochiul: ' —- . .
----Chiar de-ar fi să merg în mîini!

Cu un. mic gest amical ea îi arătă biroul unde-l aşteptă colonelul

— O secundă! Spune-mi, sper că dragul de Horace nu-ţi dă de lucru şi seara, căci, dragă *miss...*

— Fairchild ! Locotenent Helen Fairchild, se prezentă ea amuzata. : ?

Greenwood continuă : ■.' - .

— Căci am intenţia fermă de a te invită la cină!

— Dar... • .
• – Nu se admit discuţiile, locotenente ! -Văd că nu eşti căsătorită, ca şi mine dealtfel, aşa că sîntem. făcuţi să ne înţelegem! '' y ~ < J

— Dar... . . -. ... . ? ’ L-

[1] Wren (Women’s Royal Navy Service) – termen denumind o membră a Serviciului auxiliar al marinei militare engleze, compus din femei (N. tr.).

. -

-— Nu mai protesta ! Telefonează 1

— Cui, *Sir ?*

— Cui vrei ! Mamei, cavalerului obişnuit, mai ştiu eu cui ? Primului Ministru, dacă e nevoie, dar să fii liberă peste o oră ! De acord ?

O voce răguşită se auzi din biroul vecin 1

— Greenwood ! Te aştept de trei minute !

— Atunci, ne-am înţeles ? întrebă maiorul îndreptîndu-se spre uşă.

Ea clipi uşor, afirmativ. Greenwood îşi aranjă tunica uniformei trăgînd de poale, intră, salută şi rămase în poziţie de drepţi.

— Ia loc, *old man !* spuse colonelul întinzîndu-i mîna.

Mac Kawley avea o faţă rotundă, tăiată deasupra buzelor de o mustaţă groasă, albă care-i scotea şi mai mult în evidenţă faţa congestionată. Era un bărbat de circa cincizeci de ani, care îşi petrecuse o parte a carierei în India şi servea de cincisprezece ani în Serviciile de

Informaţii ale armatei. Era de talie mijlocie şi avea o uşoară tendinţă spre îngrăşare. Ochii cenuşii, veseli, sclipeau în dosul ochelarilor cu ramă de baga şi se juca aproape în permanenţă cu o cravaşă de bambus.

— Cum a fost călătoria ?

■— Să vii de la Plymouth, *Sir,* nu c chiar o afacere. – Tot celibatar ?

— Mai mult ca niciodată ! făcu Greenwood bătînd în lemn.

— Comandoul ?

— Tot în formă.

■— Whisky ?

•— Dacă luaţi şi dumneavoastră...

Horace Mac Kawley apăsă pe clapa interfonului.

•— Două ceşti de ceai, Helen 1

Greenwood strîmbă din nas

.— Nici o grijă! Pe culoar face impresie mai bună.

Vorbind de una şi de alta aşteptară ca secretara să le aducă scotch-ul. Greenwood se uita din cînd în cind la ceas şi se întreba dacă Helen Fairchild va pleca de la birou înaintea şefului.

— Da... şi astfel, continuă colonelul, fiul meu iubit a căzut din nou la examen. Asta nu că n-ar fi inteligent...

Mac Kawley făcu o pauză, zîmbi şi preciză :

— Ii sînt totuşi tată ! Dar s-a îndrăgostit de o mică suedeză refugiată şi...

Se întrerupse din nou şi cu cravaşa în aer, zise :

— Cînd se întoarce din oraş adoarme pe cărţi. Mă întreb, *old man,* ce l-o fi obosind atât într-un muzeu. Eu, de exemplu, cînd mă duc cu nevastă-mea la *National Gallery,* nu fac cearcăne la ochi şi totuşi privesc..

Sosirea lui Helen Fairchild îi întrerupse.

— Mulţumesc ! Lasă asta aici, ne servim singuri. S-ar putea să stau destul de mult cu maiorul Greenwood, n-ai decît să pleci cînd termini...

Aruncă o privire maliţioasă interlocutorului său şi adăugă cu ironie :

— Cel mult, mica mea Helen, dacă vrei să profiţi de faptul că n-am nimic să-ţi dictez în seara' asta .şi să-ţi pui în ordine lucrările ? în cazul ăsta...

Tinăra zîmbi.

•— Cred că am să profit de ocazie...

■— Bine ! Bine ! Pune-le în ordine !

Greenwood o văzu roşind cînd închidea uşa.

— Drăguţă, nu-i aşa ? Şi serioasă. E o secretară grozavă. Dacă eram în locul dumitale, aş fi invitat-o la cină ! Numai că probabil n-ai îndrăznit. Dacă vrei cit de cît să repari greşeala...

Ochii cenuşii sclipeau ironic.

— Am invitat-o pe miss Fairchild !

„Dragul meu Horace, o să ajungi să ai apucături de codoaşă[14] se gîndi Greenwood observind trăsăturile colonelului care se înăspriseră dintr-o dată.

I.şi scoase ochelarii cu un gest brusc.

— Bănuieşti, cred, că nu te-am convocat doar în scopul de a te vedea făcîndu-i curte secretarei mele...

Vocea nu mai era aceeaşi. Pierduse intonaţia binevoitoare şi puţin bonomă. Era acum seacă şi cu inflexiuni metalice.

— Ştii ce se petrece pe continent, Richard ?

Greenwood avu un gest vag.

•— Rezistenţa se organizează ! Bărbaţi şi femei duc ae luni de zile o bătălie din umbră, o acţiune subversivă.

Mac Kawley se ridică, se duse spre perete şi trase o perdea care masca harta Europei la scară mare. Era acoperită cu pioneze de diferite culori.

— Uite, Greenwood 1 Aici, cele verzi, Olanda. Reţelele sînt deja în acţiune ! Aici, cele roşii, Belgia. în fiecare zi sar trenuri în aer 1

Mina colonelului se deplasă în jos.

— Punctele albastre sînt reţelele franceze ! Sini peste tot şi de toate orientările politice. în sud cei din F.T.P. \ în centru, pe lingă Vichy şi Vercors, oamenii Armatei secrete ; în zona numită liberă cei din C.N.R. [3] îşi extind reţeaua. Peste tot mii de oameni lucrează în umbră şi speră.

Mac Kawley trase perdeaua şi revenind spre birou se lăsă să cadă greu în fotoliu. Greenwood îl văzu apucîndu-şi fruntea cu amîndouă mîinile.

— Şi ştii ce aşteaptă ei, Richard ?

Nu lăsă timp maiorului să răspundă.

— Să deschidem un al doilea front! spuse el ridicînd capul ; or, pentru moment nu poate fi vorba de aşa ceva

3 C.N.R. : Consiliul Naţional al Rezistenţei (N. cd fr).

şi nici multă vreme de acum înainte !

Brusc atmosfera biroului deveni apăsătoare. Cei doi ofiţeri se observau în linişte. Greenwood se întreba unde voia să ajungă colonelul. Colonelul scruta figura maiorului. Se cunoşteau de aproape cinci ani. în 1940 el urmărise operaţiunile comando-ului său la Narvik şi acolo se născuseră o prietenie şi o stimă reciprocă.

— Ce putem face ?

Mac Kawley se îndreptă şi spuse cu o voce calmă :

— Să reacţionăm ! Churchill a fixat noi misiuni operaţiunilor combinate. Peste tot, de două ori' pe lună, trebuie să organizăm acţiuni de sabotaj, de distrugere, să introducem agenţi în teritoriile ocupate. Pe scurt, să redăm încrederea oamenilor care ne ajută I

Greenwood încuviinţă din cap.

— Bănuiesc că m-aţi convocat pentru a-mi încredinţa o misiune de genul ăsta.

— Da şi nu! Da, pentru că această misiune poate să dea un impuls, să stimuleze reţelele franceze ; nu, pentru că nu are numai un caracter psihologic !

Maiorul vru să intervină. Mac Kawley, punîndu-şi ochelarii, i-o luă înainte. s

— Lasă-mă să continui ! N-am să-ţi cer să te paraşutez în Franţa cu o duzină din băieţii tăi pentru a vă juca de-a instructorii în *maquis.* Nu vă voi expedia la Paris sau Lyon pentru a crea noi reţele.

Greenwood ştia că nu era nimerit să-i pună întrebări şefului de stat-major al operaţiunilor combinate. Ceea ce Mac Kawley voia să-i ceară era probabil delicat şi primejdios în acelaşi timp ; cum să explice altfel reticenţele..

.Îl simţea stingherit ; poate datorită afecţiunii care-i lega ?...

— Ascultă-mă bine, Richard. Acum trei zile, la ora opt dimineaţa, un om torturat de Gestapo, redus la stadiul unei epave, a fost spînzurat în mica piaţă a satului său...

Vocea lui Mac Kawley deveni înăbuşită.

■— Îl chema Jan Petersen şi avea patruzeci şi doi de ani. Era membru al reţelei noastre de la Oslo de treisprezece luni. A fost prins în flagrant delict în momentul în care ne transmitea un mesaj.

Colonelul făcu o pauză.

— Mesajul său, în măsura în care un eveniment oarecare poate să coste viaţa unui om, o merita : *„Tirpitz* va fi îndreptat spre Saint-Nazaire în mai puţin de zece zile[11].

Greenwood tresări. Cu toate că nu era marinar îşi dădea totuşi seama de riscurile pe care le reprezenta manevra cuirasatului pentru convoaiele din Atlantic.

■— Pentru ce Saint-Nazaire, *Sir ?*

— Pentru că *Tirpitz* are nevoie de o serie ele reparaţii şi numai acest port dispune de un doc uscat pe măsura sa. în plus, fiind vorba numai de nişte operaţiuni de întreţinere, *Kriegsmarine* preferă fără* îndoială să aibă cea mai bună navă a sa la îndemînă gata să intervină în Atlantic.

Un punct îl intriga pe Greenwood care căuta din tot acest ansamblu de fapte să discearnă sensul misiunii sale. Hotărât să afle adevărul, întrebă :

— Bun ! Dacă înţeleg bine, *Navy* [4] va organiza o ambuscadă pentru a-l imobiliza la ieşirea din fiorduri >

— Nu !

— Atunci R.A.F.[5] îl va aştepta să ajungă, la Saint-Nazaire pentru a efectua un bombardament care-l va» trimite la fund ?

— Nu!

Maiorul îşi trecu o mină prin păr după care îşi masă ceafa.

— Mărturisesc că nu mai înţeleg...

Mac Kawley oftă. , k ,

— *Primo:* navele susceptibile să scufunde crucişătorul *Tirpitz* în apele Norvegiei sînt indispensabile pentru multf timp convoaielor din Atlantic şi Antartica ! *Secondto:* pînă acum, R.A.F. a încercat de trei ori să distrugă docul uscat de la Saint-Nazaire; zadarnic ! Pe de o parte , antiaeriana germană este eficace, pe de altă parte, dacă aplicăm metoda covorului de bombe care-i place lui Goering,

---

4 Marina militară engleză (N. tr.).

5 **Aviaţia militară engleză (N. tr.),**

populaţia ar avea, mult de suferit! Nu uita că prietenii noştri aşteaptă o debarcare şi nu un raid ucigător, care ar putea face ca opinia puW<că să încline de partea nemţilor. > -

Greenwood dădu afirmativ din. cap. Argumentele colonelului stăteau-în picioare...

— Dar, atunci, ce putem face ?

— Să distrugem docul uscat! -- '

— Adineauri, spuneaţi că... -

— Am spus că R.A.F. nu poate să facă acest lucru. N-am vorbit de o operaţiune de comando !

— N-o să-mi cereţi...

— Ba da ! Un comando de douăsprezece vedete va intra noaptea în estuar şi va trebui să se infiltreze în radă. Va avea ca misiune să lanseze în plină, viteză- un distrugător vechi umplut cu explozibil, care după ce va sparge porţile docului uscat, va sări în aer oda'.ă cu el.

Mac Kawley făcu o scurtă pauză.

•— Mi s-a cerut să desemnez pentru comanda operaţiei pe cel mai bun ofiţer de comando al brigăzii. Am pus problema Armatei de uscat şi alegerea ei a fost ■aceeaşi cu a mea ! Asta e ! Trebuie să te previn că eşti •liber să refuzi. Te voi înţelege cu atît mai mult cu cit eu sînt acela care, în legătură cu Marina militară, am trasat, în mare, liniile operaţiunii.

Colonelul îl privi fix pe Greenwood care, impasibil, îl asculta cu atenţie.

— Ascultă-mă bine, Richard, înainte de a-ţi cere acordul, vreau să precizez că „Operaţiunea Carul Mare" nu este ca toate celelalte...

— Sînt convins ! spuse Greenwood cu o mică strîmbătură.

CravaşaTui Mac Kawley începu să se agite.

— Lasă-mă să terfnin !

Se aplecă înainte, uitîndu-se fix în ochii interlocutorului său :

— Este o acţiune puţin nebunească, Richard, concepută •de trăzniţi pentru alţi trăzniţi ; pentru aceia care înfr-o zi de iunie 19-10 [6] au hotărît să reziste !

---

6 38 iunie 1940, data la care generalul de Gaulle pronunţă discursul de la Londra, prin care cheamă poporul francez la rezistenţă împotriva ocupaţiei

Ochii mici şi cenuşii ai lui Mac Kawley aveau sclipiri metalice. Vocea era surdă, trădînd o emoţie reţinută.
— *Carul,* reluă el, va necesita o pregătire minuţioasă pînă în ultimul moment. Odată pornită acţiunea, fiecare om, fiecare vedetă, fiecare echipaj va trebui să mearg
ăpînă la capăt! Va fi un triumf al voinţei, al curajului, al'credinţei I

Mac Kawley se îndrepta cu un inie surîs şi preciză f

— Şi al spiritului de iniţiativă !

— Care sînt şansele de reuşită ?

— Slabe,, dar există ! Dealtfel, într-o zi vom fi puşi în situaţia să debarcăm realmente pe coastele Franţei; Şi atunci vom juca totul pe o carte. O asemenea operaţiune nu se va putea efectua la întîmplare. ’

Mac Kawley accentuă bine cuvintele :

— Raidul vostru asupra Saint-Nazaire-ului ne poate furniza informaţii preţioase. După această tentativă, vor urma altele. Atunci vom debarca chiar tancuri! Pe scurt, *old man,* din tentativă în tentativă, vom sfîrşi prin a pune la punct metodă pe care o vom aplica în ziua „D” ! Numai că... trebuie să existe un început !...

Mac Kawley aştepta hotărîrea lui Greenwood,

•— De cit timp voi dispune pentru pregătirea misiunii ?
• – Asta tu ne-o poţi spune ! Ai totul la dispoziţie, cere toate datele pe care le crezi necesare, ai mină liberă !

— Dar dacă *Tirpitz...*

— De asta fii liniştit! Gestapo-ul a găsit probabil asupra lui Petersen textul mesajului. Sînt şanse mari ca nava să rămînă ancorată timp de mai multe săptămîni 1

— în cazul ăsta, *Sir,* nu-i vorba de ceasuri ? -.

— în nici un caz !

— Atunci, nu veţi vedea nici un inconvenient ca cel mai bun ofiţer de comando al brigăzii să invite la cină pe secretara dumneavoastră, spuse el, sculîndu-se.
—- Te rog, *old man !* Dar dacă aş fi în locul tău, nu m-aş ambala! Se spune că fetele din Saint-Nazaire sînt frumoase ! • -^’

---

germane (N. tr.).

•CAPITOLUL III

— Ia pe şase... Bateţi pasul ! Ia pe trei ! Înainte marş ! Atenţie, stai !

Sergentul major era un irlandez cu obrazul cărămiziu şi mustaţa roşcată, înzestrat cu o voce profesională cu timbru ca de bronz. Una din acele voci care, la nevoie, ar putea înlocui o sirenă de ceaţă.

Era dealtfel cazul, căci ceaţa acoperea complet terenul unde oamenii din comandoul Greenwood efectuau exerciţiul de dimineaţă sub conducerea sergentului-major O'Mahory. Din cauza ei erau momente cînd acesta nu mai putea vedea trupa pe care o comanda şi nici trupa pe el. în orice caz, se auzea bătaia bocancilor care răsunau pe asfaltul din faţa garajelor. Chiar dacă ar fi nins, chiar dacă ar fi fost minus cincisprezece sau plus patruzeci de grade, O'Mahory ar fi comandat exerciţiul la fel.

— închide pe trei ! Lungeşte pasul... în pas de paradă ! înainte, marş !...

O uşoară ridicare a ceţei îi permise să zărească primele grupe care, acum rigide şi hieratice, dădeau impresia că defilează în faţa Palatului Buckingham L

Un singur punct îl supăra pe O'Mahory : desperecherea uniformelor şi a şepcilor. Comandoul era format din voluntari reţinuţi în urma unei severe selecţii. Detaşaţi la *Special Service Brigade* ei îşi păstraseră fiecare însemnele şi şepcile de la unităţile respective. Bonetele Pi.A.F. se învecinau cu caschetele kaki ale armatei de uscat, în timp ce albastrul marinarilor stătea alături de *Kilt-a-* rile [7] pestriţe ale scoţienilor.

Căpitanul Troy Jenkins se opri cîteva minute în faţa sergentului major care, zărindu-l în sfîrşit, comandă un „stai[44] ! şi un „pentru onor" răsunător.

■— Continuă, O'Mahory ! Ştii cumva dacă maşina a plecat la timp, căci cu ceaţa asta...

— Mellows l-a şi adus pe Richard... *sorry, Sir* ! vreau să spun pe maiorul Greenwood 1...

Jenkins zîmbi şi se îndreptă spre postul de comandă. Oamenii, între ei, îşi vorbeau cu Richard, Troy, Dcs- mond şi Jeffries. Aceasta însă nu dăuna cu nimic disciplinei. într-

7 Fustă -scurtă în carouri, tradiţională la scoţieni (N. tr)

o unitate normală, ofiţerii aveau toţi poreclele lor, adesea amicale, cîteodată batjocoritoare ; aici era altceva, totul lua un aer de familie. Cu toată diversitatea uniformelor şi a caracterelor bine definite ale oamenilor, aceasta nu era „banda lui Greenwood[41] ci „familia lui Greenwood[44]. Pînă şi lunganul de O'Mahory era numit Stan, în dormitoare. Ceea ce nu-i împiedica pe cei mai grozavi din comando să se ferească cînd era irlandezul de serviciu.

Troy Jenkins împinse uşa dublă cu geam a P.C.-ului şi pătrunse în secretariat.

— Maiorul ?

— în biroul său, *Sir !*

Ofiţerul adjunct bătu la uşă, o împinse, intră, salută şi se lăsă într-un fotoliu.

Cei doi ofiţeri erau de aceeaşi vîrstă. Jenkins intrase însă, un an după Greenwood, la Sandhurst L La fizic nu semănau deloc.' Troy Jenkins, mic de stat, robust, cu picioare scurte, avea spate puternic şi muşchi noduroşi. Cînd trecea cîte un obstacol pe pista de probe, dădea impresia unui taur în atac. Avea şi un caracter dificil, iar harţagul său era vestit printre oamenii comandoului.

[1] Celebră şcoală militară engleză (N. tr.).

2

G— Cum a fost drumul, Richard ?

— Istovitor !

Un zîmbet subţie buzele cărnoase, ale ofiţerului-adjunct. '

• – Femeile?

— Da şi nu... Dacă vrei să ştii tot, frumoasă dar serioasă ! M-am mulţumit s-o invit la cină !. . .

Făcu o pauză şi schimbînd tonul*

— Să lăsăm gluma! îmi trebuiesc o sută douăzeci de băieţi bine pregătiţi, iar. printre ei, o echipă de sabotaj . . fără pereche.

— Se poate cunoaşte misiunea ?

— Nu !

— Data?

— Nu !

— Indică-mi cel puţin, Richard, mijlocul de transport!

Jenkins se ridică şi, mimînd o cupolă deasupra capului, luă poziţia paraşutistului la aterizare, cu genunchii îndoiţi,

spatele încovoiat şi coatele lipite de corp.

— Nud ’•

. Jenkins făcu o strîmbătură şi traversă încăperea în pas de gimnastică.

— Nu şi nu ! Marina ne va furniza vedete şi un distrugător.

Firea ofiţerului adjunct începu să iasă la iveală.

— Nu crezi că dacă aş fi pus la curent cu destinaţia şi cu misiunea, asta mi-ar uşura sarcina ? făcu el cu un ton arogant.

— Ba da !

— Atunci, unde mergem de data asta jt

Greenwood îl văzu venind spre el şi sprijinindu-şi coatele pe birou.

— în Scoţia ! Plecarea în seara asta, la orele douăzeci şi două 1

Maiorul cotrobăi prin servieta de piele şi scoase un plic.

— Ai înăuntru toate detaliile misiunii tale, inclusiv planul de, antrenament etc.

Troy Jenkins ridică din sprîncene.

— Ai spus „misiunea mea”, tu nu iei parte ?

— Nu! ‘

Jenkins se dădu îndărăt cîţiva paşi şi cu un ton cinic :

■— la spune, fata aceea de la Londra ţi-a spus cumva „nu* ?

Greenwood făcu cu mina un gest enervat.

— Gata, Troy ! Adună-mi comandoul şi ofiţerii!

Erau, acum aproape două sute în marea sală de mese a taberei. O’Mahory îi aliniase pe plutoane, iar subofiţerii se găseau în capul meselor. Desmond Terrace, Jeffries Gordon,' Robert Fitzpatrick, locotenenţi subşefi de unităţi, cu toţii aşteptau sosirea lui Greenwood.

Maiorul intră, urmat de Jenkins. Toţi oamenii se ridi-’ cară odată. . ’ .

— Luaţi loc 1 spuse el scoţîndu-şi chipiul. ?

Aşteptă vreo zece secunde să se restabilească liniştea şi începu cu o voce hotărîtă :

— Sinteţi aici două sute şi îmi trebuiesc o sută douăzeci i de voluntari I . – . /

Se ridicară toţi odată.

— Aveţi ce!puţin răbdare să aflaţi ce vă cei.

Greenwood simţi cum îl cuprinde un .val de căldură: nici unul din oameni nu părea dornic să se reaşeze.

— Un lucru trebuie să fie clar în mintea voastră, continuă el; raidul pe care-l veţi îndeplini nu are nimic comun cu tot ce aţi făcut pînă acum ! Este incontestabil I o operaţie din cele mai îndrăzneţe... -

Făcu o pauză, înaintă printre rînduri şi, privind insis- J tent oamenii care-l înconjurau, spuse:

— Pentru ca să ne atingem ţelul, plecăm cu mult entuziasm. Dar îi previn, în mod cinstit, pe cei care doresc să ia parte la călătorie că nu ni se eliberează decît biletele pentru ducere 1 Pentru întoarcere va trebui să ne înghesuim la casă şi, după mine, cred că va fi ceva îmbulzeală ! S-a înţeles ?...

Greenwood se dădu puţin înapoi

— Acum, cei care vor să-şi ia biletul să rămînă în picioare !...

Atmosfera era încordată. Era în tonul „comandourilor[1]'. Nimeni nu făcea vreun gest de teamă să nu fie interpretat ca o ezitare.

— Am spus : voluntarii în picioare, ceilalţi să ia loc ! Precizez că fiecare e liber să nu plece. în nici un caz un refuz nu va atrage excluderea din comando !

Toţi, în poziţie de drepţi, păreau nepăsători. O’ Mahory, în calitate de sergent major însărcinat cu problemele de disciplină, interveni :

— Căscaţi bine urechile ! Care nu vrea să se trezească într-o ladă de scînduri să-şi pună fundul pe scaun ! Executarea 1

O’Mahory ridică mîinile în semn de neputinţă.

— Cred, *Sir,* că nu e nimic de făcut ! Sintem cu toţii pentru plecare !

Un „ura” răsunător făcu să vibreze geamurile. Greenwood, cu mina, ceru linişte...

— Am luat notă că v-aţi oferit cu toţii voluntari. Asta va fi înscris pe fişele voastre matricole, dar nu vă pot lua pe toţi ! Mi s-a indicat o cifră pe care nu trebuie s-o depăşesc : o sută douăzeci, cu un spor de zece la sută pentru a astupa golurile datorate accidentelor din timpul antrenamentelor 1

Se auzi un murmur, un fel de mormăit înciudat.
— Linişte ! urlă O’Mahory
.— în consecinţă, reluă maiorul, vom proceda, în zece minute, la o alegere care va ţine seama de capacităţile şi de situaţia familială a fiecăruia dintre noi !
Se auzi din nou un murmur.
— Gura 1 strigă irlandezul ; dacă nu sînteţi mulţumiţi, să fi făcut ca mine : să rămineţi burlaci 1
Un rîs general salută replica sergentului-major şi destinse oamenii.
— Ofiţerii şi subofiţerii, în biroul meu !
Plecarea maiorului dădu naştere la . felurite reacţii. O’Mahory se agita în zadar ; era şi el odată incapabil să restabilească ordinea. Un val de entuziasm cuprinse comandoul mîndru de a fi fost ales printre celelalte unităţi ale Brigăzii Serviciului Special. Spiritul de camaraderie se făcea simţit în aceste momente la aceşti oameni de origini şi din medii diferite, îmbrăcaţi în uniformele lor pestriţe.
Spiritul de aventură, entuziasmul şi, cine ştie, poate la unii fiorul premergător fricii, constituiau un liant extraordinar.
Subofiţerii aşteptau pe culoar ca ,,Richard” să termine cu ofiţerii. Afară ceaţa începuse să se subţieze şi, pe cerul cenuşiu, norii se mişcau încet spre răsărit, destră- mîndu-se...
Greenwood, aşezat la birou, se uită pe rînd la cei trei ofiţeri aşezaţi în faţa sa. Troy Jenkins, rezemat de dulap, urmărea scena, cu un zîmbet în colţul buzelor.
— Vă rog, domnilor ! spuse Greenwood ; batem pasul pe loc. Ştiu că toţi băieţii au calităţi, dar eu trebuie să-mi fac suma. Deci, pentru că văd că nu vreţi să mă înţelegeţi, iată criteriul după care veţi face alegerea ; la merite egale, cei mai tineri, după asta, specialiştii în sabotaje, trăgătorii de elită, înotătorii de clasă, cei mai buni aruncători ele grenade, cei mai rezistent! la alergare, în sfîrşit, şi mai ales, oamenii cei mai buni în luptele de noapte, cu orice armă. Pricepuţi în lupta corp la corp şi cu pumnal de asalt. S-a înţeles ?...
Cei trei locotenenţi aprobară din cap.
— Vă mulţumesc ! îmi veţi întocmi o listă pe unităţi, •subofiţerii vor face acelaşi lucru, iar căpitanul Jenkins va

compara pe cei aleşi de voi şi va stabili după aceea ordinea de luptă a comandoului care va participa la operaţiune. Mai sînt întrebări ?...

— Dacă îmi permiteţi, *Sir,* spuse Desmond Terrace făcînd un pas înainte, căpitanul Jenkins ne-a vorbit de un stagiu...

Avocat în viaţa civilă, burlac, mare aventurier, lăsă fraza neterminată şi un zîmbet îi descoperi dinţii foarte albi şi frumos rînduiţi.

— Da, şi ce-i cu asta ?

Ofiţerul făcu o mutră întrebătoare.

— Veţi cunoaşte, timp de două săptămîni, plăcerile plajelor pe timp de iarnă !

— Brr ! făcu Robert Fitzpatrick, trăgîndu-şi *kilt-ul* peste genunchi ; nu s-ar putea să ne trimită pentru asta în Florida ?

— Veţi avea şi munte şi crossuri de cîte cincisprezece kilometri ca să vă încălziţi !

Greenwood zîmbi şi privindu-l pe micul scoţian cu părul blonziu, faţa roză, pielea ca de prunc şi ochii albaştri, zise :

— Păi, dacă vă supără condiţiile climatice...

— Nu, *Sir,* ţin să fac parte din expediţie !

Comandantul aruncă o privire cu înţeles lui Jenkins. Cu o mişcare a capului, i-l arătă pe al treilea locotenent, Jeffries Gordon.

— Eşti bolnav, Gordon ? îl întrebă Greenwood.

— Eu, *Sir 1*

— Da, dumneata ! Nu există în comando decît un singur Gordon, din fericire ! Mă mir că încă n-ai avut nimic de obiectat ca de obicei !...

Gordon avea o statură peste cea obişnuită, era subţire, numai oase şi muşchi. Cînd trebuia să se adreseze cuiva, înclina capul înainte şi cu gîtul lui lung şi subţire părea un cocostîrc.

— Regret, spuse el, sarcastic, că sîntem obligaţi să luăm cu noi oameni ca Robert şi Desmond...

Ridică din umeri, oftă şi, întorcîndu-se către cei doi tovarăşi ai săi, spuse :

— în sfîrşit ! Poate va veni o zi cînd o să putem face războiul între *gentlemeni!*

Către sfîrşitul dimineţii, Greenwood sosi în portul Plymouth. Cerul era la fel de mohorît. Amploarea misiunii care-i rămînea de îndeplinit era aşa de mare încît părea aproape imposibil de realizat. Nu atît acţiunea în sine era complicată, cît coordonarea tuturor mijloacelor care trebuiau puse în mişcare, adunarea materialului şi mai cu seamă secretul care trebuia păstrat.

Neputînd pune în temă autorităţile subalterne cărora li se adresa, Greenwood se lovea de formalităţile administrative şi de încetineala hîrţogariilor de birou.

— Trage de-a lungul cheiului ! spuse el şoferului.

Maiorul sări din maşină, trînti portiera şi se îndreptă cu paşi maj'i către un distrugător vechi cu patru coşuri, ancorat la capătul digului.

În-capul scării de acces a vasului, cei doi ofiţeri de marină cu care avea întîlnire îl aşteptau stînd de vorbă.

— Locotenent de marină Nuggens ! se prezentă primul

.— Căpitan de fregată Forbes, spuse cel de-al doilea. Eu sînt cel care va comanda faza navală a Operaţiunii „Carul Mare” 1

Greenwood zîmbi, cu un zîmbet deschis, se prezentă la rîndul său şi întrebă :

— Cu ce începem ?

— Cu partea „explozibile[11] a programului, dacă vreţi, răspunse Forbes.

Cei trei ofiţeri se îndreptară spre puntea din faţă a distrugătorului şi se opriră în dreptul turelei tunului aşezat la marginea acesteia, la circa zece metri de prova vasului.

— Ai cuvîntul, Nuggens !

Locotenentul tuşi şi abordă problema ca tehnician.

— Mi s-a cerut să studiez un sistem de detonare care să permită încărcăturilor să explodeze la momentul dorit, oricare ar fi condiţiile de temperatură respective... Vreau să spun cu asta, incendiu sau tir susţinut al adversarului.

Greenwood aprobă.

— Dacă îmi permiteţi, domnilor, spuse el strîmbîndu-se, chestiunea orarului este după părerea mea primordială, căci va trebui să amorsăm încărcăturile pe mare, cînd vom fi la bord.

•— Fiţi fără grijă, *Sir,* s-a prevăzut asta !

■— Perfect ! Continuă, dragul meu.

— Vom aşeza deci încărcăturile aici, sub lăcaşul turelei, peste rezervoarele de păcură, dar în nişte compartimente etanşe din oţel.

■— O clipă ! cunoşti principiul operaţiei ?

I.ocotenentul zîmbi.

— Da, dar nu ştiu locul.

— Să presupunem, continuă Greenwood care-.şi urmărea ideea, ce s-ar întâmpla dacă după ce va lovi' obiectivul şi se va înfige în el pe o distanţă cam de zece metr

iîncărcăturile, venind în contact cu parapeţii docului uscat, vor fi strivite ?

— Imposibil 1 Oţelul compartimentelor şi amplasamentul ales trebuie să le facă să reziste la o eventuală strivire. În tot cazul, etrava se va înfige în porţile docului şi va trebui să se oprească mult înainte de a ajunge la tun.

— Bine, o să spuneţi că sînt chiţibuşar, dai' dacă n-o fac acum, n-am s-o pot face în ziua „D” ! Să presupunem că etrava „Carului” a intrat în bazin iar noi am putut să ne reîmbarcăm şi că ne întoarcem spre Anglia. Să mai presupunem că comandantul portului unde am efectuat raidul va trimite să fie cercetată epava înainte să sară în aer. Mă urmăriţi ?...

— Da. *Sir.* De fapt vreţi să ştiţi dacă o echipă de artificieri care s-ar urca la bord ar fi în măsură să descopere şi să dezamorseze încărcăturile ?

— Exact !

Un surîs destinse trăsăturile specialistului din *N(ivy.*

— Nu ! Pentru că ele vor fi cimentate în lăcaşele lor de oţel, peste cuvele de păcură şi deci vor face parte integrantă din acestea !

Greenwood se întoarse către Forbes şi liniştit zise j

— Văd că are răspuns la toate !

Locotenentul roşi de plăcere şi continuă .

— Această masa de explozibil va fi constituită din douăzeci şi patru de grenade antisubmarine în greutate de o sută optzeci de kilograme fiecare, ceea ce face ceva mai mult de patru tone. Detonarea lor se va face cu batoane aprinzătoare într-un interval de opt ore iar eu voi fi la bord pentru a supraveghea punerea în aplicare !

Tehnicianul spuse asta simplu ca şi cum ar fi fost vorba de participarea la un exerciţiu de instrucţie.

„E drept că nu ştie exact ce se pune la cale, gîndi Greenwood, dar nici nu e idiot şi trebuie să-şi dea seama perfect că nu e vorba de o plimbare de agrement !”

Forbes îl trase înapoi, lăsîndu-I pe artificier să se gîndească la problemă.

— în ceea ce priveşte vasul, va pleca mîine spre arsenalul de la Devenport iar cînd oamenii dumitale se vor sui la bord, va semăna uluitor cu un torpilor german 1 Iată în ce vor consta transformările...

CAPITOLUL IV

— Comandantul vă cheamă la „chioşc” ', *Sir ?*

•— Vin îndată !

Greenwood se ridică, lăsînd pe masa din careu fotografiile aeriene ale oraşului Saint-Nazaire, pe care le studia de cînd se îmbarcase la bordul submarinului *Drake* pentru a efectua o recunoaştere nocturnă a estuarului. închise uşa şi începu să urce în cilindrul îngust de oţel al submarinului. Oamenii de cart erau la posturile de manevră, goi pînă la brîu în faţa cadranelor, în timp ce restul efectivului dormea legănat de trepidaţiile motoarelor. Mirosea a încins, a ulei ars, şi duhorile de grăsime se amestecau cu cele ale transpiraţiei oamenilor. Lămpile albastre răspîndeau o lumină difuză. Din cînd în cînd figurile se estompau iar Greenwood nu mai vedea în faţă decît ochii strălucitori ai marinarului care-i făcea loc să treacă.

îl găsi în chioşc pe locotenentul de marina care comanda pe *Drake.*

— Aţi putut dormi, *Sir ?*

Postul de comandă al unui submarin (N. cd. fr.)

.— N-am avut timp, Rockwell ! Şi pe urmă, continuă Greenwood, această plimbare e pentru mine, intr-un fel, „premieră” asupra Saint-Nazaire-ului !

Marinarul întoarse către el o figură lungă, bronzată şi conturată de un colier subţire de barbă blondă. Nici el nu-şi dădea seama de scopul acestei recunoaşteri, dar realiza importanţa ei, după riscurile ce i se ceruse să şi le asume.

— Ţineţi totuşi să ieşim la suprafaţă, *Sir ?*

•— Mai mult ca niciodată !

— *AU right!*

Se aplecă peste transmiţătorul de oraine.

— Pregătiţi pentru ieşire la suprafaţă. Alunecare completă !

Ordinul fu repetat la nivelul inferior şi trei secunde mai tîrziu Greenwood auzi aerul comprimat ţîşnind în balasturile vasului. Partea din faţă a navei începu să se ridice brusc, dai' înainte de a fi nevoie ca Rockwell să intervină, submarinul îşi restabili echilibrul regăsindu-şi poziţia orizontală.

— Asdicul[8] !...

Interfonul zbîrnîi...

— Nimic de semnalat, anunţă caporalul de cart la radar.

— Inversiune periscopică ! ordonă Rockwell.

Din nou ţîşniturile aerului făcură să răsune balasturile. Pereţii din oţel începură din nou să vibreze şi un zgomot asemănător cu cel al unui jet de vapori care ţîş- neşte dintr-un cazan enorm se făcu simţit de-a lungul pereţilor vasului. Greenwood fu nevoit să se agaţe de ceva ca să nu-şi piardă echilibrul, în timp ce otrava se ridica oblic spre suprafaţă.

■— Zece metri ! anunţă matelotul din faţa cadranului.

•— Ridicaţi periscopul!

Rockwell se dădu la o parte pentru a lăsa să se ridice enorma antenă telescopică, aşteptă să audă declicul de ieşire înainte de a lăsa în jos cele două manete amplasate de o parte şi de alta a vizorului.

Greenwood îl văzu efectuînd un rapid tur de orizont înainte de a anunţa :

— La suprafaţă !

— Gata pentru suprafaţă ’

Nava păru dintr-o dată mai uşoară. Era ca şi cum ar Ii rost purtată de o enormă bulă de aer. Greenwood auzi chioşcul străpungînd suprafaţa şi zgomotul apei şiroind pe pereţi.

— Haide ! hotărî Rockwell, deschizînd zăvoarele capacului.

Greenwood îl urmă, se urcă pe scăriţă şi se pomeni dintr-o dată în aer libeh Apa ajungea la nivelul pasarelei

---

8 Aparat cu ultrasunete de detecţie submarină (N. tr.).

chioşcului, iar submarinul rămînea complet în apă cu excepţia acestui post de observaţie tronconic. de care se izbeau vălurile.

Aerul proaspăt îi făcu bine şi îi uscă transpiraţia. Avea impresia că i se deschid porii, unul cîte unul, că absoarbe prin toată pielea prospeţimea nopţii. Greenwood nu văzu nimic la început. Vizibilitatea era mijlocie, însă mai trebuia să se obişnuiască cu întunericul din jur. Apoi, încetul cu încetul, începu să distingă prin binoclu diferite mişcări şi forme. Cîteva minute mai tîrziu vîntul goni norii şi luna începu să răspîndească o lumină slabă.

Greenwood putea distinge acum coasta dantelată, învăluită în ceaţă. La babord, capul Evei, de unde începeau fortificaţiile estuarului. Exista un reflector puţin retras, al cărui fascicol intermitent lumina estuarul Loarei, dar mult în faţa lor. Lui Greenwood i-ar fi plăcut să poată verifica pe fotografiile aeriene dacă acesta era cel care corespundea cu bateria de artilerie de coastă, dar nu putea fi vorba să aprindă o lanternă, chiar camuflată, pentru a confrunta clişeul cu decorul.

Coasta forma, tot la babord, un prim golfuleţ, după care se putea distinge la lumina unui al doilea reflector o limbă de pămînt în gura fluviului şi de la care începea conturul unui nou golf.

— Reflectorul acoperă bateriile antiaeriene de la Villes-Martin, şopti Rockwell ; mai încolo vine avant-portul, în formă de cleşte...

Mai departe, Greenwood ar fi putut face o schiţă din memorie. în rest, totul nu era decît o imensă linie dreaptă şi largă,- care de la avant-port se termina la bazinul de ia Penhoet avînd, în centru, Vechiul Bazin. Lipită de acesta, baza de submarine a *Kriegsmarinei,* unde, sub tone de beton, submarinele de tip „U” îşi găseau refugiul la întoarcerea din misiunile lor în Atlantic. Studiase atît de mult clişeele furnizate de R.A.F. încît aproape că vedea conformaţia locurilor.

— Ştii ce se află îndărătul acestui cleşte ?

— Mărturisesc că..., începu marinarul.

Greenwood simţea nevoia să vorbească, să-i explice cum arată oraşul Saint-Nazaire. Era ca şi cum ar fi realizat sinteza terenului prin juxtapunerea celor ce vedea în faţa

lui cu ce-şi amintea din fotografii.

— în fundul avant-portului se găseşte un pod. La dreapta acestui pod se află oraşul vechi mărginit de digul Est care merge pînă la cel vechi. Dincolo, este vechea intrare care dă în vechiul bazin. Logic, nu-i aşa ?

— Da, desigur, spuse Rockwell care nu vedea unde voia să ajungă pasagerul său.

— Ştii ce are deosebit această intrare veche ?

—• Nu, *Sir..*

-•— Dă acces spre „forma *Normandie^ :*

Greenwood simţi privirea interlocutorului său aţintindu-se asupra lui.

— „Forma *Normandie" ?*

Greenwood oftă. Ignoranţa camaradului său îl mira oarecum. Trăind de atîtea zile şi nopţi cu misiunea întipărită în minte, aceasta devenise o obsesie, o iubită minunată, fascinantă şi inaccesibilă.

— Este lucrarea cea mai mare de acest gen din Europa ! Imaginează-ţi o incintă de trei sute cincizeci de metri lungime pe patruzeci şi şase lăţime. Umplută, e un bazin obişnuit. Golită însă cu ajutorul pompelor, este un enorm doc uscat, care poate primi un vas de optzeci şi cinci de mii de tone !

Rockwell fluieră mirat.

— *Drake-ul* meu ar putea să se bălăcească în voie acolo !

Greenwood nu găsi de cuviinţă să-i precizeze că la fiecare capăt obiectivul era închis cu o poartă rulantă de cincizeci şi doi de metri lungime, înaltă de doisprezece şi a cărei grosime de oţel era de aproape unsprezece metri. Aceste porţi sau chesoane se dădeau la o parte pentru a lăsa apa să pătrundă în interior.

Oftă. în aceşti unsprezece metri de oţel trebuia să pătrundă etrava „Carului” lansat în plină viteză.

— Dacă ar trebui să pătrunzi în Saint-Nazaire pe mare, ce rută ai alege ?

Marinarul, după un timp de gîndire, răspunse :

— Aş merge de-a lungul a ceea ce poartă numele de „Canalul Dulgherilor” pe harta mea...

— Adică ?

•— Cîrma la babord ! Capul Evei, Villes-Martin şi aş

ancora în avant-port

!Greenwood se întoarse şi privi coasta la tribord. Şi j aici erau reflectoare care materializau coasta, de la capul Mindin spre Nord pînă la Pointeau, spre Sud. Şi aici se găseau baterii de coastă, ca la babord; De fapt nu era I decît un singur drum pentru a evita defilarea prin faţa tunurilor adversarului. Numai că acest drum...

— De ce nu se poate naviga drept înainte în axa 1 Drake-ului, de exemplu ?

Era aproape sigur de răspuns : îi fusese dat la Amirali-: J tate. Totuşi, poate că exista un marinar capabil să rezolve ' problema...

— Imposibil, *Sir!* S-ar da peste bancuri de nisip şi mîl; în timpul; fluxului sînt abia doi- metri de apă 5 peste fund !

Marinarul îşi scoase chipiul şi frecindu-şi ceafa întrebă : I – Ce ordonaţi pentru restul programului ?

Inter fon ui răsună în acel moment.

— O navă în spatele nostru ! anunţă omul de Ia asdic.

— Pregătiţi pentru scufundare ! -

Cei doi ofiţeri coborîră în chioşc. Rockwell lăsă capacul 1 în jos. |

— Imersiune şaizeci.de metri !

Submarinul vibră sub loviturile de berbec ale apei care invada balasturile. Şocul provocat de masa lichidă ' zguduia carcasa vasului ca un ciocan de forjă.

— Care este ecoul ? . . .

— Circa două mile! ■ . «

— Un torpilor, fără îndoială !

Drake se scufunda foarte rapid, fără nici o preocupare de menţinere a echilibrului. Nimeni nu mai dormea în compartimentele echipajului ; oamenii aşteptau în linişte. Nu putea fi vorba ca vasul să încerce să scape căutînd să coboare mai jos, căci fundul nu putea depăşi cu mult adîncimea pe care o avea deja. --

J•— îi aud asdicul, domnule comandant ! anunţă marinarul sondor.

— Bara la zero ! Motoarele înapoi !

Greenwood îl observa pe Rockwell. Calm, marinarul

aştepta ceea ce era inevitabil să se producă, dacă efectiv fuseseră reperaţi de torpilorul german.

— încep să cadă, domnule comandant! strigă sondorul, le aud !

Era vorba de încărcături de o sută de kilograme de explozibil amorsate pentru a exploda la adincimi diferite, pe care duşmanul le lansa în rafale de cîte patru la fiecare bord, înainte să descrie un cerc larg şi să mai lanseze două în propria sa dîră.

— Motoarele înainte ! comandă Rockwell, profitînd de timpul de cădere al proiectilelor. Procedînd astfel, submarinul avea o şansă de a scăpa cu fuga. Numai dacă nu ar nimeri pe traiectoria unei grenade...

Oamenii erau încordaţi, cu privirile fixe. Greenwood îi simţea sub tensiune. Unii, privind în sus, la buloanele de prindere ale carcasei, ca şi cum cu privirea le-ar fi ~ putut întări, păreau a le spune ,,nu cedaţi, contăm pe voi” !

Un zgomot ca de tunet se auzi în partea din. faţă. Greenwood alunecă dar se apucă la timp de o ţeavă lungă de comandă. Becurile începură să clipească. Nava intră toată • într-o vibraţie prelungă. O nouă explozie zgudui tot vasul. Acesta părea că se transformase într-un imens cal de lemn basculant. Etrava avea mişcări brusce, partea din. faţă se ridica, suia oblic, după care, sub efectul unei explozii din flanc, începea să se balanseze. Greenwood vedea în faţa sa cadranele cuprinse într-o mişcare de tangaj. *Drake-u],* stoic, făcea faţă asalturilor torpilorului. Cel mai mic şurub răspundea singur de viaţa submarinului

.Nu mai era o luptă între oameni, ci duelul a două maşini care se înfruntau. Care dintre ele, proiectilele sau oţelul, va ieşi învingător ?

Fiecare nouă explozie zguduia submarinul. Era ca prins într-un vîrtej care împiedica oamenii de la cîrmă să-l ţină în mînă. Cîteodată îl simţeai că saltă ca un animal rănii, ca apoi să cadă cu şi mai mare greutate, ca şi cum o infiltraţie de apă s-ar fi produs undeva în suprastructurile sale.

— Compartimentele sînt etanşe ?

■— închise, domnule comandant !

Greenwood îl observa pe Rockwell, care încerca să

ghicească intenţiile adversarului.

O nouă serie de grenade explodară. Lumina se stinse.

— Aprindeţi lumina de rezervă 1 urlă comandantul.

Bucăţi de plută, cioburi de becuri, coji de vopsea cădeau ca ploaia, în timp ce în compartimentele echipajului, tot ce nu era fixat, raniţele, obiectele personale ale oamenilor, cădeau alunecînd în toate părţile după înclinaţia vasului.

— Ce ai de gînd să faci ? întrebă Greenwood.

îşi dădu seama că întrebarea era stupidă. Dar el, care nu avea nici o răspundere, care nu era decît un pasager, simţea nevoia să ştie. Ce importanţă avea ce-i va răspunde Rockwell ; Greenwood voia să audă o voce omenească care să-i spună că totul nu e încă pierdut...

— Să aşteptăm ! Să încercăm să facem pe mortul 1 Să-i dăm impresia că ne-a nimerit ! Cît timp ne va auzi, va continua vînătoarea.

Se întoarse şi ordonă : ;

— Opriţi totul !

Se făcu dintr-o dată linişte. O linişte totală, extraordinară prin bruscheţea ei. Oamenii, încremeniţi, nu-şi permiteau nici o mişcare. Acum zgomotul motoarelor nu se mai auzea, cea mai mică lovitură în pereţii vasului putea dezvălui prezenţa submarinului. Torpilorul îşi va face probabil datoria şi va trimite un mesaj serviciului aeronaval, care va veni în zori să repereze petele de ulei. Numai după aceea îşi va vedea victoria „probabilă[44] omologată.

Toţi puteau auzi zgomotul elicelor adversarului cînd acesta se întorcea spre ei. Acolo, sus, un alt echipaj era probabil înfrigurat. Alţi oameni, mai toţi tineri, îndrăgostiţi de viaţă, aşteptau să afle dacă la şaizeci de metri adîncime sub ei, datorită iscusinţei şi manevrelor lor, optzeci de marinari de submarin erau pe cale să moară înecaţi de trombele de apă pătrunzînd prin spărturile vasului lor distrus.

în caz de victorie, vor desena pe pupa vasului un mic submarin, o mărturie în plus, pe lingă celelalte, ii succesului lor.

Deocamdată trebuiau să aştepte. Nu mai aveau de luptat împotriva grenadelor, ci a ceasului. Unul din cei doi

adversari va sfîrşi prin a se plictisi, iar Rockwell era ferm hotărît să rămînă pe loc chiar pînă în zori, dacă era nevoie.

La suprafaţă, celălalt continua să descrie cercuri largi care-l aduceau la intervale regulate deasupra submarinului. îl auzeau apropiindu-se, depărtîndu-se, reîncepînd să facă cercuri din ce în ce mai strînse deasupra submarinului.

Greenwood încerca să-şi adune ideile. Se gîndise atît de mult numai la obiectivul său că acum docul uscat de la Saint-Nazaire nu mai era suficient pentru a-i permite o evadare.

Deasupra omului de la cîrma din faţă era o fotografie de femeie lipită pe perete. Marinarul o avea astfel mereu în faţa ochilor. Era oare nevasta, logodnica sau iubita lui ?Oricine ar fi fost, era aici, zîmbitoare, într-o rochie înflorată.

„Curios, se gîndi. Greenwood, ea asistă astfel la viaţa de bord şi-i împarţe bucuriile. Ştie măcar că se află aici, în mijlocul unui echipaj care poate într-o zi nu se va mai întoarce ?"...

Brusc, revăzu figura Helen^i Fairchild, ochii verzi, nasul puţin cîrn. Auzi în urechi vocea gravă a fetei. Petrecuse în tovărăşia ei o seară minunată, cu atît mai mult cu cît nu încercase să o seducă, deşi avusese impresia că nu i-ar fi displăcut.

„în fond am greşit. Dacă o să crăp în drăcovenia asta de *Drake,* aş fi făcut măcar, înainte, dragoste cu o fată minunată...[1]'

Greenwood auzi torpilorul trecînd din nou şi pe urmă depărtîndu-se. Vreo douăzeci de secunde mai tîrziu, două noi explozii zguduiră submarinul. După asta auziră clar cum îşi schimbă direcţia şi se îndepărtează.

— Âsdicul ?

■— Trage la 240, domnule comandant !

•— Viteza ?

— Cincisprezece noduri !

■— Motoarele !

Drake-ul încetă pe loc să mai fie o carcasă de oţel. îl simţeai renăscînd în tremurul care-i agita flancurile.

— Goliţi balasturile ! Imersiune periscopică !

De data asta totul se terminase. Echipajul îşi regăsise înflăcărarea şi în privirile oamenilor Greenwood ghicea întrebarea pe care şi-o puneau cu toţii.

— îl vînăm, domnule comandant? întrebă secundul.

— Şi încă cum ! răspunse Rockwell.

Greenwood aşteptă ca secundul să plece la posturile de manevră pentru a interveni

.— În ceea ce mă priveşte, misiunea s-a terminat, putem să ne întoarcem !

— Dar pentru mine, *Sir,* abia începe ! Doar nu vă imaginaţi că o să las să-mi scape ticălosul ăsta care m-a ţinut la fund ?

— îmi pare rău, dragul meu, dar asta e ! Pune capul spre Playmouth, şi încă repede, am pierdut şi aşa destul timp !

— Sint dezolat că trebuie să vă amintesc, *Sir,* că sînt singurul stăpîn la bord 1

— Imersiune periscopică 1 anunţă secundul,

•— Ridicaţi ! îmi daţi voie...

Dîndu-l pe Greenwood la o parte, Rockwell se aşeză. pe scaunul turnant care făcea corp comun cu periscopul. Cîteva secunde mai tîrziu ordonă :

— La posturile de luptă !

Părăsind un moment binoclul periscopului, îi zîmbi lui Greenwood.

— O mică jumătate de oră de vînătoare şi-i am în buzunar ! N-o să-mi refuzaţi asta 1

Greenwood îl simţea tînăr, energic, plin de entuziasm, puţin imprudent; un om din cei care îi plăceau. Ar fi putut face uz de gradul său, să-l ameninţe. Dar preferă să-l convingă.

— Ascultă-mă un minut, după care poţi face ce vrei.

Vocea calmă, tonul grav, îl surprinseră pe Rockwell. Lăsă în jos manetele periscopului şi îşi aranjă chipiul ca lumea.

— Scuzaţi-mă, *Sir,* dar...

Greenwood îl întrerupse.

— Bine 1 Nu-i nimic grav, mai degrabă îmi plac tinerii ca dumneata 1 Dar mai e ceva : pentru ce crezi că *Navy* te-a afectat acestei misiuni spre Saint-Nazaire ?... Pentru a scufunda un petrolier, trei torpiloare şi un cuirasat ?

Rockwell zimbi şi ridică capul.

•— în sfîrşit... eu...

— Lasă-mă să continui ! Nimeni aici nu are dreptul să te împiedice să alergi după acest vas. Te cred în stare să-l scufunzi. Eşti în stare chiar să te arunci cu capul înainte într-o cursă, sau într-o plasă anti-submarină, sau în plase contra torpilelor !

Greenwood făcu o pauză şi îşi şterse fruntea.

— Probabil că întrevezi şi posibilitatea de a sări în aer !

— E riscul meseriei, *Sir !*

— O ştiu tot atît de bine ca şi tine ! Numai că eu nu am dreptul să risc nimic !

Marinarul tresări, se uită la maior cu un aer surprins şi puţin indignat.

— înţelege, nu cu, Richard Greenwood, nu am dreptul să crap la şaizeci de metri adîncime la gurile Loarei, ci ceea ce reprezint eu într-o operaţiune care depăşeşte cu mult importanţa torpilorului tău ! Nu am dreptul să-ţi spun mai mult, dar e esenţial să ajung la Plymouth, teafăr, sănătos şi repede 1

Rockweel avu un gest care voia să însemne că nimeni nu e de neînlocuit. Greenwood îl remarcă şi simţi cum începe să se înfurie.

— Ascu!tă-mă bine, tinere ! Informaţiile pe care le-am cules din această recunoaştere sînt vitale 1 Şi cu asta destul ! Sau pui capul imediat spre Plymouth, sau îţi jur că, dacă scap cu bine, ai să fii cel mai bâtrîn locotenent de marină al flotei ! Iar ca post, vei conduce un hangar de vaporaşe, pînă la pensie ! S-a înţeles ?

Rockwell suspină şi luă poziţia de drepţi.

— Ne întoarcem la bază ! anunţă el cu voce tare. La suprafaţă ! Goliţi peste tot

!Cînd, o oră mai tîrziu,' Greenwood se găsea din nou pe pasarelă, norii dispăruseră. Pe cer sclipeau stelele, iar două dintre ele, jos, aproape de orizont, semănau cu ochii mari şi puţin trişti ai Helenei Fairchild.

CAPITOLUL V

Era prima zi de primăvară, 22 martie, într-o duminică. Soarele scălda într-o lumină aproape ireală coasta de sud a Angliei. în portul Falmouth, armada „Operaţiunii Carul Mare” era în sfîrşit adunată.

Oamenii comandoului erau îmbarcaţi pe un vas de

transport pentru trupe, care le servea drept cantonament plutitor.

Cu două zile înainte, efectuaseră un exerciţiu de debarcare şi reîmbarcare în insulele Scilly, la bordul unor vedele rapide de genul celor utilizate de marinarii de la Paza de Coastă şi care se găseau acum ancorate la digul sudic. în partea cealaltă a portului erau ancorate şi două distrugătoare precum şi un al treilea vas, căruia localnicii din Falmouth îi spuneau „torpilorul nemţesc capturat”.

în faţa Amiralităţii o vedetă-canonieră, mai puternică ca celelalte, era ancorată la chei. Greenwood o putea vedea din biroul său ale cărui ferestre dădeau spre mare, permiţîndu-i astfel să aibă sub ochi toate elementele micii sale escadre. Trei inşi îşi împărţeau această încăpere :• Forbes, căpitanul de fregată din marină, care avea responsabilitatea părţii navale a operaţiunii ; Jenkins, pe care munca sa de adjunct îl făcea să trăiască în permanenţă în ^umbra lui Greenwood şi acesta din urmă.

Forbes se întinse, oftă mulţumit şi aruncă o privire nostalgică spre portul însorit. Era de talie mijlocie, ş iavea o figură energică cu trăsături la fel de accentuate ca ale lui Greenwood. Era singurul căsătorit din cei trei.

— Melancolic, Dave ?

Forbes tresări şi se întoarse privindu-şi cei doi tovarăşi.

— Voi nu puteţi înţelege. Nici un burlac nu poate înţelege ce reprezintă o duminică englezească primăvara! În grădina casei, peluza e acum verde, brîndușele au înflorit şi trandafirii au boboci. Dacă aveam un migdal ar fi răspîndit miresme minunate.

Oftă îndelung.,

— Dacă eram acum acasă, aş fi fost în camera mea şi n-aş fi avut decît să întind braţul pentru a mîngîia obrazul Ceciliei în patul alăturat.

Troy Jenkins se sculă şi merse să se aşeze pe colţul biroului lui Forbes.

— Ascultă, Dave, şi noi celibatarii înţelegem' asta! Âsa că, dacă vrei, îţi putem face o propunere.

.— Ştiţi doar că sîntem consemnaţi în port, şî...

— Lasă-mă să termin...

Jenkins îi zîmbi lui Greenwood înainte de a începe să dea explicaţii.

— Iată : ai puţină răbdare şi vei găsi o fată frumoasă la Saint-Nazaire. În plus, la ora la care vom sosi, nu va fi nici o problemă s-o pui în pat, pentru că va fi deja culcată !

Greenwood izbucni în rîs văzînd expresia aiurită a lui Forbes.

— Şi, îţi promitem, continuă Jenkins inperturbabil, că te aşteptăm înainte de reîmbarcare !

Forbes înjură şi, scîrbit, se întoarse să contemple portul. •<

Greenwood îşi luă pipa, o goli lovind-o de călcîi şi,- începînd s-o îndese cu tutun, întrebă ;

— Dacă Dave ar binevoi să înceteze să se mai gîndească la brînduşele sale înflorite, am putea să vedem care e situaţia. Troy, ce fac oamenii ?

— Cuminţi ca nişte sfinţi, sub înalta autoritate a ofiţerilor de serviciu, întărită de scumpul nostru O'Mahory.

— Povestea de ieri ?

— Nimica toată ! O mică răfuială între scoţieni ! Aceşti domni ajunseseră să-şi arunce în faţă mîrşăviile şi nelegiuirile strămoşilor lor !

Jenkins făcu un gest larg cu mîna.

■— Neputînd conta pe imparţialitatea iubitului nostru Bob Fitzpatrick, pe care conflictul îl privea în primul rînd, a trebuit ca O'Mahory să găsească soluţia pînă la sfîrşit.

— Şi a mers ?

Jenkins ridică degetul mare.

— La fix ! Roşu la faţă, cu timbrul delicat pe care i-l cunoaştem, le-a propus lui Argyll, Black Watch, Cameron şi celorlalţi şă-i interneze pentru deficienţă mintală în spitalul din Falmouth !

Greenwood trase cîteva fumuri scurte din pipă şi cu o notă de îngrijorare spuse :

— Marinarii de la distrugătoare ?

Forbes interveni.

— Nu bănuiesc nimic ! Cred că sînt aici pentru efectuarea unei operaţii de luptă anti-submarină

— Băieţii de la vedete ?

— Acelaşi lucru ! Li s-a explicat că rezervoarele suplimentare care au fost montate sînt destinate să le sporească autonomia pentru lupta împotriva submarinelor !

Jenkins merse spre fereastră, se opri cîteva secunde în faţa ei şi completă la adresa lui Greenwood

:— Cît despre „Car**, Nuggens şi echipa sa de

artificieri au terminat în noaptea asta de cimentat cele patru tone de explozibil sub turela din faţă ! . . '

Greenwood deschise braţele şi, privindu-şi tovarăşii, adăugă:

— Nu ne mai rămîne decit să-l aşteptăm pe Mac Kawley pentru stabilirea planului de bătaie.

— Va fi aici peste o oră, dacă nu vine un contraordin, anunţă Forbes căruia transmisiunile Amiralităţii ii anunţaseră ştirea.

îşi luă cascheta şi în pragul uşii se întoarse şi zise: I

— În ceea ce mă priveşte, vă voi întîlni la consfătuire.!

Greenwood şi Jenkins luară poziţia de drepţi.

— Bine, domnule amiral 1 răspunseră ei, abţinîndu-se să nu rîdă. \

După ce Forbes trînti uşa mormăind, Troy Jenkins se întoarse spre Greenwood.

— Ia spune, cu puţin noroc, poate dragul de Horace va fi însoţit de secretara lui particulară !

-Greenwood roşi sub bronzul său. Jenkins făcu trei paşi înapoi, puse un genunchi la pămînt şi întinse braţele :\

— Actul trei: Bravul războinic îşi ia rămas bun de la iubita sa. Decorul reprezintă un port din sud într-o I seară de primăvară englezească. Fără brînduşe înflorite, din păcate pentru Forbes, dar cu salcîmi, pentru parfum !

— Troy, nu ţi-a spus nimeni că eşti...-'

Jenkins nu-l lăsă să continue, se ridică şi spuse mai departe cu vocea unui crainic comentînd un anunţ publi- j citar de film :

. – În rolul frumoasei Elena, minunata, remarcabila şi atît de serioasa Helen Fairchild. iar...

Făcu o pauză şl sub privirea amuzată, a maiorului continuă : \ - •

,■— Iar în cel al iubitului ei, scînteietorul Richard Greenwood ! O producţie Horace Mac Kawley 1 Realizată în decoruri naturale şi în super-tehnicolor la Falmouth şi Saint-Nazaire – Franţa ! Efecte speciale, luminile, sunetul şi muzica specialiştilor comandourilor Majeslălii Sale !

•— Nu-ţi lipseşte decît clacheta şi tăbliţa 1 spuse Greenwood redevenind serios.

Se uitară o secundă unul la altul. Ar fi fost gata să jure

că se gîndiseră la acelaşi lucru. Se împlineau aproape două luni de cînd pregăteau împreună „Carul". Aproape două luni de cînd, zi şi noapte, nu trăiseră decît cu „Saint-Nazaire" în gînd şi însăşi durata, stagiului de antrenament îi obişnuise cu ideea. Prin forţa lucrurilor, dat fiind secretul, această pregătire devenise un fel de exerciţiu. Era chiar prilej de glumă şi brusc realizară că nu mai era un joc, un studiu asupra unei machete şi a unei lăzi cu nisip...

Rămaseră tăcuţi. Greenwood trăgea din pipă şi gustul acru al nicotinei îi umplu gura.

— Haidem, spuse Jenkins scuturîndu-se ; Horace riscă să ne aştepte.

Greenwood ridică din umeri.

•— M-ar mira să poată începe fără noi 1

Consfătuirea avea loc în careul transportorului de trupe. Erau adunaţi acolo toţi ofiţerii şi subofiţerii avînd posturi de comandă în timpul operaţiunii.

în centru, pe masă, se găsea macheta oraşului Saint-Nazaire făcută din ipsos după cele mai recente fotografii efectuate de escadrilele de recunoaştere ale aviaţiei. în colţul din stînga, pe o tablă neagră, planul instaiaţiilor portuare era desenat cu cretă albă. La intervale regulate, semne convenţionale reprezcntînd o baterie d^ coastă,

un grup de baterii de antiaeriană sau reflectoarele fixe erau reprezentate prin săgeţi, triunghiuri Şi -cercuri de’ diferite culori.

Discuţiile erau în toi. Zgomotele se conţopeau într-un' fel de zumzăit continuu. Din cînd în cînd, izbucnea cîte o voce mai stridentă sau o glumă care dezlănţuia rîsete I repede înăbuşite.

Patru lămpi puternice de birou proiectau o lumină vie asupra machetei, iar cînd te aplecai pînă la nivelul mesei şi priveai ansamblul din ghips şi lemn, portul’ Saint-Nazaire căpăta, datorită jocului de umbre şi lumini, o înfăţişare reală. ' \

— Puţină linişte, domnilor !

Discuţiile încetară. Greenwood stătea în stînga unui colonel gras, cu părul alb şi o mustaţă stufoasă, care îi dădea un aer de om de treabă.

Un murmur întîmpină intrarea secretarei, în uniformă de locotenent, care se aşeză în dreapta machetei deschizînd dosarele. ' - . . ■ ;' l

— Domnilor, continuă Greenwood, am onoarea să vâ' prezint pe colonelul MacKawley, şeful de stat-major al biroului operaţiunilor combinate 1 Dumnealui este cel I care a conceput „Operaţiunea Carul Mareu la care veţi participa.- • . •

Un triplu „ura" salută acest anunţ. Colonelul înaintă şi puse mîinile pe masă.

— Nu am pretenţii de conferenţiar;.. ;

Ridică braţul pentru a calma auditoriul. •

— Aşteptaţi cel puţin să ştiţi ce am să spun ! Sînt însărcinat să vă transmit urările de reuşită şi salutul lordului. Louis Mountbatten, şeful operaţiunilor ' combinate şi... • '

Mac Kawley trebui să asculte cele trei urale destinate-patronului său. Se întoarse spre Greenwood care deschis

ebraţele pentru a-şi arăta neputinţa de a-i face să tacă pe cei şaizeci de oameni prezenţi.

— *Boys !* reluă Mac Kawley cînd putu să reia cuvintul, vă propun acum să vă rezervaţi uralele pentru sfîrşitul acestei consfătuiri.

Greenwood aruncă o privire cu înţeles spre O'Mahory şi totul reintră în ordine după cîteva secunde.

— Bun ! Macheta pe care veţi lucra timp de cîteva zile reprezintă portul francez Saint-Nazaire, care este obiectivul dumneavoastră ! Marinarii aici de faţă şi care vor avea sarcina să vă ducă la destinaţie nu sînt încă la curent ! Lăsaţi-ne nouă grija să-i informăm !

Izbucni un rîs general care încetă de cum Mac Kawley ridică mina.

— în ziua „D^, va trebui să fiţi în măsură să vă plimbaţi prin port şi să vă găsiţi obiectivele pe timp de noapte ca şi cum v-aţi plimba prin propria voastră grădină. Nu am intenţia de a vă da prea multe amănunte. Secretara mea, locotenentul Fairchild, va înmîna fiecăruia dintre dumneavoastră un dosar conţinînd obiectivele şi care va trebui ars la ora H fără trei minute ! Fiecare ofiţer va fi responsabil de cele clin unitatea sa.

Mac Kawley făcu o pauză şi-l arătă cu braţul pe Greenwood.

— înainte de a da cuvîntul comandantului „Operaţiunii Carul Mare”, vreau să vă spun un ultim cuvînt.

Vocea colonelului deveni aspră.

— Nu am obiceiul să mint. Consider că vă datorez adevărul. „Carul Mare” este...

Un singur strigăt izbucni din toate piepturile.

— Un drum fără întoarcere !

Mac Kawley ar fi vrut să mai spună o dată că cei care voiau să renunţe puteau încă s-o facă, dar în fata acestui auditoriu entuziast renunţă

.— Richard ! Ai cuvîntul.

Mac Kawley îl numise pe Greenwood la lei cum o făceau oamenii lui. De data asta fu un adevărat delir. Beretele şi chipiurile săriră în tavan şi trei urale salutară sfîrşitul expunerii colonelului.

Comandantul înainta spre masă şi imediat se făcu tăcere.

— Domnilor, e bine să aveţi moralul bun, dar totul e să-l ai la momentul potrivit ! De acum înainte sînteţi consemnaţi la bord ! Căutaţi să fiţi calmi, căci plecarea e fixată pe 26, adică cu două zile înainte de ziua ,.D”. O’Mahory, orice încălcare a disciplinei se va traduce printr-o singură sancţiune : excluderea din comandoul pentru această operaţiune 1 Aşa că ascultaţi-mă bine. „Carul” a fost hotărît din motive...

Helen Fairchild îl privea fix pe Greenwood. îi auzea vocea, vedea muşchii maxilarelor încordîndu-se pe chipul acestui bărbat care acum explica motivele ce determinaseră comandamentul operaţiunilor combinate să organizeze raidul asupra oraşului Saint-Nazaire.

— ... Or *Tiripilz* este, numai el. capabil să...

în zadar îşi repeta ea că în această sală este mai întîi locotenentul Helen Fairchild ; nu se putea împiedica să nu resimtă o anumită nelinişte la ideea primejdiilor pe care le avea de înfruntai Greenwood. Mai bine ca oricare altul, cunoştea condiţiile în care se va găsi comandoul din momentul debarcării. Chiar de dimineaţă o fotografie aeriană arăta prezenţa mai multor torpiloare germane în vechiul bazin al portului Saint-Nazaire.

— ... De aceea s-a hotărît aruncarea în aer a „docului Normanuie”...

O clipă, Helen întîlni privirea lui Greenwood. Se simţi roşind şi plecă privirea asupra dosarelor, ca o şcolăriţă prinsă asupra faptului

.— ... Ştiţi acum tot atît cît ştiu şi eu despre cauzele care ne vor determina să organizăm un „Saint-Nazaire by night” !

Greenwood făcu o pauză, le zîmbi lui Forbes, lui Jenkins şi reluă :

— Comandoul a primit două misiuni ... Troy, dă-mi băţul de bambus ! Mulţumesc.

Puse capetele băţului pe cele două poduri care separau avanportul de Bazinul Vechi.

— *Primo* ocuparea acestor obiective după neutralizarea bateriilor de artilerie. *Secundo,* protejarea echipelor de distrugere care vor ataca instalaţiile. Iată ideea în general. Ea va face obiectul unor ordine speciale pe care veţi avea tot timpul să le studiaţi pînă la sosirea noastră la obiectiv ! Aveţi întrebări ?

Desmond Terrace ridică mina.

— Care va fi structura noastră

— Fluidă ! Ultra-fluidă ! Un ofiţer şi doisprezece oameni pe fiecare grup de asalt. Un ofiţer şi patru oameni pe fiecare echipă de sabotaj. Grupurile de protecţie însărcinate să acopere echipele de sabotaj vor avea acelaşi efectiv ca grupurile de asalt. Mai e ceva ?

— Asta-i tot, *Sir.*

— Cine mai are vreo întrebare ? O’Mahory ? Te ascult...

— Grupul de comandă, *Sir,* unde trebuie...

Greenwood cu un gest îl opri pe irlandez să continue.

— Vom ajunge la asta odată cu repartizarea misiunilor ! Priviţi, e inutil să luaţi notiţe, totul e consemnat în dosarele pe care le veţi primi 1

Bambusul se plasă pe avanport şi urmări malul pînă la Digul Vechi.

— Obiectivele sînt repartizate în trei categorii : A, în sarcina comandoului Desmond Terrace, adică Digul Vechi, cheiurile avanportului şi instalaţiile ce le comportă

.Greenwood făcu o pauză şi mişcă băţul.

— Bl ' ' .

Băţul urcă pînă la Intrarea Veche, după Care comandantul trasă o serie de curbe de-a lungul vechiului bazin. .

— Ansamblul asalt-distrugere la ordinele locotenentului Fitzpatrick! Şi în sfîrşit C, în sarcina comandoului Jeffries Gordon !

Greenwood îl căută cu privirea pe locotenent. Dată fiind talia acestuia îl zări imediat.

— Dumneavoastră vă va- reveni sarcina de a distruge, în colaborare cu. specialiştii, Forma-Ecluză sau cel puţin instalaţiile de pompare. în acelaşi timp va trebui să neutralizaţi bateria de tunuri alăturată. Iată, în rezumat, care vă sînt misiunile. Tot ceea ce priveşte organizarea, ordinele de plecare, mişcările, semnalele şi aşa mai departe este de asemenea consemnat în dosarele care vi se vor înmîna.

Greenwood cuprinse cu privirea asistenţa, încordată, tăcută. Nu se auzea decît suflul respiraţiilor şi scîrţîitul peniţei stiloului lui Helen Fairchild care lua note pentru Mac Kawley.

— Mai vreau să vă precizez cîteva puncte înainte de a vă lăsa plăcerea să studiaţi această machetă. Contrar uzanţei, nu ne vom vopsi feţele cu negru pentru El debarca. Trebuie să ne putem recunoaşte. Mari mult, toate curelele echipamentelor noastre vor fi vopsite cu alb de Spania! . Se auzi un murmur. Unii se priveau uluiţi.

— Am spus : cu alb de Spania 1 Ţin să se evite orice risc de confuzie ! Punctul trei : interdicţie formală de a avea tălpi obişnuite. Ghetele voastre vor. avea toate tălpi din crep. Cu alte cuvinte, dacă se aude un zgomot de paşi, foc ; înseamnă că-i un Fritz !

Feţele contractate pe moment se deşt insera

.— în sfîrşit, am ales o parolă de recunoaştere care e imposibil de pronunţat pentru un gitlej teuton : întrebare : *War weapons week ?* răspuns : *Weymouth '■* Sînt destui W pentru ca tipul din faţă care ar vrea să facă pe şmecherul să se încurce şi să ... o încurce sub o rafală de-a noastră ! în ceea ce priveşte trupa, ea nu trebuie anunţată despre misiune decît după plecare. înainte de aceasta, aveţi datoria, domnilor, să puneţi actele personale ale oamenilor în două săculeţe diferit colorate.

Conţinutul celor albe va fi trimis familiilor în caz de moarte sau de capturare, cel din cele roşii, incinerat !

Atmosfera deveni deodată foarte apăsătoare. Oamenii plecau capul sau priveau drept înainte cu ochii-n gol. Mac Kawley agită veşnica lui cravaşă iar Forbes se gîndea probabil la brînduşele sale. Greenwood se străduia să nu privească chipul tulburat al Helenei Fairchild. Un sentiment, care încă nu era frica, ci mai ales o jenă, se abătuse asupra careului.

O voce de bronz răsună :

— îmi pot permite o întrebare, *Sir ?*

O'Mahory se suise pe un scaun şi părea mai stacojiu ca niciodată.

— Dă-i drumul !

— Credeţi, *Sir,* că ţinînd seama de flux, de condiţiile de navigaţie şi de ora la care vom vizita Saint-Nazaire-ul mai avem vreo şansă să găsim vreun bistrou deschis ?

Era simplu, dar trebuia să fi avut prezenţa de spirit de a găsi această butadă. Un triplu „ura[i(] urmă rîsetelor stîrnite de întrebarea irlandezului.

Greenwood ştia acum că toată jena, toate temerile dispăruseră. Cîştigase.

— Acestea fiind zise, vă invit să studiat,i planul, macheta şi dosarele, conchise maiorul.

Mac Kawley ieşise însoţit 'de Forbes şi Jenkins. Ultimul subofiţer îşi luase dosarul. Greenwood era acum singur cu Helen Fairchild.

Se rezemă de masă şi îi zîmbi. '

— Pot avea şi eu unul ?

Ea îi întinse un exemplar cu o mină care tremura uşor. I

.— Voiam să-ţi spun, Richard...

Greenwood cu un gest delicat îi atinse obrazul.

— Voiam...

Vocea i se stinse. Văzu ochii mari şi verzi umezindu-se şi buza de jos mişcîndu-se. Atinse mîna fină a fetei şi o întrebă zîmbind r

— Ştii ce a declarat Mac Arthur cînd a părăsit Fiii- . pinele ?

Helen scutură nervos capul. Greenwood îi ridică- uşor bărbia.

— A spus „Voi revenii

CAPITOLUL VI

Soarele era deja sus pe cer, cînd Forbes, în fruntea convoiului, la bordul distrugătorului de escortă, ieşi din portul Falmouth.

— Sud-Vest! Viteza treisprezece noduri î Semnalaţi: în zece minute alcătuiţi formaţia 1 anunţă Forbes.

Ofiţerul de cart de pe pasarela de comandă transmise ordinele prin interfon şi se întoarse lingă timonier.

Comandantul, după ce aruncă o privire spre fanionul ce se ridica pe catargul de semnalizare, reveni lîngă Greenwood. x

—* De data asta, Richard, a început!

Greenwood ridică capul. După săptămîni de muncă is.to- | vitoare, brusc, nu mai avea nimic de făcut. Se simţe aoarecum ca un regizor de teatru care, după ce a condus repetiţiile unei noi piese, a aranjat luminile şi a dat ultimele directive, aşteaptă momentul solemn cînd gongul va bate de trei ori în seara premierei.

- – Cred că într-adevăr a început !

, Se întoarse şi văzu vedetele alcătuind dispozitivul pe care, în afara unor evenimente neprevăzute, aveau să-l menţină pînă la Saint-Nazaire. Nu arătau deloc rău, cu siluetele lor profilate, etravele fine şi pasarelele echipate cu o dunetă de comandă.

Vedetele erau toate de acelaşi model : treizeci şi trei de metri lungime, un echipaj de cincisprezece oameni sub ordinele unui aspirant, două motoare Hallscoot de două sute cincizeci de cai care le permiteau să atingă o viteză maximă de optsprezece noduri. Erau înarmate cu mitraliere şi un tun cu tragere rapidă, puteau lansa grenade anti-submarine şi comunicau între ele prin radio.

— Caută să nu-mi pierzi canoniera, Dave, glumi Greenwood, fără ea n-o să pot debarca.

— E remorcată şi cablul va rezista !

Greenwood se îndreptă spre punte pentru a avea o vedere de ansamblu a unităţilor. O briză rece îi mîngîie plăcut obrazul şi se surprinse fredonînd o baladă irlandeză.

Convoiul adoptase acum formaţia definitivă. În frunte, nava de comandă, după care, la tribord, celălalt distrugător, iar în urma lui „Carul”.

Vechea navă americană suferise transformări radicale. I se suprimaseră două coşuri din patru şi cel de-al doilea era de o înălţime inegală faţă de primul. Văzută de departe, cu tunul de 75 mm în faţă, cu cele opt tunuri Oerlikon repartizate pe punte în micile lor cazemate blindate, semăna cu un torpiloi' al *Kriegsmarinei,* cum erau cele ancorate la Saint-Nazaire.

De fiecare parte a „Carului", vedetele înaintau pe două coloane : la babord cele ale Grupei 1, care aveau în grijă sectorul Digului Vechi ; la tribord cele ale Grupei 2, care trebuiau să acosteze la Intrarea Veche.

Un avion de recunoaştere survola convoiul şi pilotul efectua din cînd în cînd pasaje la rasul apei, deasupra vedetelor. Greenwood il vedea cum, într-un zgomot asurzitor de motor, începea foarte repede o redresare pe care o termina în luminare înainte de a se restabili cu un *break* spectaculos.

Se scotoci prin buzunare, scoase punga cu tutun şi pipa pe care începu s-o îndese. Trebui s-o aprindă de trei ori ca să ia foc. încă puţin şi s-ar fi crezut în vacanţă, apoi, cu pasul unui turist în croazieră, coborî pc punte emestecîndu-se printre oameni.

Cînd ajunse în josul scării metalice, recunoscu timbrul caracteristic al vocii lui O'Mahory, în jurul căruia un grup de marinari făceau cerc.

— ... Şi noi ăştia, băieţii din comandouri, spunea irlandezul, pe Fritz îl mirosim de departe 1 Cînd eram la Narvik, cu Richard, îmi amintesc că într-o zi am simţit brusc o prezenţă neobişnuită. Imediat mi-am spus : atenţie, dragul meu Stan...

Greenwood interveni :

— Ai face mai bine să te duci să vezi cum se comportă oamenii din secţia de comandă !

Irlandezul se întoarse, gata să se repeadă asupra celui care îndrăznise să-l întrerupă. Recunoscîndu-şi şeful, se făcu stacojiu.

— Tocmai... le explicam acestor boboci...

— Am auzit 1 Vino cu mine !

împreună, parcurseră puntea unde oamenii jucau cărţi, voley, şi se lăsau răsfăţaţi de marinari. Şi ei avea

uo minunată senzaţie de destindere. Nu mai erau

exerciţii, nici alergări, nici luptă corp la corp.

Greenwood mergea de la unul la altul, punea cîte o întrebare, aştepta răspunsul trăgînd din pipa care răspîndea în .jur un fum albăstrui şi un miros puţin dulceag de tutun blond.

Apoi se îndreptă cu un pas tot atît de liniştit spre careu, unde Jenkins, neobosit, făcea note în hărţile sale acoperite deja cu cruci, săgeţi, cercuri... în cîteva ceasuri, aceste simboluri aveau să se materializeze pe teren în traiectorii distrugătoare şi incendiatoare.

— Richard, pentru Dumnezeu, ştii din ce se compune comitetul de primire care-şi va face datoria să ne ciomăgească în estuar ?

Greenwood făcu un gest vag.

— Nu ! sau mai bine-zis am rămas la ultimul buletin de informaţie.

■— E de acum patru zile ! suspină Troy Jenkins. „

— Şi atunci ?

Greenwood se lăsă să cadă într-unul din fotolii şi, ridicînd spre Jenkins o privire ironică, preciză :

— Odată pentru totdeauna, cred că trebuie să-ţi amintesc, dragul meu Troy, că te consider ca pe şeful meu de stat-major ! înţeles ?

•— Mi-am dat seama !

— în consecinţă, nu mă interesează detaliile ! Scrie, şterge, lipeşte, fă haşuri pe hîrtiile tale, dar nu-mi vorbi de inamic decît la stadiu de sinteză !

Jenkins oftă adînc şi insistă :

•— Ascultă, e momentul...

— Spune atunci !

Greenwood se lăsă pe spate, se sprijini într-un cot şi închise ochii. Troy Jenkins tuşi

.— Pe de o parte, trebuie să considerăm apărarea de coastă propriu-zisă iar pe de altă parte...

Greenwood ridică mina.

— Stop ! Sau vrei să mă faci să-mî ratez croaziera 1

— Dar, Richard...

Greenwood se ridică şi bătînd cu pumnul în masă :

— Am să te ajut eu să-ţi faci sinteza : Articolul 1 Există tunuri ?

— Da!

— Multe?

— Da !
— Mari ?
— Da! ; ' •
— Foarte mari?
— Solide, groase 1
— Bun, şi cum se prezintă asta ?
— Betonate, în cazemate, totul împachetat în ciment.
—Ah! ' .
. – Asta-i tot ce găseşti de spus ? /
Greenwood îi aruncă o privire ironică.
— Poate vrei să-ţi fac o declaraţie în exclusivitate s-o. poţi înscrie în jurnalul de bord. ?
* Troy Jenkins scutură din cap.
— Fii serios ! În fine... în faţă acestui • ansamblu de informaţii, de baterii de artilerie, ai putea avea măcar, o părere !
— Sînt contra ! spuse Richard Greenwood întinzîndu-se.
•La bordul „Carului", al cărui echipaj fusese redus la ‘ şaptezeci şi cinci de oameni, subgrupa lui Jeffries Gordon avea repaus. în afară de echipele de gardă său de serviciu oamenii leneveau la soare. . •.,'• '
Locotenentul Nuggens era singurul care era nervoş. Gordon îl simţea îngrijorat. îp schimb, Paşa – comarfdan
-tul vasului – îşi ducea vaporul la abator cu un calm imperturbabil.
— Pentru a paisprezecea oară de la plecare, domnule Nuggens, afirm că dacă mai continui să te învîrţi ca un urs în această cabină, nu ajungi teafăr la minte la Saint-Nazaire.
Gordon îşi lungise gîtul pentru a da acest avertisment, îl punctă cu un pumn solid în masă care fu cit pe ce să răstoarne paharele.
— Te invidiez că eşti aşa de liniştit. Mărturisesc că am un temperament neliniştit !
Jeffries Gordon încercă să se întindă pe cuşetă şi mormăi o înjurătură cînd picioarele îi atinseră peretele. Dădu clin umeri şi scutură din cap privindu-l pe Nuggens care nu putea sta liniştit.
— Bea ceva, dacă asta te-ar calma ! Acum, ascultă-mă ; eşti cel mai bun artificier al flotei ! Aii pus cele mai bune grenade în cele mai bune carcase de oţel, ele înseşi în cele mai bune cuve de ciment ! Şi navighezi în con- pania

celui mai bun şef de grupă de comando din toată Marea Britanie !

Se ridică în coate şi ca şi cum s-ar prezenta, înclină puţin capul :

— Jeffries, Archibald, Thomas, Gordon, la dispoziţia Dvs !

Un zîmbet destinse figura rotundă a lui Nuggens. O licărire amuzantă apăru în privirea sa destul de blinda. Intră în joc :

— Credeam că Richard Greenwood e cel mai bun şef de comando din toată Anglia.

Gordon înşfacă paharul de pe masă şi ridjcîndu-l în faţa ochilor :

— Cînd vorbesc de cl, adaug : şi din Commonwealth t Şi de acum înainte se va vorbi de Sir Richard Greenwood of Saint-Nazaire.

— Nu ştiam că a fost înnobilat.

— Mici el nu ştie ! Dar eu, Jeffries Archibald Gordon, am hotărît astfel la x grade longitudine şi z grade latitudine ! Şi acum, dacă-mi permiţi, voi reflecta.

Nuggens îl văzu închizînd ochii şi un minut mai tîrziu, un sforăit regulat se auzea din cuşeta sa-

Un vînt de puterea patru se ridică în cursul după-amiezii. Vedetele, sub rafale care suflau cu aproape treizeci de kilometri pe oră, începeau să resimtă efectul ruliului.

Din cînd în cînd, mase de apă se abateau asupra lor şi pasagerilor le era imposibil să urce pe punţile înguste fără riscul de a fi smulşi de mare.

Concepute iniţial pentru a primi un efectiv de cincisprezece oameni, ele transportau acum treizeci care trebuiau să se înghesuie unul într-altul. La căldura din jur trebuia să se mai adauge şi cea a motoarelor.

— Pregătiţi pentru luarea formaţiei desfăşurată ! ordonă Forbes.

Ofiţerul de cart transmise ordinul şi Greenwood văzu ridieîndu-se un nou fanion pe catarg.

— Ai un motiv deosebit, Dave ?

•— Da ! Vreau să-i înşel 1 Putem fi reperaţi de un sub-

marin sau de vreo mică ambarcaţiune. Mi-ar place în acest caz ca ei să aibă într-adevăr impresia că vînăm submarine !

Cum nu putea fi vorba de a folosi undele radio datorită staţiilor de ascultare înşirate de-a lungul coastelor franceze, fiecare navă repeta semnalul emis de distrugătorul comandant

.O serie de mici pavilioane se ridicară pe un cer de un albastru minunat. Vedetele, lărgind rîndurile, spintecau cu etravele lor crestele valurilor, dînd naştere în miş- carea lor unor jerbe de un verde de' smarald, în timp ce la pupă lăsau lungi dîre argintii. ’

Timpul trecu fără nici un incident. Toată lumea din echipa de comando ajunsese pînă la.urmă să se creadă în croazieră. În schimb marinarii erau cu ochii în patru. Greenwood, după o lungă plimbare de-a lungul şi de-a latul vasului, se întoarse pe pasarela de comandă.

La drept vorbind, se simţea bine în compania lui Forbes. Se simpatizaseră' din prima zi, cînd veniseră pentru prima dată să inspecteze „Carul”r Apoi avuseseră ocazia să se aprecieze reciproc în timpul organizării operaţiunii. Acum că era declanşată, simţeau atît unul cît şi celălalt nevoia de a rămîne împreună, creier cu două capete, în scopul de a .ajunge să aibă aceleaşi gînduri şi aceleaşi reflexe. – ■ . .

— Formaţia de noapte ! hotărî Forbes ; viteza paisprezece noduri! Distrugătoarele înşirate ! Intervalul, trei sute yarzi I Vedetele în coloană conform grupelor !

Aşteptă ca ofiţerul de cart.să transmită aceste prime ordine, după care, întorcîndu-se spre Greenwood :.

— Şi acum să ne deghizăm ! spuse el arborînd un zîmbet larg. . / . ,

În momentul acela răsună pe pasarelă un ordin puţin obişnuit.

— Către toate navele... Inălţaţi pavilionul german !

Zorii celei de-a doua zi se ridicau într-un cer fără nori. ForbeS era încordat la culme.-I-ar fi plăcut să vadă că se lasă ceaţa, începînd din momentul în care, după o rută spre-sud în chipul unui convoi navigînd spre Gibral- tar, trebuiau să se îndrepte spre Est. Era dezolant. Vizibi-

5 – Operaţiunea „Carul mare

*litatea era perfectă. O vreme aproape anormală pentru acel anotimp.

Cinci Greenwood veni după el era ora opt şi convoiul depăşise punctul D. în largul coastei franceze, aproape de

paralela de la Belle-Ile.

— Dave, ce veşti ?

Forbes anunţă zîmbind :

•— Sîntem la o sută treizeci şi cinci de mile de Loara !

Cei doi ofiţeri schimbară o privire lungă. Mai aveau de luat încă două mese la bord şi destinderea se va sfîrşi. „Croaziera^ va cunoaşte prima sa escală care va fi şi ultima pentru mulţi dintre ei.

— Domnule comandant ! Ceva necunoscut la 40°, la şase mile distanţă !

Bănuitor. Forbes reacţionă imediat.

— Vedetele la trei noduri ! Celălalt distrugător să se depărteze ! Cîrma la 40°. Echipajul la posturile de luptă I Distanţaţi vedeta-canonieră remorcată !

Trei minute mai tîrziu, schimbaseră direcţia şi înaintau spre necunoscut, tot cu pavilionul german ridicat.

— Viteza paisprezece noduri !

Pe pasarelă, ofiţerul de caid şi secundul de bord care urma să preia comanda vasului la punctul de separaţie în momentul în care escorta va abandona flotila de debarcare pentru a patrula în largul estuarului Loarei pînă a doua zi dimineaţa – încerca, la fel ca Forbes şi Greenwood. să determine natura vasului neidentificat.

— E un submarin german la suprafaţă ! strigă Forbes, ne ia drept prieteni. Sta nemişcat şi nu pare a manifesta nici un fel de temere.

Aşteptă o clipă, se hotărî şi ordinul izbucni :

— Dispozitiv de luptă pentru bateria din faţă

!Navigau acum drept spre el şi nu mai erau decît la patru mile de submersibil cînd acesta trase o rachetă albă cu cinci cozi.

— Răspundeţi cu cinci aprinderi de reflector !

Forbes şi Greenwood pîndeau reacţia submarinului, li va lăsa oare să se apropie mai mult [7]

— Distanţa ?

■— Trei mile ! răspunse secundul.

•— Ridicaţi pavilionul !

Pavilionul alb al lui *Royal Navy* fu ridicat pe catarg. Ofiţerul însărcinat cu tirul interpretă aceasta drept un

ordin şi deschise focul. Proiectilul trecu la trei zecimi de milă de submersibil, ridicînd o jerbă enormă de apă. Imediat submarinul se afundă în imersiune rapidă.

Forbes înjură, după care urlă :

— Motoarele la maximum 1 Cei de la grenade .'a pon-turile de luptă !

Vreo zece minute mai tîrziu, ajungeau pe locul apro-ximativ unde dispăruse submarinul german. Greenwood auzi atunci exploziile rampelor aruncătoare de grenade, închise ochii, păli şi se trezi brusc readus cu mai multe săptămîni în urmă. Şi atunci ele coborau, afundîndu-se încet sub apă înainte de a exploda şi a produce acea undă de şoc capabilă să distrugă un blindaj de oţel.

O animaţie ciudată domnea la bord. Chiar şi oamenii din comando se amestecau în treabă. Vechiul instinct de vînător urmărindu-şi prada se redeşteptă în ei. îi încurajau prin strigăte pe marinari, mindri de a se arăta la rîndul lor combatanţi, în faţa acestor băieţandri care făceau pe grozavii.

O'Mahory urla şi el la rînd cu ceilalţi. Greenwood îl vedea agitîndu-se în timp ce uralele frenetice ale celor din comando salutau plecarea fiecărei salve de grenade.

— Asdicul ?

C7.

— Nimic la asdic, domnule comandant!

Greenwood se gîndi că toate submai'inele din lume aveau probabil în comun acest simţ al sustragerii de sub urmărire, prin tăcere. ^

Avu brusc dorinţa de a le striga oamenilor să tacă, îşi dădeau oare seama că poate chiar în seara aceea garnizoana din Saint-Nazaire ar putea striga „Heil Hi- tler^u cu tot atîta putere văzînd nişte vedete în flăcări pe Loara ? «j

— E rîndul dumitale ! spuse Forbes secundului ; urmă-rire clasică. Veţi reveni la formaţie cînd voi ordona eu, dar nu vă apropiaţi prea mult de vedete ! Sînt şanse ca submarinul să nu le fi văzut de la rasul apei!

îşi şterse faţa cu o batistă de un alb imaculat, ceea ce îi reaminti fanionul.

— Ridicaţi zvastica ! spuse el luîndu-l pe Greenwood de braţ.

Adăugă făcînd cu ochiul :
„ – Vino să golim restul de *scotch !*
Exista pericolul ca submarinul să nu fi avut timp să trimită un mesaj de alertă, în care caz, *Lu.ftwafje* [9] urma să intervină în următoarele ceasuri. Forbes se îndoia ca grenadele să fi trimis la fund submarinul. Se învîrti- seră o jumătate de oră deasupra locului atacului, dar nici o pată de ulei nu apăruse la suprafaţă.

Forbes, decepţionat, dădu aprobarea secundului să se plaseze din nou în capul convoiului.
Cerul părea să ţină cu Forbes acum că misiunea era aproape de ţintă. Se acoperi brusc sub efectul unui vînt de Est. Nori groşi, negri, se rostogoleau şi acopereau marea. Repede, ca o plantă care se închide, vizibilitate ase reducea. Plafonul era din ce în ce mai jos şi orice recunoaştere aeriană devenea imposibilă.

O uşoară hulă se făcea simţită mai ales de către vedete, iar viteza redusă la opt noduri nu reuşea să-i diminueze efectul.

— Dacă continuă aşa, *Sir,* voi fi într-o stare jalnică la sosire.

Locotenentul Fitzpatrick îl privi pe subofiţerul său adjunct, un sergent de artilerie cu trupul osos şi faţa stropită de pistrui.

— Cred că dacă mergem pînă la Saint-Nazaire cu hîrbul ăsta nenorocit, vom fi cu toţii cam palizi !

Discuţiile încetaseră. Odată cu apropierea de punctul de dislocare oamenii, înghesuiţi ca sardelele în cutie, tăceau. Unii îşi curăţau armele, alţii, rezemaţi de spătarul banchetelor, dormeau... sau se făceau că dorm.
< Fitzpatrick îl remarcă în fund, ghemuit lîngă lăzile cu grenade şi explozibile, pe agentul său de legătură care-î servea totodată drept ordonanţă. Omul, mic şi chel, era cuprins de un tremur continuu. •

Scoţianul se plecă spre subofiţer.

— Spune-i lui Riley să vină la mine !

Cîteva secunde mai tîrziu ordonanţa croindu-şi drum printre oameni, ajunse în dreptul şefului său.

— Vino să iei puţin aer. Mi se pare că ai nevoie 1

---

9 Aviaţia germană de război (N. tr.).

Urcară pe punte şi se rezemară de bastiment. Aerul rece le biciuia feţele şi stropi de apă îi plesneau din cînd în cînd.

•— Ei, Riley ?

Omul plecă ochii, fixînd vîrful bocancilor.

— Rău de mare ?

— N... nu !

Fitzpatrick, care nu era foarte înalt, avea aproape aceeaşi talie cu agentul său de legătură. îl privi cu ochii săi extraordinar de albaştri, de un albastru de porţelan, care contrasta cu tenul său trandafiriu.

—: Frica ? ■ t

Riley reîncepu să tremure. Degeaba îşi vira mîinile în buzunarele pantalonilor de luptă, căci se' vedea pînza tremurînd. Stropi de sudoare îi apăreau pe frunte şi cu tot vîntul se menţineau cîteva secunde.

— Cam rău, Riley, că nu reuşeşti să te controlezi.

Celălalt ridică spre el o privire înfricoşată.

— Contam pe tine. Nu numai ca luptător, dar şi ca prieten. ■

Vocea lui Fitzpatrick era caldă, cu inflexiuni afectuoase. Agentul de legătură se arătă mirat. * ᶻ – - >

— Voiam să-ţi cer un serviciu

<—Da, Sir.. / ~'

’— Dar mă întreb dacă ai să poţi să mi-l faci.

Riley înghiţi cu greutate., ♦

— Se împlinesc doi ani de cînd sîntem împreună, nu-i aşa ? ■ '

— Da.Sir. ?

— Am cunoscut zile şi bune şi rele. Asta creează nişte legături, nu-i aşa ?’ . ■ '•

Riley aprobă cu un semn al capului. Fitzpatrick îl văzu contractîndu-şi maxilarele şi ghici că strîngea.din pumni.

— Uite ce e ; totul poate să se termine cu bine, dar pot să mă aleg cu glontele cel rău, acel care te lasă paralizat pe un mic fotoliu! Atunci, Riley, aş vrea să te rog să-mi foci un serviciu. Cînd am să spun...

— Da, Sir/ ’ .

— Să fii bun să-mi tragi un glonte în cap !

I— Dar, *Sir...*

— Nu discuta ! Da sau nu ? . ' ..

Fitzpatrick văzu ochii ordonanţei umezindu-se. " •

— Da sau nu ? repetă el. ' •

— Aveţi cuvîntul meu.

Locotenentul se scutură.

— Perfect ! Deci nu ai decît să mă urmezi cînd va începe pîrîiala ! Pe chestia asta, spuse el cu un ton vesel, coboară, deschide raniţa şi adu-mi *kilt-ul!*

Pipăi postavul pantalonilor de luptă şi adăugă ridicînd capul : .

— Doar n-am să debarc în Franţa în ţinuta asta !

Riley coborî din nou în cabină şi numai cînd deschise raniţa locotenentului îşi dădu seama că mîinile nu-i mai tremurau.

Se lăsase noaptea. Era puţin peste ora douăzeci şi clipa dislocării sosise.

Cel de-al doilea distrugător începu să vireze la tribord, depărtîndu-se de vedete, după care se lăsă depăşit de el. „Carul” continua să înainteze drept în faţă cu viteză redusă. Era deocamdată nava din frunte. Distrugătorul de comandă se oprise, timp în care urma să se desprindă vedeta-canonieră pe care o remorca.

în clipa cînd ajunse bord la bord cu distrugătorul, Greenwood trecu primul peste scara din corzi aruncată peste bord. Coborî scările cu spatele, după care sări pe punte şi ridică ochii. îl auzi pe O’Mahory dînd ordine grupului de comandă. Două minute mai tîrziu, irlandezul Jenkins şi doisprezece oameni coborau şi ei la rîndul lor.

Echipajul distrugătorului se înghesuia la parapet în timp ce, pe canoniere, oamenii din comando se aliniau paralel cu bordul, ca pentru o paradă novată.

O ultimă siluetă întunecată se angajă pe scara de corzi şi Forbes se regăsi la stînga lui Greenwood.

— Dă-i drumul 1 strigă el aspirantului care comanda nava

.Vedeta alunecă cîteva secunde la un metru’ de corpul distrugătorului, după care vira la tribord pentru a se îndepăra de vas.. ' '

Atunci, fără o comandă specială, numai, pentru că simţeau nevoia, marinarii distrugătorului lansară trei urale răsunătoare. Ele izbucniră în noapte, ultime 'dovezi de

prietenie şi stimă aduse- de oameni altor oameni, care mergeau poate la moarte. .i

O’Mahory, prea emoţionat, uită să' răspundă şi, cînd oamenii din comando .îşi dădură seama că rămăseseră muţi, era prea tîrziu, masa întunecată a distrugătorului se estompa în noapte. ‘ '''

Greenwood ridică gulerul canadienei, privi către larg unde se forma convoiul şi atinse braţul lui Forbes. . .

— Vezi, Dave, data viitoare cînd vom coborî de ..pe vedetă va fi altfel. Caută, .amirale, cel puţin atunci să nu ratezi intrarea în port l

" ^CAPITOLUL VII

Locotenentul Desmond Terrace, în vedeta din capul grupului, nu avea rău de mare. ...

Hula care zguduia din ce în ce mai mult ambarcaţiunile îi amintea de regatele la care participase înainte de război, atît sub culorile clubului său .cît şi sub cele de la Cam- bridge. . . . , ’ . ,

Marea îl atrăsese din totdeauna şi cîteodată i se întîmpla să regrete că nu intrase la Şcoala de Cădeţi. . ,

„în fond, se gîndea el, daca făceam Şcoala Navală eram poate în locul ofiţerului care-mi comandă vedeta...”

Şe ghemui şi mai mult pe banchetă, îşi întinse picioarele şi privi la partida de dame care se juca la stînga sa.

Un miros greu de ulei supraîncins se amesteca cu cel al diferitelor tutunuri fumate de oameni. Marinarii fra- ternizau cu „pifanii” şi o prietenie inter-arme se închegase încă de la pornire.

Camuflaje protectoare, dispuse pe suprafaţa hublourilor, le obturau cu grijă permiţând un iluminat discret în interior.

Desmond Terrace se interesa de mişcarea care urma. Radiotelegrafistul său, un blonziu mărunţel, era acum în avantaj. Juca cu negrele şi avea maximum de pioni în spate. în schimb, rîndul al doilea era mai răsfirat şi trebuia să se străduiască să astupe un gol în centru.

Terrace era gara să intervină. Cu ochiul realist al omului care nu e angajat, vedea clar capcana pe care adversarul o punea la cale. Avea trei pioni albi avansaţi şi era vădit hotărît să sacrifice doi din ei care erau mai în

faţă, în partea stingă a tablei, pentru a face damă.

— Ce-aţi face în locul meu, *Sir ?* întrebă radiotelegrafistul.

Locotenentul, cu un zîmbet care-i înveseli figura cam tristă, pe un ton hazliu, zise ;

— Prea tîrziu ! cred că...

Se întrerupse, lăsînd fraza în aer. Dintr-o dată tabla de joc şi configuraţia pionilor luă cu totul altă dimensiune. Cei negri aşezaţi în apărare, cu golul acela în faţă, deveneau un port cu estuarul său. Pionii albi care căutau să se infiltreze şi după aceea să facă damă, gata să sacrifice doi dintre ai lor, se asemănau ciudat cu acele vedete care nu vor întîrzia să înceapă o mişcare identică.

— Spuneaţi, *Sir ?*

Terrace se scutură.

— Nimic... sau mai degrabă da ! Trunck, spuse el arătînd spre adversarul radiotelegrafistului, e pe cale să-ţi aplice o foarte frumoasă lovitură de comando 1

Negrele luară două albe una după a.ia, după care Iu rîndul lui Trunck. Luă un prim pion, un al doilea, un al treilea şi făcu damă. '

Radiotelegrafistul contemplă o secundă măcelul care se produsese. Terrace îl simţea dornic să reacţioneze. Indiscutabil, Trunck era mai talentat, avea reflexe mai bune şi mai ales ştia să facă un plan de bătaie. Micul radiotelegrafist avu atunci o reacţie brutală. Terrace îl văzu cum pierde la repezeală încă doi pioni. Dama albă se găsea în acel moment în retragere şi cum ajunsese lă marginea inferioară a „canalului[1]' care-i permisese să se infiltreze în apărarea negrelor fu înghiţită de un pion aşezat în flanc.

Terrace avu deodată o strîngere de inimă. Un presentiment îl făcea să întrevadă că şi el va încerca să facă damă peste cîteva ore, dar că nu va reuşi să iasă din capcana în care se va afunda.

îşi privi mîinile foarte îngrijite ca întotdeauna; apoi încetă să se mai intereseze de joc şi închise ochii. Ca un bun avocat ce era în viaţa civilă, studiase cu meticulozitate dosarul. Nu numai pe hîrtie dar şi pe machetă. Era în stare să traseze fără ezitare itinerarul pe care aveau să-l urmeze. Macaralele pe platformele lor, încru-

cişările de străzi, cheiurile îi deveniseră familiare.

— De acord ! spunea Trunck cu toate că ajunsese să-şi facă damă ; m-ai bătut, dar acordă-mi revanşa î

— „Revanşa..., se gîndi Terrace ; cînd o vom avea, dacă ratăm lovitura ?”

Redeschise ochii, îşi privi oamenii care începeau să-şi închidă raniţele, armele negre îngrămădite, lădiţele cu explozibil din echipamentul echipelor de sabotaj. Ascultă lîşîitul continuu al^ mării alunecînd sub burta vasului şi zgomotul sacadat al motoarelor care bateau ca o inimă enormă.

Locotenentul îşi consultă ceasul. Nu era încă ora douăzeci şi două. Aşteptarea avea să devină din minut în minut şi mai grea. Terrace ar fi vrut să fie deja în estuar, să trebuiască să acţioneze, să dea ordine, să lupte...

Prefera orice acestui răgaz pe care „mecanismul[8] războiului li-l acorda.

Convoiul înainta cu douăsprezece noduri, intr-o noapte adîncă, neagră, cu un cer acoperit, fără stele. Distrugătoarele de escortă începeau acum să patruleze pînă în zori în largul portului Saint-Nazaire, care era numai la cincizeci de mile. Ca nişte buni cîini ciobăneşti, vor încerca, odată cu primele licăriri ale zorilor, să regrupeze vedetele care ar reuşi să fugă din capcana ce avea să devină estuarul Loarei.

— Eşti sigur de direcţie, Dave ?

Forbes se întoarse. Fala sa apăru în lumina pupitrului de citire a hărţilor. Greenwood văzu trăsăturile încordate ale tovarăşului, său.

— în principiu, ar trebui să ajungem în curînd la punctul E.

O uşoară aureală masca geamul încăperii, pe care un om din echipaj îl ştergea cu o cîrpă. Locotenentul de marină stătea lingă timonier, dîndu-i ordine la intervale regulate.

Greenwood vedea atunci cum acesta rectifica direcţia vasului manevrînd uşor comanda hidraulică. în urma lor, armada de debarcare se înşira pe aproape o milă cu vedetele care se profilau scunde, pe două coloane, de o parte şi de alta a ,,Carului”. Te făceau să te gîndeşti la o

haită de cîini de vînătoare aşteptînd momentul să li se dea drumul.
Pe pasarela vedetei-cangnieră, erau momente lungi de linişte, întrerupte numai de ordinele laconice date d

elocotenentul de marină. Greenwood nu mai simţea nevoia să vorbească. Aprecia calitatea tăcerii şi se simţea atît de aproape de Forbes incit aproape că-i urmărea gîndurile.

Problema nu era încă debarcarea. Nu era vorba de a şti care va îi reacţia nemţilor sau rezultatele efectului surpriză, ci, mai prozaic, de a-şi găsi drumul. Toată pregătirea operaţiei, săptămînile de antrenament, nopţile de studiu şi toate speranţele legate de ele puteau fi anihilate de o singură eroare de calcul. Cîteva grade în plus sau în minus şi totul era pierdut. Niciodată armada n-ar mai putea găsi intrarea estuarului şi mai cu seamă linia bancurilor de nisip şi de mîl printre care trebuia să se strecoare pentru a sui pe Loara.

— Deschideţi ochii ! *El* este prin împrejurimi, ar trebui să-l vedem în curînd 1

El nu era un necunoscut pentru Greenwood. Era vorba de *Drake* şi echipajul său, cu comandantul acela bărbos şi încăpăţînat, care ar îi vrut din toată inima să scufunde torpilorul german cu ocazia recunoaşterii pe care o făcuseră asupra oraşului Saint-Nazaire.

Acum submarinul avea să le servească drept ultimă baliză. Acesta era punctul E. De aici începînd, de la poziţia navei *Drake,* Forbes va începe apropierea, ultima, cea care-l va conduce la obiectiv.

— Tribord ?

•— Nimic, domnule comandant!

— Babord ?

— Nimic, domnule comandant !

•— Reduceţi la zece noduri 1

Greenwood căsca ochii ca şi Forbes şi tot încercînd să zărească submarinul ajungeau să aibă un fel de miraj, în fiecare moment apărea o formă, dispărea, revenea, reapărea la babord. Nu dura, nici o fracţiune de secundă, dar era suficient' pentru a le pune nervii la încercare

.Forbes, cu capul plecat, îşi consultă ceasul care arăta ora douăzeci şi două şi douăsprezece minute. Nu erau încă în întirziere, dar dacă trebuiau să se mai învîrtească în loc pentru a repera nava *Drake,* nu vor mai reuşi să intre în estuar la douăsprezece treizeci cum era prevăzut.

— Probabil c-am navigat prea mult spre Est, Richard, suspină el privind spre Greenwood.

Se întoarse către locotenentul de marină.

— Verificaţi direcţia 1

— Începînd de la plecare, domnule comandant ?

întrebarea era idioată. Era gata să înceapă să înjure, dar se stăpîni.

— Nu ! De Cînd am părăsit distrugătoarele 1

Locotenentul se aplecă peste harta pe care trasase drumul parcurs.

’ – Am navigat spre...

— Inutil I îl întrerupse Forbes. Eşti un mare şef !
Uite, acolo în faţă 1

Locotenentul se ridică. La o jumătate de milă numai, un scurt semnal luminos apărea în noapte.

— Eşti sigur că e *Drake* ? întrebă Greenwood.

— Şi încă cum ! Ne transmite. D-uri la intervale de cinci secunde şi nu văd cine altul s-ar distra s-o facă I

Vocea lui forbes îşi regăsise tonul obişnuit. Comandantul naval al ,,Operaţiunii Carul Mare[44] putea fi mulţumit. Nu numai că sosise la timp în punctul E, dar mai cu seamă nu avea de corectat direcţia şi deci nu trebuia să piardă timp pentru a se replasa pe traseu.

— Amirale ! Felicitările mele şi cele mai umile scuze pentru că m-am îndoit o clipă de capacităţile tale 1

— Opriţi convoiul 1

Locotenentul repetă ordinul transmisionistului care, cu ajutorul semnalului optic, comunică mesajul comandanţilor vedetelor şi „Carului[44]

.— Transmiteţi situaţia navei *Drake !*

Greenwood zări din nou o succesiune de fulgere albe plecînd de pe puntea canonieref. • ,

Citeva secunde mai tîrziu, se găseau lingă flancul drept al oraşului, a cărui pasarelă ieşea din apă.

Greenwood şi Forbes, care coborîseră pe puntea vede-

tei-canonieră, îl puteau vedea pe comandantul submarinului, în picioare, cu faţa luminată de jos în sus. Barba sa, în colier, îi dădea înfăţişarea unui faun care s-ar fi rătăcit în Atlantic. . ' •

— Ce mai faci, Neptun ? întţrebă Greenwood;

Comandantul submarinului ridică degetul gros.

— E plăcut să lucrezi pentru dumneavoastră, Sir / Res- – pectaţi orarul mai ceva' ca la *British Railways '*. La ultima mea permisie, trenul a avut... . . – -

Forbes interveni:

— Nu vreau să te jignesc, dragul meu, în clipa de faţă nu ne interesează permisia dumitale cîtuşi de puţin ! Saint-Nazaire pe unde vine ? T

— Urmaţi aceeaşi direcţie, şi peste treizeci şi una de mile, ajungeţi la jucărie ! ■ - \

— Perfect,'Rockwell! Continuaţi să transmiteţi D-urile pentru ca restul convoiului să se alinieze după voi şi...

Forbes îpcrucişă degetele şi le mişcă- în dreptul feţei. – ...Şi pe mîine ! * ' ' ' ?

Comandantul submarinului scoase boneta şi o flutură deasupra capului. .—'

— Domnule maior Greenwood 1 strigă el în noapte; n-am scufundat torpilorul mai deunăzi, dar de data asta voi reuşi! Sînt cinCi la Saint-Nazaire şi m-ar mira ca, după vizită dumneavoastră, unul din nătărăii, ăştia să ' nu vrea să ia puţin aer de mare.

[1] Căile ferate Britanice (N. tr.). ....

'Vedeta canonieră îşi reluase mersul înainte şi Greenwood, în picioare pe pasarelă, părea a ţîşni din mare în mijlocul fulgerelor pe care le lansa semnalizatorul optic.

— Transmiteţi către toate navele, arderea dosarelor! ordonă Forbes.

Greenwood îşi dădu seama în clipa aceea că, de aici înainte, erau singuri. încetul cu încetul tot ceea ce fusese existenţa lor, tot ce-i lega de viaţă dispăruse ; coastele Angliei mai înlîi, avionul bazei de coastă după aceea, distrugătoarele mai tîrziu, şi în sfîrsit, acum, vasul *Dralce...* Erau singuri de acum încolo pe mare, învăluiţi de întuneric şi ultimele lumini pe care aveau să le vadă în curînd în noapte vor fi cele ale tunurilor de la Saint-

Nazaire.

La orele douăzeci şi trei şi treizeci, cinci vizibilitatea era tot atît de redusă, vocea lui Forbes izbucni ca un trăznet :

— .Către toate navele : la posturile de luptă !

La bordul canonierei se auzi sunetul răguşit al sirenei. Peste zece secunde acelaşi semnal se va da la bordul vedetelor şi al .,Carului”.

îndată puntea începu să prindă viaţă. Siluete încinse cu centuri de salvare, cu casca plată pe cap – castronul de bărbierit cum îi spuneau oamenii – invadară puntea. Scoteau husele care acopereau tunurile de 20 mm, suporturile mitralierelor şi lăzile de muniţii.

Greenwood şi Forbes se echipau, în timp ce Troy Jenkins şi O’Mahory adunau în spaţiul dintre punţi grupul de comandă. Febra acţiunii apropiate eliberase oamenii comandoului de neliniştea aşteptării. Mai aveau o oră în faţa lor înainte să pătrundă în estuar, dar de astă- dată aveau posibilitatea să se mişte, să rupă liniştea şi Să iasă din starea de semi-amorţeală provocată de călătorie.

Dimr-o dată, pe toate navele, începu o activitate de furnicar, un zumzet ca de stup de albine.

O’Mahory îşi regăsise tăria vocală şi cu gesturi mari din baston zorea personalul.

— Verificaţi-vă încărcăturile de explozibil ! Strîngeţi curelele echipamentului ! Cine m-a procopsit cu asemenea – momii ? Daţi-i zor, *boys!* Fetele vă aşteaptă cu ghirlande de flori 1

în jurul lui oamenii se agitau, strigau. Clinchetul armelor se confunda cu cel al benzilor de mitralieră pe care servanţii le derulau pe punte, în jurul postamentelor Lewiss-urilor. Unii închideau chiulasele, iar zgomotele percutoarelor de oţel pocnind în gol în ţevile pistoalelor mitralieră produceau un sunet limpede, aproape vesel.

— *Sir* / Scoţienii întreabă dacă pot să-şi îmbrace *kilt*-urile.

O’Mahory se uita la căpitanul Jenkins căruia îi pusese întrebarea. Troy Jenkins fu tot atît de surprins pe cît de nedecis părea O’Mahory.

— Ca să facă ce ?

Irlandezul se scărpină în chica sa roşcovană stre-

curîndu-şi degetele pe sub cască.

— Pretind că sînt incapabili să lupte în pantaloni 1 Spun că aşa e de secole la ei 1

— De acord, O’Mahory! Să respectăm tradiţia, dar pentru numele lui Dumnezeu să-şi scoată bonetele cu funduliţe !

Jenkins încruntă sprîncenele privind la Sergentul major:

— Sper că nici unul din aceşti domni nu s-a îmbarcat cu cimpoiul ?

Un zîmbet larg apăru pe faţa congestionată a irlandezului.

— Există unul la bordul vedetei locotenentului Fitzpatrick.

Troy Jcnkins tresări.

•— Dumnezeule mare !

— Liniştiţi-vă, *Sir!* E pentru a cînta am el după, nu în timpul !.„

Dintr-o dată se auzi în depărtare un zgomot continuu. Semăna cu o furtună. Vîntul care sufla din faţă le aducea ecoul unui huruit de motoare de avion. Erau probabil mai multe escadrile, judecind după intensitatea volumului sonor.

-— De data asta, O’Mahory, e serios !

Irlandezul ridică spre ofiţer ochii săi rotunzi care aveau cîteodată reflexe nostalgice.

— Pot să vă întreb, *Sir,* dacă-i vorba de avioanele Fritzilor sau de-ale noastre ?

-— Este R.A.F.-U1, Stan ! Efectuează raidul de diversiune !

Jenkins îl văzu pe irlandez umflîndu-şi pieptul gata să strige.

— Fără urale intempestive, sergent! Veghează la mîntu- irea Imperiului ! Mă duc pe pasarelă lîngă comandant.

Cînd ajunse lîngă Greenwood, Jenkins descoperi dintr-o privire, prin geamul cabinei, cerul Saint-Nazaire-ului care se aprindea. Prin ceaţa uşoară se vedeau ridicîndu-se fascicolele reflectoarelor antiaeriene, săgeţi imense care măturau noaptea în căutarea prăzii. C'îteva clipe mai tîrzîu jerbe mari colorate, roşii şi verzi, desenau largi orbite sclipitoare. La baletul multicolor al proiectilelor

trasoare ale antiaerienei se adăuga acum ţăcănitul, ca fond sonor, care le parvenea cu puţină întîrziere.

Jenkins observă figura încordată a lui Greenwood.

— Merge, şefule ! Băieţii sînt aici ! spuse el dîndu-i un ghiont.

— Că sînt e adevărat, dar ce naiba fac cu bombele lor ?

— Uite, anunţă Forbes, iată una !

într-adevăr. un zgomot mai înfundat răsună în depărtare. ^

— Alta I Şi a treia !

Trăsăturile lui Greenwood. care se destinseseră. se contractară din nou. Se auzea din ce în ce mai distinct huruitul motoarelor, dar numai ţăcănitul sacadat al antiaerienei creştea în intensitate.

— A patra ! anunţă Jenkins în momentul exploziei. Greenwood se înfurie.

.. – Dumnezeule ! Ce naiba fac ? I-am cerut lui Horrace un bombardament, un covor de bombe, un foc de iad. nu o ţîrîială cu picătura !

Forbes nu spuse nimica. împărtăşea temerile lui Richard Greenwood. Trebuiti ca apărătorii Saint-Nazaire-ului să fie înnebuniţi de ochi, de urechi, să fie obligaţi să se uite pe cer, să se tupileze în adăposturi, pentru a le permite să suie pe Loara.

Auzeau avioanele învîrtindu-se deasupra, descriind înaintea lor largi cercuri concentrice, dar nu percepeau decît tirul turbat al antiaerienei.

— Ora ? întrebă Forbes.

— Unu şi trei minute !

Forbes, aplecîndu-se, zări coasta, malul nordic al Loarei care se arcuia la orizont, începînd de la Capul Evei în direcţia satului Villes-Martin şi a avanportului.

— Poziţia ?'

— Abordăm la bancul Chatlier, anunţă locotenentul de marină, curant puternic care ne împinge spre mal. domnule comandant !

— Cîrma la cincizeci ! Viteza : zece noduri !

Toţi, reţinindu-.şi respiraţia, împărtăşeau aceeaşi teamă, în cîteva minute se vor angaja deasupra bancurilor de nisip. Vedetele nu vor avea probleme, dar „Carul[44] va

avea, pe alocuri, mai puţin de doi metri sub chila sa

.Bombardamentul de diversiune se rezuma la un raid sportiv. Greenwood avea impresia că R.A.F.-u! încerca să bată recordul de distanţă în circuit închis.

•— Ce mama dracului fac ăştia !

Forbes se întoarse şi, cu o voce nefiresc de calmă, spuse :

— Mai sus de şase sute de picioare, trebuie să fie ca-n vată. Fără vizibilitate ezită să bombardeze orbeşte

Greenwood dădu din cap.

— Posibil, în orice caz, noi avem...

Lăsă fraza neterminată. Forbes şi Jenkins ştiau la ce se gîndea. Greenwood mai avea în urechi vocea lui Mac Kawley.

„Dacă pentru un motiv oarecare, bombardamentul de diversiune nu dă rezultatele scontate, dacă din cauza condiţiilor meteorologice bombardierele nu vor putea să-şi lanseze bombele, îţi va reveni ţie, Greenwood, şi numai ţie, hotărîrea de a anula misiunea !'[4]

Işi mai amintea de gestul punctat cu cravaşa cînd colonelul adăugase :

— Şi te sfătuiesc călduros s-o faci, căci, fără o diversiune eficace. „Carul Mare[44] ar fi o sinucidere.

Greenwood simţea nevoia să fie singur pentru a reflecta. Forbes şi Jenkins îl văzură ieşind, coborînd pe punte şi sprijinindu-se de parapet.

— Care e părerea ta, Dave ? întrebă Troy Jenkins..

[Locotenentul interveni.

-— Domnule comandant, „Carul[44] a atins fundul !

— Ce ?

— La început a trecut, dar pe la mijloc chila a atins î

■— Nisip ?

— Nu, mîl !

-— Se înfundă cu spatele ?

•— Da, domnule comandant.

Forbes presupunea că Paşa „Carului” se gîndise la asta. Totuşi, pentru a fi cu conştiinţa împăcată şi pentru că simţea nevoia să comande fie numai şi ca să nu se mai gîndească, ordonă cu un ton sec : '

— Transmite-i : masaţi echipajul şi comandoul în faţă şi încercaţi să trageţi cu cabluri la tribord spate !

— Bine, domnule comandant!

Jenkins îl văzu pe locotenent dînd ordine transmisionistului, după care îl observă pe Forbes, ale cărui degete bateau măsura pe hartă.

Silueta înaltă a lui Greenwood se încadra în uşă.

— Ce ai hotărît ? întrebă Jenkins.

— Ce se petrece ? se interesă Greenwood.

•— ,.Carul” e în rahat ! urlă Forbes fără să întoatcă măcar capul.

— Eşuat ?

— Exact. /

Greenwood îşi trecu mîna prin păr, un zîmbet îi flutură pe buze, iar cînd ridică privirea, Jenkins văzu că-i sclipeau ochii.

Forbes se întoarse şi zise cu un ton sec care-l miră pe ofiţerul adjunct al lui Greenwood.

— Bombardamentul a eşuat! „Carul” e pe burtă ! Am oprit convoiul !

Făcu o pauză.

— Ei, cc-ai hotărît ?

Greenwood îl fixă în ochi pe Forbes.

— -încă nimic.

— Operaţiunea continuă, da sau nu ? Trebuie să ştim! Dacă o anulezi, mă servesc de bărcuţa asta ca de un remorcher, şi dacă e nevoie, pun şi şase vedete să tragă de „Car”. M-ar mira să nu-l scot de aici aşa !

Greenwood nu răspunse. Forbes era încordat la maximum. Jenkins observă figura liniştită a şefului său

.în urma lor Paşa „Carului” trebuia să lupte pentru a-şi scoate nava clin strinsoarea mîlului.

Forbes insistă.

— Cred că n-ai înţeles bine, Richard !

•— Ba da !

— Atunci ?

Figura transmisionistului apăru în capul scării pasa--' relei.

— Porneşte, domnule comandant ! A reuşit să iasă !

Greenwood oftă adînc, privind spre Forbes, Jenkins şi locotenent.

— Iată răspunsul la întrebarea ta, Dave : „Carulʷ vrea să continue. Cu sau fără R.A.F., continuăm !

Douăzeci de minute mai tîrziu, flotila putea fi văzută de la instalaţiile portuare. Avioanele se mai roteau sus pe cer, dar antiaeriana îşi rărise tirul. R.A.F.-ul întreprinsese un fel de rond de onoare şi acum pleca.

Convoiul arbora încă pavilionul german. Oare asta îl înşela pe comandantul portului ?

Luna, care mai adineauri refuzase cu încăpăţînare să apară în ajutorul bombardierelor, lumina acum fluviul. Un vînt dinspre Est gonea norii de deasupra oraşului lăsînd să apară stelele. Păreau că ies din sipetele lor în- cepînd să sclipească cu o mie de focuri.

— E de necrezut, murmură Jenkins, trebuie totuşi să ne vadă !

Greenwood aprobă trăgînd din pipa stinsă. Simţea pe buze gustul dulceag al tutunului.

— Atunci, vrei să-mi spui de ce nu trag încă în noi ? Greenwood rîse în barbă.

— Adu-ţi aminte, Troy, de cuvintele iubitului nostim Horace : . . .

„Este o treabă de smintiţi, montată de nişte smintiţi pentru alţi smintiţi...” Niciodată comandantul trupelor din

Saint-Nazaire nu VEI putea crede că în acest moment un comando intră în propriul său port ca să-i facă de pe- trecanie şi defileEiză fără ruşine sub nasul tunurilor sale !

Brusc, un reflector imens se aprinse prinzînd în fasci- colul său partea dinainte a vedetei-canoniere de co- mandă.

Greenwood şi Forbes săriră pe punte.

— E rinduMău să intri în joc ! spuse Forbes subofiţeru- lui cu transmisiunile.

Marinarul începu să transmită cu ajutorul semnaliza- torului un lung mesaj redactat în germană utilizînd codul furnizat de *Naval Intelligence Service *.*

— Nu te grăbi !

. Subofiţerul îşi transmitea textul literă cu literă : ,D.I.N. O.R.D.I.N. T.R.E.B.U.I.E. S.A. LN.T.R.A.M. Î.N. P.O.R.T. P.E.N.T.R.U. R.E.P.A.R.A.Ţ.I.I. A.V.A.R.I.I../

Aşteptară cîteva clipe îngrijoraţi. Era într-adevăr o chestie de şansă. Dacă mesajul părea suspect, „Carul« nu va ajunge niciodată la obiectiv.

Cu inimii bătînd, Greenwood văzu două semnale scurte plecînd de IEI ceeEi ce trebuia să fie o cazemată a avan-

portului.

— Ce povestesc ?

— Spun „de acord” 1 anunţă cu o voce surdă transmisionistul.

— Uf 1 făcu Greenwood întorcîndu-se.

De pe malul de Sud, dintr-o dată, flăcări lungi ţîşniră din ţevile bateriilor de coastă.

— Transmiteţi-le repede că trag în prieteni !

Transmisionistul se întoarse, trimise indicativul, şi apoi semnalul convenţional de confuzie. Focul încetă cîteva secunde mai tîrziu. Nu fusese un tir precis, ci mai de-

[1] Serviciul de contrainforniaţîi al marinei ^N. ed. fr.

)grabă lovituri tle avertizare. Greenwood îşi dădu seama că trebuie să cîştige timp.

— Repetă primul tău mesaj 1 Distrează-i!

Se urcă din nou pe pasarela de comandă, urmat de Forbes, care acum nu mai avea conducerea operaţiunilor, îl adusese pe Greenwood pînă la Saint-Nazaire. Acum maiorul Richard Greenwood avea întreaga responsabilitate a „Carului Mare".

Totul avea să se joace pe minute. „Carul” mai avea circa opt sute de metri de parcurs pentru a se găsi în faţa ecluzei.

— N-o să dureze, mormăi Jenkins, vor reacţiona.

Ridică ochii către ceasul electric. Arăta ora unu şi douăzeci şi opt. Pe toate vasele flotilei, oamenii erau la posturile de luptă. Servanţii în spatele mitralierelor aveau degetul pe trăgaci, gata să deschidă focul. Nu o vor face decît la comandă şi Greenwood aştepta ultima clipă pentru a se demasca.

Vedea acum rada din Saint-Nazaire, distingea clar avan- portul, digul estic, pintenul pe care îl forma Vechiul Dig şi, în umbră, masa întunecată a Intrării Vechi. Nu mai era macheta de ipsos care-l obsedase timp de săptămîni, ci oraşul Saint-Nazaire, macheta *sa,* care curînd va fi luminată.

Pînă la urmă, nemţilor li s-a părut probabil ciudată manevra acestei flotile care nu se oprise după loviturile de prevenire. Nişte vase prietene s-ar fi oprit şi ar fi coborit o şalupă care să ia contact cu autorităţile portului.

Malurile fluviului se aprinseră dintr-o dată. într-un zgomot asurzitor, bateriile de coastă începură să bubuie

şi limbi lungi de foc străpunseră noaptea.

— înălţaţi pavilioanele de luptă ! Viteza optsprezece noduri 1 Tuturor, vînătoare bogată 1 strigă Greenwood în interfon.

În cazematele lor, observatorilor germani nu le venea probabil să-şi creadă ochilor : fanioane albe se ridicau pe catargele vedetelor şi al „Carului**. în lumina orbitoare a proiectoarelor şi sub tirul bateriilor de coastă, flotila comandoului înainta spre obiectiv.

Un vint uşor făcea să pocnească în vîrful catargelor culorile lui *Royal Navy.* Asta însemna curaj, mîndrie şi provocare totodată...

CAPITOLULVIII

în cîteva minute, vedetele, cu viteza maximă, vor rupe formaţia şi se Vor năpusti spre punctele de debarcare.

Loara semăna cu o arenă luminată din toate părţile. Reflectoarele bateriilor germane concentrau fascicolele lor albe asupra flotilei care, sub grindina de oţel, continua implacabil să înainteze spre port.

De pe fiecare mal porneau lungi jerbe de proiectile, ^trasoare roşii şi verzi, care se înfigeau ca nişte suliţe în corpul vaselor sau cădeau asupra oamenilor din grupele de asalt, culcaţi pe burtă în dosul parapetului „Carului[4]*.

Jeffries Gordon, stînd lingă Paşa vasului, aştepta momentul, ce nu avea să întîrzie, cînd va da semnalul de atac cu care-şi va duce oamenii la asaltul bateriei de tunuri ce apăra Forma-Ecluză. în semiîntuneric, Gordon părea şi mai înalt şi mai slab, semănând din ce în ce mai mult cu uncocostirc.

Întorcîndu-se, vedea în spatele lui încrucişarea traiectoriilor luminoase care porneau de pe vedete cu cele ale cazematelor portului.

Pe puntea „Carului[44] turela de 75 mm scuipa flăcări de un roşu aprins, în timp ce oamenii din comando ş

iservanţii armelor automate încercau să se pună la adăpost de schijele care treceau şuicrind deasupra capetelor lor.

Vedeta-canonieră de comandă se dăduse la o parte pentru a lăsa vedetele să treacă, în timp ce tirul adversarilor se concentra asupra butoiului de pulbere, care era distrugătorul trucat.

O succesiune de mici ciuperci negre, brăzdate de fulgere, explodau pe punte. Lovituri de trăznet zguduiră suprastructurile „Carului".

Instinctiv, Jeffries Gordon băgă capul între umeri. Pe puntea din faţă, măturată de rafalele gloanţelor, se auzeau ţipete, gemete, care se amestecau cu comenzile de tir ale şefilor de baterii.

Umbrele diforme, fantomatice ale răniţilor,-sau ale celor ■ încă teferi dansau un balet halucinant, în mijlocul căruia infirmierii şi brancardierii se agitau ca nişte demoni. De pe punte, unde se zbăteau primele victime ale Operaţiunii, suia un miros de pulbere şi de sînge. Mirosea a încins, a cauciuc ars şi a păcură.

Indiferent la vacarm, Paşa „Carului" îşi conducea impasibil nava pe ultimul său parcurs. Jeffries Gordon era subjugat de voinţa, de energia pe care o citea pe faţa comandantului. Se simţea că pentru el Operaţiunea lua în acest moment cu totul altă semnificaţie.

„Carul" nu era numai un butoi cu patru tone de pulbere, dar mai întîi de toate un vas. Şi pentru un om al mării, acesta avea un suflet. „Carul" era condamnat, desigur, dar lui îi revenea sarcina să-l ajute să moară bine. Trebuia să reuşească să-l menţină, încă cîteva minute, timpul necesar ca să parcurgă ultimii metri din viaţă.

Vocea Paşei se ridică perfect calmă.

— Cîrma la cincizeci !

Vasul răspunse imediat solicitărilor omului dc la cîrmă. – Viteza douăzeci de noduri !

Un huruit sonor suia din pîntecul „Carului*[4]. Tablele de oţel vibrau. Etrava ridica jerbe de spumă scînteie- toare.

,

O nouă serie de lovituri atinse vasul mă tur în d încă o dată puntea din faţă. Turela, lovită în plin, explodă cu o enormă bulă de foc. Oameni proiectaţi în aer se rostogoleau, căzînd apoi ca nişte marionete dezarticulate. 'Supravieţuitorii se retrăgeau spre spate, în timp ce -Paşa, la fel de impasibil, dădea ordine :

—- La stingă, douăzeci şi cinci! z

Paşa întoarse capul spre Jeffries Gordon.

— Cred că am dat ultimul meu ordin.

Cu mina arătă masa neagră care părea că le vine în . intimpinare. Din cînd în cînd, lumina unui reflector făcea să lucească plăcile enorme de oţel. Obiectivul era aici, drept în faţa lor. Masiv şi impresionant, prin sacrificiile' consimţite pentru a-l atinge.

— Cred, spuse el, că a sosit timpul să ne pregătim pentru faza finală. • ■ ‘ '

Gordon îl văzu scrutînd gigantica poartă a Formei-Ecluză. Dar îi era dat să. mai dea un ordin.- „Carul[4]* trebuia să înfunde chesonul în centru, pentru a fi sigur că-l străpunge şi totodată trebuia să nu astupe şenalul . de la Intrarea Veche.

•— La stingă, douăzeci! ■ ■ ’ •

Docil, „Carul*[4] se conformă. ' ■•

Se simţi un mic şoc, urmat de un scrijelit metalic de-a lungul corpului vasului.

— Am străpuns plasa anti-to(rpile.,.,‘ constată calm I Paşa. . . ■' - ‘

Pe pasarelă, toţi îşi ţineau răsuflarea. Gordon vedea masa Ecluzei apropiindu-se. Avu în acel moment impresia că, ghicind ce-l aşteaptă, docul uscat ieşea din bazin, încercînd să se salveze fugind înainte...

Uri scrijelit formidabil. Oţelul. ctravei se frecă de cel al chesonului. După care se'produse izbitura titanic.', a „Carului*, lansat cu douăzeci de noduri în masa imobilă a docului uscat. Timp de cîteva clipe, cele două forţe se înfruntară.

Oamenii din comando, masaţi pe puntea mijlocie din spate, fură trîntiţi în momentul în care distrugătorul înfundă poarta. Avură apoi impresia că bătrînul vas îşi relua suflul, storcind din vuietul motoarelor sale un spor de energie. Ca şi oamenii de pe vedete care trebuiau să debarce în acelaşi timp la Digul Vechi şi la Intrarea Veche, se aruncă înainte cu toată puterea. Toţi simţiră saltul. Un minut mai tîrziu, o trosnitură le aduse la cunoştinţă că fusese deschisă o breşă. Li se păru atunci că partea din spate a „Carului” se ridică sub efectul efortului.

în compartimentul maşinilor, mecanicii activau focurile. Trebuia ca puterea să fie, în măsura posibilităţilor, îndoită. „Carul” nu se putea mulţumi cu o

breşă. Trebuia să mai forţeze, să o lărgească, să foreze oţelul ca o sondă, ca un burghiu gigantic. Manometrele de presiune indicau cota de alarmă.
în sala cazanelor, căldura îi înăbuşea pe oameni, care, dezbrăcaţi pînă la brîu, şiroind de sudoare, încercau să dea vasului ' maximum de putere. Mai bine ca oricare altul, ei îl simţeau vibrînd, încordîndu-se, contractin- du-se. Făceau corp comun cu această masă vie, animată de o gigantică mişcare de înaintare. în această sală a maşinilor, care era totodată inima şi pîntecul „Carului*, aveau senzaţia că bătrînul distrugător înţelegea ce aş-teptau de la el. Să desfunde, să sfărîme, să sfîşie oţelul chesoanelor Ecluzei, cu tot mai multă forţă, mai adînc, mai înainte, mai repede

.Mecanicii, lac de transpiraţie, uitau de propria lor oboseală, atenţi la cea a vasului pe care-l auzeau gemînd. Un singur lucru conta pentru toţi ; să facă să înainteze această masă, s-o împingă, s-o ajute. Pentru aceşti oa-meni, în acea clipă, nu conta nimic altceva. „Carul'* încasa efortul, şocul străpungerii. în anumite momente, la pupă, elicele ieşeau din apă, într-o învolburare de spumă, după care vasul se afunda. înţepenit în faţă, se opintea asupra obstacolului.

Focurile tunurilor germane se concentrau asupra lui. „Carul'[4] înainta, pătrundea în Forma-Ecluză metru cu metru. O forţă îl împingea inexorabil înainte şi în timp ce nu mai era decît un mastodont scuipînd foc din toate armele sale, etrava se înfigea în oţelul chesoanelor.

Se poticni totuşi, atunci cînd pătrunsese vreo cinci metri.

— Activaţi focurile 1 ordonă Paşa.

Ca şi cum sufletul vasului auzise ultimul apel al comandantului său, „Carul[4]* tresări. într-un zgomot îngrozitor de maşinărie care se ambalează, motoarele începură să urle iar vasul fu străbătut de un lung fior. Paşa simţea sub mîna sa tremurul bătrînei carcase. Aceasta făcea tot ce putea. Fiecare scîndură a punţilor, fiecare bucăţică a corpului navei era animată de o viaţă proprie şi, de la catarge la elice, vibra, încordată, agresivă, chiar impresionantă.

O nouă trosnitură şi zgomotul deveni insuportabil. „Carul[44] în înaintarea sa parcurse încă şase metri şi apoi refuză să mai înainteze. Etrava străpunsese chesonul. Extremitatea punţii din faţă forma o ieşitură în interiorul Formei-Ecluză.

— Şi-a dat duhul ! murmură Paşa, mîngîind cu mîna peretele neted al cabinei de comandă.

Greenwood, de pe canonieră, văzu în acel moment scările de asalt coborînd de fiecare parte a „Carului". Ciorcliini de oameni înconjuraţi de flăcări treceau peste bord începînd, sub rafale de gloanţe, să înainteze pe parapetul şi pe talazul stîng al Ecluzei. La dreapta, comandourile lui Jeffries Gordon săreau pe pămînt pentru a încerca să reducă ia tăcere bateria, care deschisese focul din apropiere, direct asupra laturii de tribord a „Carului".

De îndată ce Jeffries Gordon puse piciorul pe chei, şi înainte chiar ca restul comandoului său să termine debarcarea, intui că nu se va mai întoarce. Nu din cauza numărului mare de rafale care explodau în jurul lui, ci datorită unui sentiment adînc, interior, pe care nu-l mai avusese niciodată pînă atunci. Era un fel de avertisment. Loial, destinul părea că-i spune : „asumă-ţi toate riscurile, Jeffries, e inutil să te menajezi, joacă, cîştigă şi atunci voi interveni...” Zîmbi. în fond, era mult mai bine aşa. Ar fi putut să simtă frica pătrunzîndu-I, să-i fie cald, să transpire. Din contră, lucid, ştia la ce să se aştepte.

„Ca la pocker ; tot trăgînd cîte trei cărţi, ajungi la un moment dat ca brelanul să nu-ţi mai intre !”

Se întoarse şi zări la stingă sa Vechiul Bazin, în care vasele ancorate ţineau sub focul lor vedetele ce încercau să acosteze la Vechea Intrare.

— La ordin, *Sir !*

Jeffries se întoase brusc. Willouby, înalt, uscat, cu o faţă de cal, disciplinat cum nu e omeneşte să fii, încă puţin şi i-ar fi prezentat grupa. Subofiţerul aştepta ordinele.

Gordon simţi o uşoară ameţeală cuprinzîndu-1. Ca şi cum ar fi fost puţin beat.

— *Fritz-ii* au drăgălăşenia să ne lumineze obiectivul 1

Grupa, în picioare, în unghiul mort format de construcţiile biroului de control portuar neocupate la această oră, se pregătea să se demaşte.

Jeffries indică oamenilor săi platforma situată la vreo patruzeci de metri de Forma-Ecluză, unde bateriile de 20 şi 40 mm scuipau scurte flăcări, care, datorită rapidităţii tirului, creeau în jurul lor o zonă de lumină roşietică.

— Acolo! Fără fleacuri, nici un prizonier! Vom fi şi aşa destul de numeroşi în momentul reîmbarcării ! înţeles ?

— Da, *Sir !* răspunse Willouby îndreptîndu-şi ţinuta din obişnuinţă.

— *Boys... go !*

Comandoul ţîşni. Gordon, cu corpul său mare încovoiat, rupt de mijloc, alerga înainte, avînd în stînga pe Baxter, un galez scund şi solid, numai muşchi, cu picioare scurte, care juca aripă în echipa de rugby a satului său, şi la dreapta pe Jones, cu un cap de dihor, cu accentul cockney şi care, în viaţa civilă, se iniţia în meseria atît de neobişnuită de *bookmaker* în micile tripouri din Soho. în urmă, veneau Willouby şi echipa de servanţi ai bateriei cu un trăgător italo-englez la puşca mitralieră.

Străbătură spaţiul descoperit de-a lungul cheiului şi la capătul saltului se găsiră în apropierea platformei.

— Stop ! Aveţi un minut să vă trageţi răsuflarea şi-i dăm drumul pînă la ţintă ! anunţă Gordon.

„Ţinta” era o baterie de 40 Bofors cu patru ţevi, apărată de patru rînduri de sîrmă ghimpată, şi de o reţea din cabluri extensibile, care se montează numai pe timp de noapte. Servanţii, aşezaţi pe mici taburete,-de o parte şi de alta a tuinului, făceau corp comun cu acesta, mişcîndu-se împreună. în centrul platformei, un ofiţer dădea comenzile de tir, în timp ce o echipă îşi trecea din mină în mînă încărcătoarele în care se găseau cîte cinci proiectile, gata a fi introduse în culoarele de alimentare ale tunurilor. întreg ansamblul lua ca ţintă „Carul" şi concentra sub focul său ciorchinii de oameni care coborau pe scările largi de debarcare. Nemţii nu puteau şti că era vorba de echipajul „Carul ui” care, în afară de echipa de distrugere, evacua vasul. Pentru ei, aceşti oameni cu căşti şi înarmaţi erau tot oameni de comando, la fel cu cei pe care încercau să-i împiedice să debarce din vedete.

Jeffries Gordon încheia darea ordinelor.

— Willouby, eu am să fac pe capra cu Jones şi Baxter. După ce vom fi dat destul de furcă Fritz-ilor, e rîndul vostru să intraţi în joc. Executarea !

Cei trei oameni alergară pînă la un bloc de beton care se găsea la vreo douăzeci de metri de platformă şi se trîntiră pe burtă. în faţa lor, tunurile continuau măcelul. Gordon nu putea vedea „Carul”, dar i se părea că aude strigătele de-a lungul cheiului.

Observă reţelele de sîrmă ghimpată, remarcă şicanele care serveau celor trei santinele mobile să intre şi să iasă de pe platformă. Trebuiau să scape de ele, înainte de a se ocupa-de tunuri şi servanţii acestora.

Jeffries Gordon se tîrî pînă la Baxter.

— Cel din stînga, îi şopti el la ureche, e pentru tine ! Jones se va ocupa de cel clin mijloc. Eu îl iau pe al treilea din extrema dreaptă 1 înţeles ?

Baxter aprobă din cap. Gordon se dădu înapoi şi tot tîrîndu-se reveni să-şi reia locul, după ce îi arătă santinela lui Jones.

Tunurile lansau salve de cîte cinci focuri, după care urma un timp mort, în care savanţii introduceau încărcă-toare noi.

Baxter tocmai începea mişcarea spre victima sa. Jones trebuia să aştepte ca el să-şi termine primul salt şi îl

acoperea. Apoi era rîndul lui Gordon să-l acopere pe Jones. Pe el nu-l va acoperi nimeni.

/ Gordon îl văzu pe Baxter ridicîndu-se, sărind şanţul, culcîndu-se la pămînt, după care santinela păru a-şi fi dublat volumul. în două rînduri, văzu braţul galezului ridicîndu-se şi lovind. Din cauza zgomotului tirului, Gordon nu putea auzi. Cîteva secunde mai tîrziu simţi plecarea lui Jones, înainta cu trei metri, în aşa fel încît să poată interveni-, după care ucenicul *bookmaker.* se hotărî să facă şi ultimii paşi. Era acum la un metru de santinela care se preocupa mai mult de tirul ucigător, al tunurilor decît de supravegherea lor.

„Are haz ăsta !” gîndi Gordon, auzind schon-urile şi. *wunderbar-urile* scoase de neamţ la fiecare lovitură de tun. '

Impactul proiectilelor, panica ce o provocau în mijlocul

marinarilor de pe „Car”, moartea ce o semănau orbeşte aveau darul să-l înveselească. Batea din picioare de bucurie.

— *Sowunder...*

Nu apucă să termine. Exclamaţia i se opri în gît, întreruptă prompt de pumnalul lui Jones.

— Niciodată doi fără al treilea, spuse. Gordon între dinţi. -

Se îndreptă spre -santinela sa. în mod normal trebuia să-şi calculeze mişcările, pentru a avea toate şansele de partea sa.

„La ce bun ? se gîndi el; dacă mi-a sunat ceasul, asta nu schimbă nimic,' şi dacă nu, cîştig timp 1” Era la un metru de santinela germană, o vedea, o auzea respirînd. Cizmele cu ţinte răsunau pe ciment. Omul nu. avea firea expansivă a camaradului , său. Din cînd în cînd, îşi agăţa arma pe umăr de curea şl îşi sufla în pumni.

Gordon trase aer în piept, îşi încorda muşchii şi se ridică. Mina sa stingă se abătu pe gura neamţului'. Cu genunchiul îl lovi în mijloc. Cu o mişcare rapidă, răsuci capul victimei într-o parte dezgolindu-i gituî. Santinela se zbătu. Strînse mai tare, apucă bine pumnalul şi ii reteză gîtul. Un val de sînge ţîşni, cald, dezgustător, lipicios. Omul avu o tresărire, se încorda, ridică un picior. Gordon, lipit de adversarul său, îşi simţea inima băţînd. Bătăile care-i agitau pieptul se confundau cu cele ale omului pe care-l simţea murind. O gîlgîială oribilă ieşea din traheea deschisă din care sîngele continua să curgă.

Neamţul avu încă două spasme. Gordon îl simţi că se prăbuşeşte devenind moale, flasc. Desfăcu braţele. Cadavrul căzu ca o marionetă căruia i s-ar fi tăiat sforile.

Jeffries Gordon rămase cîteva secunde ca năuc şi îşi dădu seama că Willouby trebuie să fie pe acolo. Luă grenada incendiară, agăţată de cureaua raniţei, îi smulse amorsa şi dădu drumul la resort. Proiectilul sfîrîi. Aşteptă trei secunde, după care-l aruncă în direcţia primului tun cu o mişcare largă din braţ.

Totul nu dură decît o clipă. O bulă de foc strălucitoare, de un alb orbitor, ţîşni din pămînt. Un şuvoi de fosfor incandescent se prelingea spre, poziţie. în aceeaşi clipă

Gordon auzi ţăcănitul turbat al unei arme automate Bren şi ştiu că Willouby intra în scenă.

— înainte, *boys !* le strigă el lui Baxter şi lui Jones.

Se năpustiră asupra celui de-al doilea tun; Nemţii, luaţi pe neaşteptate, nu. avură timpul să se dezmeticească. O ploaie de gloanţe îi culca pe măsură ce încercau să se apere.

Gordon nu mai avea presentimentul dinainte. în jurul său oamenii săreau, trăgînd scurte rafale de pistoale automate.

O demenţă ucigătoare punea stăpînire pe ei. Să ucidă. Să ucidă întruna mai repede! Cît mai repede! – Unul cîte unul, tunurile fură reduse la tăcere. O bucurie fără prejudecăţi însufleţea oamenii comandoului. Dacă şi celelalte grupe de asalt ar face acelaşi lucru, toate vedetele ar reuşi să acosteze.

Jeffries Gordon mergea de la un capăt la altul al poziţiei. Silueta sa lungă trecea cu. paşi mari peste cadavre, urmată mereu de jucătorul de rugby şi de ucenicul *bookmaker.*

în jurul lor, se introduceau încărcături de exploziv în ţevile tunurilor, se aprindeau fitilele. Apoi oamenii fugeau să se adăpostească în dosul cazematei pentru a nu fi loviţi de schijele exploziilor. . ..

— înapoi, Willouby 1 urlă Gordon.

Sergentul venea. în fugă. Se împiedică de un corp, căzu, se rostogoli, şi ajunse lingă ofiţer chiar în momentul în care platforma părea. zguduită de unde telurice. Tunurile smulse de pe soclurile lor păreau că se avîntă spre stele, şi ceea ce fusese o baterie de artilerie nu mai era decît un rug ale cărui flăcări luminau feţele transpirate ale oamenilor.

— Pierderile, Willouby ?

— Lipsă patru !. -

— Răniţii ? .

— Trei.!

— Pot umbla ?

' – Da, Sir !

— Să mergem ! Să-i ajungem pe ceilalţi din subgrupă ?

— Unde sînt ? ‘ ;
Gordon făcu o strâmbătura. . ’ ' -:-? .' ’ ‘r ■ ■ ’
'-/'■
— Teoretic, ar trebui sa'fie cu; locotenentul Nuggens în Forma-Ecluză ! .

Forbes reuşise cu mare greutate să acosteze cu vedeta- canonieră de comandă pentru a-i permite lui Greenwood să debarce cu secţiunea sa de protecţie.

Operaţiunea „Carul Mare”, în măsura în care era vorba de distrugerea Formei-Ecluză, îşi atinsese scopul. Se scurseseră deja douăzeci de minute de cînd distrugătorul străpunsese chesonul docului uscat şi numai patru vedete reuşiseră să-şi debarce comandourile.

Pe Loara iluminată, ambarcaţiunile se învîrteau în mijlocul fluviului, încercau să abordeze, dar trebuiau să se întoarcă sub intensitatea focului adversarilor. Elementul surpriză dispăruse. Nemţii înţelegeau de data asta să preia avantajul cît de repede cu putinţă. Aduseseră baterii de reflectoare suplimentare pe care le concentrau asupra fluviului.

Protejat pe partea din spate a „Carului”, Forbes asista la un înfiorător balet nautic. Nu putea face nimic şi se simţea inutil la bordul vedetei sale, în timp ce ceilalţi făceau un adevărat slalom pentru a scăpa de lungile benzi de lumină ce încercau să-i prindă în încrucişările lor. Vedetele virau, coteau aproape în unghi drept, se depărtau din nou spre larg şi, după ce zigzagau cîteva minute, se năpusteau din nou la atac asupra punctelor de debarcare.

Loara era teatrul unei lupte îndîrjite, care punea faţă în faţă o mină de oameni cu o garnizoană perfect organizată, dispunînd de baterii de coastă bine apărate de o sumedenie de cazemate, echipate cu tunuri de 20 mm şi mitraliere grele.

. – Cine e la bordul lui 103 ? urlă Forbes lăsînd să-i cadă binoclul pe piept.

Locotenentul de marină se uită pe lista ambarcaţiunilor înainte de a răspunde.

— Locotenentul Fitzpatrick, domnule comandant

— E sau inconştient, sau complet nebun ’

Fitzpatrick nu avea timpul şi nici dispoziţia să-şi pună întrebări. Pusese mina pe radioemiţătorul de bord şi cu microfonul în mină comanda grupul sau de ambarcaţiuni. . – 104, înainte şi la stingă! 105, goniţi spre mine!

Locotenentul de marină îl vedea aplecîndu-se spre exterior, cu faţa crispată de un rictus carc-i deforma gura, urlind în microfon pentru a acoperi exploziile şi bubuiturile în lanţ care se succedau fără întrerupere.

— 101, revino spre 105... bine ! Atenţie ! Vom încerca să forţăm trecerea ! -

Vedetele luară poziţia desfăşurată şi-şi începură acţiunea lăsind între ele un interval de circa treizeci -de metri, înaintau cu toată puterea de care dispuneau într-un zgomot infernal. Reflectoarele făceau să sclipească dîrele de apă în urma lor şi cînd reuşeau să prindă una în raza lor focul nemţesc se fixa pe ea.

Pe puntea lui 103, oamenii din comando şi marinarii ripostau cu lovituri de tun şi cu mitraliera, luînd ca repere luminile de pornire ale rafalelor şi enormele cercuri luminoase ale reflectoarelor.

O zdruncinătură urmată de o explozie lovi vedeta în faţă. Un fum acru, negru, puţin gras, sui spre postul de comandă.

— Am încasat-o în faţă, *Sir 1* spuse marinarul în-ccrcînd să-şi dea seama de stricăciuni.

— Nimic la motoare ?

— Nu cred că...

— Măriţi viteza !

— Dar...

— Nu discuta ! Vreau să debarc şi ai cuvîntul lui Fitzpatrick că voi reuşi !

Se aplecă din nou în afară. Armada sa personală de şase vedete sosea în linie. Spectacolul acestor ambarcaţiuni, gonind cu o viteză de optsprezece noduri la rasulapei, îi tăie răsuflarea. Parcă era o cursă. Se detaşau pe fondul întunecat al gurii fluviului, făcînd să ţîşnească, de o parte şi de alta a etravelor ce se ridicau mustăţi albe. Fugitiv, lumina prindea o porţiune din corpul uneia dintre nave, lemnul răsfrîngea o licărire trecătoare şi apoi

din nou culoarea sumbră a apei fluviului, care părea că se întredeschide pentru a le lăsa să treacă.

— Atenţie pentru abordare .' ! urlă scoţianul.

Tunurile vedetelor deschiseră atunci un foc susţinut în direcţia Digului Vechi. Fitzpatrick vedea fulgerele ţîşnind din gurile lor. Norişori alburii rămîneau o zecime de secundă parcă agăţaţi la gura ţevilor, apoi curentul datorat vitezei îi antrena spre spate.

La bordul lui 103, grupul de comandă se pregătea să ţîşnească dintre cele două punţi dacă vedeta reuşea să acosteze. Riley stătea lingă cîntăreţul de cimpoi al cărui instrument era pus peste sacii grupului, iar ordonanţa lui Fitzpatrick constată cu surprindere că nici acum nu îi era frică.

Vedeta 105 era la dreapta sa. Fitzpatrick îl distingea pe subofiţerul său adjunct în postul de comandă, lîngă locotenentul de marină.

— Campbell, pregăteşte-te să-ţi uzi *kilt-u*| *!* urlă Fitzpatrick făcînd semn cu braţul.

Vocea răguşită a adjunctului îi parveni deformată.

•— N-am probleme, *Sir,* dar dacă *Fritz-ii* vor continua să ne ciocănească, vom avea pînă la urmă fundul la fel de roşu ca obrazul lui O’Mahory.

Fitzpatrick era gata să ordone să se reducă viteza, cînd fluviul se aprinse la dreapta sa. O lovitură de trăsnet îl făcu să tresară. Vedeta 105 nu mai exista. Atinsă în plin, ardea ca o torţă. Un rug aprins din care flăcări sfîrîind ieşeau cu enorme volute galbene şi roşii

în aceeaşi clipă vedetea scoţianului fu ţinta unui foc susţinut. Omul de la tun ripostă. Automatele Brent ale comandourilor intrară în acţiune. Dar ar fi trebuit o piesă de artilerie mai puternică pentru a contracara bateria adversă. Două lovituri de 40 atinseră puntea, cosind servanţii mitralierei *Lewiss.* Trebuiau inlocuiţi aceşti oameni, lăsat timp trăgătorilor cu arme automate să-şi recompleteze încărcătoarele.

— Stînga-mprejur ! ordonă Fitzpatrick cu regret.

Locotenentul de marină acţionă cîrma hidraulică şi ambarcaţiunea descrise o curbă după care se întoarse spre tribord în scopul de a lua o nouă direcţie.

Scoţianul privea acum la celelalte patru nave,

năpustin- du-se asupra Digului Vechi. O nouă bulă de foc găuri noaptea. Lovită de un obuz drept în mijloc, o nouă vedetă explodă.

Duse microfonul la gură.

— Către toţi ! Replierea 1

Nemţii 'inţeleseseră, în loc să vîneze fiecare în parte cile un obiectiv, se concentrau toţi asupra aceluiaşi. Cele patru baterii aleseseră aceeaşi vedetă. Reflectoarele celor patruzeci de Bofprs-uri acţionau cu schimbul pentru a nu lăsa ambarcaţiunii timpul să scape printr-o mişcare sinusoidală.

în interval de un sfert de oră vreo şase epave pluteau aproape arse pe fluviu. Păcura revărsată pe suprafaţa apei ardea pe alocuri. Oameni pe plute, în bărci pneumatice, încercau să ajungă la mal.

Fitzpatrick, care nu mai avea decît vedeta lui, încerca să salveze oamenii care ardeau şi pe care-i zărea plutind ia suprafaţă susţinuţi de vestele lor de salvare.

— La tribord !,.. Acolo unde arde !...

Locotenentul de marină aducea vasul cît mai aproape de pata aprinsă. Şi aici, aplecaţi peste bord, cu ajutoru

lcăngilor şi cirligelor, oamenii comandoului ajutau echipajul să tragă către vedetă aceste bule de foc, ce urlau acoperite de păcură. O păcură corozivă, care le ardea faţa şi le ataca pielea.

Năuciţi, aproape asfixiaţi, supravieţuitorii celorlalte vedete erau atunci ridicaţi la bord. Cei care mai puteau să se ţină pe picioare erau scuturaţi de un tremur nervos, îşi priveau mîinile acoperite cu băşici imense şi dădeau din cap neîncrezători, neînţelegînd ce se întîmplase. Numai fixitatea privirilor şi pupilelor lor dilatate arătau celorlalţi că se întorceau din infern.

Forbes se găsea tot la bordul vedetei-canonieră care, cu luminile sale, ajutase la debarcarea oamenilor din comandoul Desmond Terrace.

în unghiul mort format de partea din spate ti „Carului", el acoperea cele două vedete aşteptînd ca oamenii lor să revină la bord.

Forbes era îngrijorat. Asistase la măcelul de pe fluviu şi ştia că alte ambarcaţiuni mai încercau să acosteze la sud de Intrarea Veche. în plus, era fără veşti de la Greenwood.

La bordul său, servanţii tunurilor răspundeau la fiecare

lovitură a bateriilor adverse şi reuşiseră să reducă la tăcere două'baterii de 88 care-i luau din flanc. Se mai trăgeau rafale de arme automate, care din cînd în cînd se abăteau pe punte, dar „comitetul de primire", mai cu seamă după acţiunea comandoului Gordon, pierduse mult din virulenţa sa.

— *War weapons week ?* strigă omul de gardă la babord.

— *Weymouth !* răspunse Greenwood ; unde e comandantul ?

— Pe pasarelă, *Sir !*

•— Merge treaba pe la voi

?Omul ridică din umeri şi lovi. cu pumnul în cască.

— Cit timp va fi un cap pentru a proteja această cască, metalul va rezista !

Greenwood urcă repede pe pasarelă.

• Cînd îl zări, Forbes avu un zîmbet larg.

■— Sfinte Doamne ! Aţi terminat, e grozav ! Am să...

Forbes emoţionat nu-şi mai găsea cuvintele. Se repezi la Greenwood şi-l apucă de braţ. Maiorul simţi degetele marinarului crispate nervos pe mîneca sa.

— Unde sînt ceilalţi, Richard ? Nu-l văd pe Jenkins.

Se făcu tăcere. . ■

— Nu cumva ?...

— Nu! . – , - ;

— Uf I; Mi-ai dat emoţii! .

— Am venit numai cu O'Mahory şi doi băieţi.

— Dar ceilalţi vin ?

— Deocamdată nu.

— Vă aştept, nici vorbă.

— Nu !

- – Dar totuşi, Richard...

— Nu discuta, Dave ! Treaba se arată-destul de prost. Am hotărît să salvez mobila.

Greenwood se uită fix la tovarăşul său.- -

— Am venit să-ţi cer s-o ştergi, Dave. •

Forbes tresări,'apoi dădu din cap. Lampa răspîndea o lumină albăstruie şi Greenwood putea citi pe faţa marinarului ce simţea în acel moment.

Forbes avea gîtlejul uscat. I se făcu deodată foarte.cald şi apoi foarte frig. . ■

— Cere-mi orice, dar asta nu 1 ,

— Dave, ascultă... ' . – ' . - ,'.-X . – ; • •

— Nu! < '

Greenwood căută privirea tovarăşului său. – •;

— Dave, trebuie să pleci I ‘ – . ’ • '-,'. .• .

Forbes lovi pumnul unul-de celălalt.

Nu •' N-am făcut porcării în blestemata asta de viaţă şi n-am să încep tocmai acum ! Refuz !

— E un ordin !

— Bine, ai să faci raport!

Ochii îi străluceau. De cîteva minute simţea că-l cuprinde febra. Greenwood îl luă la rîndul său de braţ, trăgîndu-l spre spate.

— Uite ce e, Dave ! Uită-te la aceste pete de păcură arzînd, la aceste plute, la aceste carcase în flăcări. Inchipuieşte-ţi băieţii care se zbat în ele ! Ascultă !...

Concertul asurzitor al tunurilor pe Loara nu slăbise. Tunurile trăgeau acum în salve. La intervale regulate îşi slobozeau ploaia de oţel.

— Vrei ca şi ultimele vedete să fie masacrate ? Vrei ca şi ultimii supravieţuitori să crape în valuri pe bucăţile lor de plută ? Vrei poate ca cei şaptezeci şi cinci de oameni ai „Carului”, pe care i-ai recuperat, să fie prinşi în această capcană ?...

Forbes plecă capul.

•— E-n regulă ! Care-i misiunea mea ?

Greenwood suspină adînc.

— Trebuie să regrupezi vedetele ! Să recuperezi dacă e posibil cît mai mulţi oameni din apă, dar numai cei care se găsesc în drumul tău şi să mergi în întîmpinarca celor două distrugătoare.

Forbes îşi reveni brusc.

—- Cunosc un locotenent de marină care va intra în legendă... Cel care comandă canoniera !

— Lasă asta ! Nu-i o treabă de marinar 1 Ar trebui un marinar dublat de un braconier ca să iasă din aln-buscada asta !

Forbes îl privi pe Greenwood.

■— Dai’ tu ? Dar ceilalţi ? întrebă el cu o voce

înăbuşită.■— Cei care se vor replici destul de repede îşi vor încerca norocul...

încercă să zîmbească şi cu un gest fatalist continuă s

—...încercînd să ajungă la Gibraltar !

— Cum ?

-— Pe jos !

Forbes conducea canoniera strecurîndu-se printre epave. Barierele de flăcări care se ridicau acum pe Loara îi serveau de ecran.

•— Bara la douăzeci şi cinci ! Şase noduri !

în depărtare, zărea vedetele care se pregăteau să se pună sub protecţia sa. Pe punte, echipajul, servanţii tunurilor se stăpîneau să nu tragă. Nu trebuiau să tragă decît în ultimul moment pentru a nu-şi dezvălui manevra.

Forbes vedea malul pe care apărea în interior serpentina lungă şi luminoasă a unei coloane de vehicule. Ajutoarele nu vor întîrzia să sosească la Saint-Nazaire şi de data asta nu era vorba de artilerie.

— Vedeta 103 la babord, domnule comandant ! anunţă locotenentul de marină.

■— Să urmeze în coadă 1

— Un ofiţer cere să suie la bord.

•— De acord !

Canoniera, reducîndu-şi viteza, profită ca să recupereze trei oameni plutind pe o barcă pneumatică.

— Imediat ce vedetele ne vor urma, vom da drumul la o perdea de fum şi vom lansa grenadele fumigene !

— S-a’nţeles, domnule comandant!

— Calculaţi viteza şi direcţia vântului !

Forbes rămase cîteva secunde tăcut.

— Doamne, murmură el, fă să pot ieşi de aici ! Nu pentru mine, Doamne, ci pentru toţi băieţii ăştia. Dă-mi priceperea necesară să scap din capcana asta..

,Suspină adine şi adăugă cu lot sufletul :

— ...şi dă-mi un vînt prielnic pentru fumigenele mele. Amin !

Şi atunci de-abia se simţi împins de un val de ură. Trebuia să se întoarcă acasă pentru a cere socoteală lui Mac Kawley de acest bombardament ridicol, de această escapadă penibilă...

Un zgomot de paşi îl făcu să tresară. Crezu că-i loco-

tenentul care-i aduce informaţii asupra vîntului. Dezamăgit, întrebă cu o voce morocănoasă :

— Dumneata ai vrut să vorbeşti cu mine ?

Se întoarse către ofiţerul îmbrăcat în *kilt* care stătea în faţa lui. Era tînăr, foarte tînăr, şi ochii săi de un albastru extraordinar formau două pete luminoase pe faţa înnegrită de fum şi fumigene.

— Locotenent Fitpatrick ! se prezentă el agitat ; cu nava dumneavoastră şi cu vedetele, putem încerca o lovitură de forţă ! M-am gîndit că trecînd prin...

— îmi pare rău, bătrîne, singura lovitură de forţă pe care o vom încerca este ieşirea, nu intrarea I

— Nu avem dreptul să-i lăsăm...

— Gura ! Fă ca mine : supune-te !

Lui Forbes îi păru rău că se cam înfuriase, dar Fitz-. patrick avusese o reacţie identică cu a sa.

— Pot să vă întreb ceva, *Sir ?*

— Dă-i drumul !

— Richard...

Se corectă imediat.

■— Vreau să spun maiorul Greenwood e pe uscat, nu ?

— Da !

— Manevrti pe care o executăm în acest moment e pur navală ?

■— Exact! Comanda Ia bordul vedetelor e din nou asigurată de ofiţerii de marină !

Fitzpatrick luă poziţia de drepţi şi salută.

■— Unde mergi ?

■— Să-mi caut ordonanţa, cîntăreţul de cimpoi şi un băiat de nădejde !

■— Ca să faci ce, Sfinte Doamne ?

Fitzpatrick se îndreptă spre uşa cabinei.

•— Ca să ne alăturăm maiorului !

Cind să iasă se lovi de locotenentul de marină,

■— Vîntul e de tăria doi şi...

■— Bine ! Daţi drumul la fum î

Forbes se apropie de fereastra al cărui geam se făcuse ţăndări şi se plecă în afară. Pe 103, trei bărbaţi în *kilt* şi un ofiţer lăsau la apă o barcă pneumatică.

Forbes se gîndea că în mod normal ar fi trebuit să intervină. Să facă uz de autoritatea lui de comandant în- ter-arme. „E curată nebunie ! N-o să reuşească niciodată să ajungă la Greenwood. Vor fi prinşi de prima patrulă de coastă înainte de a fi reuşit măcar să se orien- teze”. Nu avea decît să facă un gest, să dea un ordin, pentru a împiedica această expediţie nebunească. Raţiunea îi dicta s-o facă, însă memoria îi amintea cuvintele lui Mac Kawley : „Nişte trăsniţi...^

Se rezemă de parapetul cabinei, ridică din umeri şi oftă. Ai' fi dat orice pentru a mai avea cei douăzeci şi patru de ani ai lui Fitzpatrick şi a fi numai un mic locotenent cu kilt-ul pestriţ care încerca să se strecoare ca un ţipar printre patrulele germane, pe o minusculă barcă, între ordonanţă şi cîntăreţul de cimpoi.

Locotenentul de marină mări viteza la douăzeci de noduri. Canoniera cîştigă viteză lăsînd în urmă un fum negru, gros. De' fiecare parte a punţii, din faţă şi din spate, se auziră patru detunături înfundate. Un imen spanaş ca de vată îşi desfăşura volutele peste bancurile de nisip.

Cîteva minute mai tîrziu Loara semăna cu Tamisa pe o zi de ceaţă.

CAPITOLUL IX

La. doisprezece metri adîncime, pe fundul docului uscat, echipa de sabotaj a locotenentului Nuggens termina cu instalarea încărcăturilor destinate să distrugă instalaţiile de pompare şi golire a Formei-Ecluză.

Jeffries Gordon regăsise două din grupele care conduseseră artificierii la ţintă şi conform ordinelor lui Greenwood aştepta să se replieze spre P.C.[10] cu ansamblurile efectivului.

Gordon nu se simţea nici de data asta în largul lui. Poate că impresia de a se găsi în interiorul unui mpr- mînt gigantic avînd deasupra o fîşie dreptunghiulară de cer înstelat era cauza acestei stări. încă puţin şi s-ar fi crezut în infern, contemplînd un paradis inaccesibil, sus, foarte sus.

Sergentul Willouby şi o grupă de luptă se aflau în capul scărilor care, în partea de nord a docului, permiteau acce-

10 Post de comandă (N. lr.>

sul la staţia principală. Gordon aşezase altă grupă pe partea superioară a .chesonului-sudic, în care se înfipsese etrava „Carului”..

Zgomotele luptei care se dădea în jurul Vechiului Bazin •şi în Oraşul Vechi îi parveneau, înăbuşite de pereţii ■gigantici de oţel care alcătuiau cofrajele laterale, lungi de trei sute cincizeci de metri, formînd osatura docului uscat.

Străpungerea porţii sudice nu era suficientă prin ea însăşi pentru a distruge Forina-Ecluză. Trebuia pe de o parte ca cele patru tone de explozibil să acţioneze ca o zguduitură puternică şi destructivă pentru a deforma enormul schelet şi, pe de altă parte, trebuia ca instalaţiile extrem de complexe ale mecanismului – vinciuri hidraulice, pompe aspirante şi refulante – să fie distruse în acelaşi timp cu staţia care comanda deschiderea şi închiderea docului uscat. Aceste distrugeri odată înfăptuite, le-ar trebui nemţilor ani de zile pentru a repune în funcţie Forma-Ecluză...

„Şi cîţiva ani de-acum încolo, gîndi Gordon, multă apă va curge sub poduri../*

Printr-o asociaţie de idei, se întrebă ce s-o fi întîmplat cu Desmond Terrace, care avea ca misiune să ocupe podul situat între Digul Vechi şi Oraşul Nou.

— Dacă reuşeşte să ţină piept trupelor de întărire, care nu vor întîrzia să sosească, vom avea poate o şansă să ne îmbarcăm la loc ! mormăi el oftînd.

Se apropie de cele patru pompe enorme fixate pe postamente de oţel turnat. Nuggens aşeza încărcăturile de plastic de-a lungul rosturilor circulare ale celei de-a treia pompe, în timp ce restul echipei se agita în jurul celorlalte.

Gordon se aplecă, îşi întinse gîtul lung şi îl întrebă pe Nuggens cu un ton puţin nerăbdător.

— Cit credeţi că mai durează ?

Nuggens se întoarse aproape mirat.

— E pe sfîrşite ! Ajută-mă mai degrabă să derulez fitilul detonant!

Jeffries Gordon apucă mosorul şi începu să-l depene

.■— Mai mult ! Dă-i cu nădejde, altfel nu vom avea timp să suim scara.

Locotenentul avea vocea calmă, care nu trăda nici un fel de nervozitate. Gordon îşi amintea de calmul Paşei „Carului”. Intr-o străfulgerare îl revăzu şi se întrebă dacă oamenii din echipajul vasului au putut ajunge pe canonieră. Pe urmă observă echipa de sabotaj. Gordon îşi dădu seama cu mirare că, absorbiţi de munca lor, Nuggens şi oamenii săi efectuau treaba exact ca şi cînd s-ar fi găsit nu la Saint-Nazaire, un port în flăcări, ci în arsenalul din Devenport, unde realizaseră transformările „Carului[w].

Procedau cu metodă, cu gesturi scurte, precise ; neomi- ţînd nici un detaliu, verificau după fiecare instalare fixarea iu centrul încărcăturilor a detonatoarelor, ordinea legăturii şi poziţia cordonului.

în faţa fiecărui om, o lanternă cu sticla albăstruie reflecta un mic cerc de lumină difuză care, din cînd în cînd, lumina obrazul artificierilor.

— Anunţaţi cînd vor fi toate gata ! comandă Nuggens.

Jeffries Gordon era încordat la maximum. Pentru el, aşezarea încărcăturilor cu plastic ar fi trebuit să se execute ca o „lovitură de comando”, brutal şi rapid. în dreapta lui unul din „sabotori” fluiera uşor.

— Pe cuvînt, Nuggens, băieţii dumitale se cred la un exerciţiu ! Daţi-i zor, băieţi ! N-am de gînd să-mi iau micul dejun la Saint-Nazaire.

Jones, care nu se dezlipea o clipă de ofiţerul său, aprobă. Ucenicul de *bookmaker* făcu un gest spre exterior.

— Şi în primul rînd *Fritz-ii* n-au fost niciodată în stare să pregătească un ceai bun de băut.

Nuggens rîse. Jones, simţindu-se înţeles, insistă.

— Sau e cerneală pur şi simplu, sau e pipi de măgar ! Una din două !

Acum, enormele şi butucănoasele pompe aveau toate .fixate pe conturul lor pachete cu plastic prinse cu cleme magnetice. Ai fi zis că li se puseseră ventuze.

— Nr. 1, gata !

— Nr. 2, gata 1

— Nr. 3, gata, completă Nuggens.

Gordon înjură printre dinţi constatînd că pe a patra mai trebuia verificat circuitul de explodare. Făcu semn cu lanterna spre Willouby.

în capul scărilor subofiţerul semnaliză că văzuse. Gordon îl auzi dînd ordine pentru evacuarea completă a scării. %

— A patra e gata, *Sir !* strigă artificierul.

Nuggens luă atunci detonatorul electric şi comandă;

— Evacuarea !

Gordon, rămînînd lîngă el, adăugă :

— .Şi dumneata !

Jeffries îi făcu semn lui Jones să urmeze echipa de sabotaj care începuse să suie treptele.

— Eu rămîn, Nuggens !

Locotenentul se ridică. Cu tot echipamentul, părea în penumbră mai mic, mai subţirel ca de obicei şi, în alt loc şi în alte împrejurări, diferenţa dintre el şi silueta înaltă a lui Jeffries ar fi părut, comică. Ridică capul spre Gordon, ezită o secundă, după care declară cu un ton sec :

— Cum vrei ! Am să încep, numărătoarea inversă pînă ,1a trei şi apăs. Vom .avea atunci două minute pentru a urca 1

— Bine, doctore ! Am să încerc să nu alunec 1

Nuggens se întoarse. Ultimul dintre oamenii săi ajunsese în partea superioară a Formei-Ecluze.

— Du-te şi plasează-te pe prima treaptă ! Atenţie, trei... doi... unu... . • . - .

;•— Foc! urlă Gordon în momentul în care Nuggens apăsa pe tija detonatorului de unde plecau releele de contact.

Jeffries fugea, suia scările cîte patru, îl auzea pe Nuggens gîfîind în urma lui. Ajunseră ca o trombă pe palierul superior, traversară pasajul care lega Forma de cabina de manevră şi aşteptară cu spatele lipit de peretele acesteia.

— Trebuia să explodeze deja ! mormăi Gordon.

Nuggens nu răspunse. Jeffries îl auzea numărind.

— 100... 101... 105... 110...

•— Eşti sigur de numărătoarea asta ?

Celălalt dădu afirmativ din cap, fără a-nceta să numere. – 115... 118... 119... 120...

— Ce-i Nuggens ?

■— Cred că m-am înşelat..

— Blestemat arti...

Cele o sută deoăzeci de kilograme de plastic explo-

dară deodată. Pămîntul se cutremură. Un zgomot de apocalips suia din fundul docului uscat. Un fum în volute enorme apăru la suprafaţa Formei-Ecluză, de parcă pămîntul s-ar fi crăpat pentru a da naştere unui vulcan.

— Bine jucat, Nuggens ! Pe chestia asta s-o ştergem spre P.C. ! Richard o fi încărunţit de grijă !

Pentru a ajunge la Greenwood, trebuiau fie să meargă de-a lungul Vechiului Bazin, fie de-a lungul Formei-Ecluză, pînă la fortificaţia în unghi formată de şcnal cu Vechea Intrare. Gordon se hotărî.

— Să ne împărţim sarcinile ! Willouby cu grupul care **e** la sud, lingă- etravă, va merge direct spre maior!

— Bine, *Sir !* • ' '

— Iar noi vom încerca să ne strecurăm de-a lungul .Vechiului Bazin ! Executarea J

Subofiţerul trimise cu ajutorul lanternei semnalul de repliere urmat de litera D, care însemna ,,direct”. Celălalt grup, care cunoştea pe dinafară cronologia operaţiei, nu avea decît să se rabata spre interior, pentru a ajunge la P.C.-ul lui Greenwood instalat într-una din barăcile administraţiei pe docul de la Intrarea Veche.

— Gata, *Sir* ! anunţă Willouby.

— Go !

Comandoul părăsi adăpostul staţiei de pompare şi se avîntă pentru a traversa suprafaţa cimentată de-a lungul cheiului Vechiului Bazin. Baxter era în frunte acoperit de Jones. După ei urma echipa de sabotaj a lui Nuggens şi în sfirşit Willouby şi echipa sa.

Gordon şi Nuggens, cu pistolul în mînă, păşeau în spatele celor doi cercetaşi.

Gordon ridică mîna. Willouby îl văzu şi veni să se aşeze la dreapta sa pentru a acoperi mersul cercetaşilor care ajunseseră la unghiul format de Bazin cu cheiul. Gordon aşteptă ca puşca mitralieră *Bren* să fie instalată în poziţie de tir pentru a-i permite lui Baxter să înainteze. Nuggens îl văzu făcînd un salt. Jones continua să-l acopere pe dreapta. Gordon se aruncă înainte urmat de Nuggens. Totul n-a durat decît o clipă. Focul se declanşă din stingă Bazinului. Traiectoria gloanţelor se vedea ca nişte linii lungi, roşii, care se striveau de ciment. Unele ricoşau, sărind apoi spre cer, descriind o traiectorie luminoasă.

— Foc ! urlă Willouby.
Se lua după luminile din punctul de plecare ai gloanţelor. Puşca-mitralieră scuipa foc. Armele se amestecau acum într-un concert asurzitor... Mîna de oameni din frunte căuta să găsească un adăpost cotind spre dreapta I şi încercînd să profite de riposta lui Willouby

.Gordon îşi dădu seama că o patrulă germană trăgea în ei din clădirea Biroului de Control, în timp ce alta încerca să-i ia de la spate. Rafalele ţiuiau deasupra capetelor lor. Trebuia cu orice preţ forţată trecerea. Singurul itinerar posibil era bătut de focurile trase de la ferestrele construcţiei. Nu aveau de ales. De partea cealaltă, la treizeci de metri, era salvarea. Antrepozitele, grămezile de materiale în vrac pe doc le ofereau un adăpost, Gordon se hotărî să rişte. Ridică braţul arătîndu-i lui Willouby cheiul, după care îl lăsă brusc în jos.

Comandoul se aruncă înainte în urma oamenilor din frunte. Era totodată şi un asalt şi o fugă. O fugă înainte în majoritatea cazurilor derutează adversarul care prevede normal că, trăgînd din faţă sau din flanc, duşmanul se va retrage din reflex.

Oamenii din comando fugeau aplecaţi, strîngînd în mîini armele, slobozind înaintea lor scurte rafale de pistol-mitralieră. Nu mai puteau da înapoi. O oprire ar fi în-semnat sinuciderea. Gloanţele fluierau în jurul lor, le pocneau în urechi.

Nuggens văzu doi oameni seceraţi în plină cursă, scă-pînd armele, deschizînd braţele şi căzînd învîrtindu-se. Pentru ei călătoria se sfîrşise. îşi atinseseră ţelul ca şi „Carul” care aştepta să moară a doua oară, explodînd peste cîteva ceasuri. Pentru aceşti oameni ciuruiţi de gloanţe, nu va exista o a doua moarte.

Jeffries Gordon îşi spunea că în fond destinul îi acorda o amînare. I-ar fi plăcut să ştie în ce clipă îi era scris să facă „marele salt”.
Willouby luă Bren-ul în braţe, îşi lipi cutia cu încărcătoare de şold şi trăgea din fuga. Arma tresărea. O simţea vibrînd, scuipîndu-şi salvele de oţel. Simţea cursa încărcătorului care se desfăşura spre stînga, strîngea î nmîinie patul armei, gata să înlocuiască încăi’cătorul golit

cu altul plin.

Deodată Willouby auzi un strigăt înăbuşit, un geamăt înfundat. Se întoarse. încărcătorul alunecase pe sol. Era acum pe burtă, nemişcat. Mina îi era încă încleştată pe cutia plină de cartuşe.

Willouby se întinse, luă cutia de muniţii de jos şi continuă cursa. Apăsă din nou pe trăgaci. O scurtă rafală şi apoi chiulasa pocni în gol. Nu mai merita să schimbe încărcătorul ; ajunsese la doc. Un zid avea să-i servească drept adăpost.

Şi Jeffries Gordon ajunsese pe chei. Se întoarse. Nuggens şi Jones veneau spre el.

— Hei, marinarule! strigă el artificierului, e totuşi altceva decît să aşezi încărcături cu plastic !

Nuggens, gîfîind, îşi relua puţin cîte puţin suflul. Comandoul înşirat de-a lungul cheiului îşi număra pierderile. Willouby nu va întîrzia să vină să raporteze situaţia ; nici nemţii, însă, nu vor întîrzia să pună la cale altă manevră. Nu aveau nici un motiv să se grăbească. Aveau cel mai buri aliat pe care-l puteau spera : timpul care se scurgea.

O linişte relativă coborî în jurul comandoului. Pentru prima dată Gordon simţi că centrul bătăliei se deplasase. Rafalele şi exploziile nu se mai dezlănţuiau pe fluviu ci în port. Ar îi vrut să plece imediat spre P.C.-ul lui Greenwood cît mai avea posibilitatea de a manevra, însă oamenii trebuiau să-şi reîncarce încărcătoarele şi să-şi tragă sufletul un moment, înainte de a se arunca din nou în luptă.

Nuggens îi atinse braţul. ■

— Am să-ţi mărturisesc ceva, Gordon.

Jeffries st Întoarse plecînd capul

.Cinci ai dat ordinul de plecare, am privit terenul pe care trebuia să-l traversez. În acel moment am avut certitudinea că n-am să ajung niciodată la capăt!

Se întrerupse, îşi şterse fruntea de sudoare, strecurînd batista sub cască şi adăugă cu sinceritate, ridicînd ochii spre Gordon :

— Sînt primul surprins că mă aflu aici.

— Mai cunosc şi altul, răspunse Gordon bătînd în lemnul crosei armei lui Jones.

O umbră se desprinse la cîţiva metri.

— *War weapons...*

. – Gura ! E Willouby !

Greenwood, cu pipa între dinţi, cu mîinile în buzunar, cu capul descoperit, se plimba în lung şi-n lat îh biroul dormitor care-i servea drept P.C. O'Mahory trebuise să lichideze cîţiva nemţi care dormeau aici, pentru ca grupul de comandă să poată să se instaleze.

Cadavrele lor erau aruncate unele peste altele afară şi numai cîteva pete de culoare, mai închise pe alocuri, constituiau singura mărturie a acţiunii brutale pe care sergentul major şi grupul său o săvîrşiseră.

Din dorinţa de a nu fi observaţi, numai două lanterne erau aprinse. înăuntru domnea un semiîntuneric, cu care Jenkins şi cei doi radiotelegrafişti se obişnuiseră pînă la urmă.

•— Situaţia, Troy ?

— Forbes trebuie să fie acum la gurile Loarei. Ultimul său mesaj arăta că trebuie să ajungă acolo la orele două şi cîteva secunde. Cum însă acum e şi un sfert şi bateriile de coastă par a se fi calmat, trag concluzia că a reuşit să scape cu bine !

Greenwood se opri din du-te-vino, se întoarse şi rămase cîteva secunde cu privirea în gol.

— Veşti de la Terrace ?

•— Trebuie că-şi apără încă podul.

— Da sau nu ?

Jenkins desfăcu braţele în semn de neştiinţa.

— îmi pare rău, dar mi-ar trebui un ghioc ! Spun asta pentru că dacă n-ar fi aşa, am fi avut deja nemţii pe cap.

— Şi Gordon ?

Ofiţerul adjunct se ridică şi se îndreptă spre uşă. Privi cîteva clipe la Forma-Ecluză şi, fără să se întoarcă, spuse :

— Sînt treizeci de minute de cînd staţia de pompare a sărit în aer. Zece, de cînd i-am lansat un trasor verde ! Normal, n-ar trebui să întîrzie să apară !

Jenkins se întoarse încet spre mijlocul încăperii, apoi se aşeză.

— Normal ! explodă Greenwood. Ce vrea să însemne cuvîntul ăsta pentru noi, Troy ? Normal, ar fi trebuit să fi avut loc un bombardament adevărat ! Normal, Fitz-

patrick ar fi trebuit să acosteze cu vedetele lui ! Normal, ar fi trebuit să ne reîmbarcăm ! Normal ar fi..

îşi trecu mîna pe frunte cu un gest obosit.

— Şi în definitiv, să le ia dracu’ pe toate !

Se lăsă greoi pe un pat.

„Normal, se gîndea el, omul care şi-a imprimai forma corpului în patul ăsta ar fi trebuit să se trezească tot în el. Ştia oare pentru ce e unul din cadavrele îngrămădite acum în stradă ? Era oare conştient de importanţa Formei-Ecluză[K] ?•

Greenwood simţi cum îl năpădeşte un val de căldură. Mîinile şi fruntea i se umeziră brusc.

— Şi dacă încărcătura „Carului^..., murmură el.

Preferă să nu continue. Ar fi atît de stupid. îi venea să rîdă, un rîs nervos, nestăpînit, nestăvilit, strînse pipa între dinţi şi se stăpîni

.„Ar fi totuşi posibil ! Dacă încărcătura aia nu va exploda ! Atunci bombardamentul n-ar fi decit un simulacru şi debarcarea prin surprindere o păcăleală !”

Jenkins îl văzu luîndu-şi capul între mîini.

• – Ar trebui să te linişteşti cinci minute, spuse el cu o voce blîndă.

Greenwood tresări.

— Şi Terrace, pe pod, crezi că se linişteşte .' spuse el; şi Gordon, care trebuie să facă minuni ca să se întoarcă, se linişteşte ? Şi tu ? Tu, care faci pe calinul, eşti liniştit ? Uită-te la mutra ta, Troy, eşti verde la fală !

— E din cauza luminii, Richard 1 Am nevoie de lumină ca să mă desfăşor 1

Greenwood avu un rictus care se voia un zîmbet.

•— Fie, ai de o sută de ori dreptate, dar...

Lăsă fraza neterminată.

— Dar ce ?

Maiorul suspină.

— în clipa de faţă, băieţii mei bîjbîie prin oraş, în speranţa să găsească la Digul Vechi ofiţerul de bord, cu canoniera şi vedetele ! Gordon, de pildă, nu ştie ce s-a întâmplat. Terrace ştie că vedeta lui şi cea a adjunctului său a costat şi crede că restul comandoului e în curs să distrugă instalaţiile la sud de pod ! Numai noi, ’ÎVoy, ştim că restul flotilei, în afară de ce a putut salva Forbes, e distrusă şi în derivă pe Loara ! Nişte epave, Troy ! Iată ce

a rămas din Operaţiunea „Carul Mare” 1

Arătînd cu coada pipei spre adjunctul său, continuă :

— Şi sînt poate vreo şaizeci de oameni care au pierdut ultimul tren.

Greenwood făcu cîţiva paşi spre uşă, se sprijini de toc, ascultând bubuitul continuu ce răsuna în Vechiul Oraş de-a lungul docurilor. Prin acest fond sonor, în care toate armele se contopeau, i se părea că aude un huruit mai accentuat, ca cel al unei coloane motorizate, venite în întărire.

Un zgomot de bocanci care se freacă de perete îl făcu să întoarcă capul. O’Mahory, sprijinindu-se de baracă, învîrtea nelipsitul lui baston, în timp ce, adăpostiţi în umbră, oamenii grupului de comandă erau aşezaţi ca nişte ghimpi în jurul comandamentului.

— Ei, Stan, nu ţi se mai aude vocea ?

Irlandezul mormăi ceva şi, cu o voce morocănoasă, adăugă:* . '

— Mă menajez, *Sir !* Dar aveţi răbdare, numai să-i văd pe dracii ăştia întorşi, şi atunci chiar *Fritz-ii,* lua-i-ar dracul, au să-mi audă glasul!

Greenwood îi puse întrebarea care-i stătea pe buze *.

— Stan, ce gîndesc oamenii ? .

O’Mahory rîse de răsună străduţa.

-7- Speră să nu crape înainte de nouă dimineaţa !

Arătă cu băţul în direcţia „Carului” sabordat, al cărui echipaj, înainte de a-l abandona, îi deschisese compartimentele etanşe şi îi găurise cala, cu ajutorul minelor magnetice sub linia de plutire. Acum, apa inundase vasul care se scufunda cu partea din spate.

— Am venit pentru asta, doar ! Tot ce ne dorim e să vedem şi să auzim focul de artificii!

Irlandezul se întoarse cu faţa spre Grenwood.

-— De rest nu ne pasă! Mersul pe jos face bine omului şi nouă ne plac plimbările. •

Şi adăugă cu o voce înfundată :ᶻ . •

— Şi sîn tem bucuroşi că sînteţi aici! ' ;

Curentul îl făcuse să meargă în derivă spre malul de nord., Fitzpatrick nu mai vîslea ci ţinea cîrma bărcii pneu-

matice. Degeaba căsca ochii, nu reuşea să distinpă con-. turul coastei. Totuşi, aveau certitudinea că se află în dreptul plajei.

— încet, şopti el la urechea lui Riley ; la stînga...

Barca se îndrepta încet spre masa întunecată a malului. – Mai la stînga 1 bine aşa ; daţi-i drumul, cu forţă ! Cei trei oameni vîrîră vîslele în apă, avînd grijă să nu facă zgomot. Numărau în minte ca să fie siguri că vîslesc în aceeaşi cadenţă.

— La dreapta un pic ! Aşa, drept înainte !

Avanportul trebuia să i'ie în faţa lor. Auzeau cu o oarecare întîrziere, datorită distanţei, zgomotele luptelor care se dădeau în Oraşul Vechi. Din cînd în cînd, dîre lungi colorate străpungeau noaptea. După zgomot, luptele se dădeau lingă Vechiul Dig, la podul care despărţea Oraşul Vechi de cel Nou şi în lungul cheiurilor.

în imediata apropiere a bărcii era linişte. O linişte adîncă, apăsătoare, tulburată numai de zgomotul respiraţiei celor patru scoţieni şi de uşorul clipocit al vislelor cînd intrau în apă. Mina lui Fitzpatrick apucă braţul lui Riley.

— Frînaţi puţin ! şopti el la urechea acestuia ; sau ne acoperim de glorie post-mortem !

Echipajul se opinti să blocheze vîslele în sens invers. La dreapta lor un văl de ceaţă tocmai se destrăma. Malul se .zărea ca o linie lungă şi sumbră. Şi cam la o sută de metri înaintea lor, forma întunecată a unui ponton ieşea în evidenţă.

Fitzpatrick se concentră. Studiind macheta remarcase şi acest ponton, printre alte detalii. Era sigur de asta însă acum nu-şi putea da seama unde anume se afla, înainte sau după podul care pleca din Oraşul Vechi 1 ,,Să ne gîndim... Dacă am fi după...[1]'

— E ridicol, mormăi el printre dinţi. E înainte ! Altfel, ne-am plimba acum în avanport 1

Această certitudine îl învioră. Se mai gîndi cîteva secunde, după care, în momentul în care era gata să dea ordinul de înaintare către zăgazul din lemn, pontonul pe care-l remarcase pe machetă îi răsări în fata ochilor. Dacă nu se înşela, trebuia să existe în apropiere un post de observaţie şi o cazemată.

— înainte, uşor !

Barca alunecă în linişte vreo treizeci de metri. Era într-

adevăr aşa. Fitzpatrik distingea forma cazematei, bondoacă, cu laturile retezate aproape octogonal. Se găsea la trei sferturi din distanţa pînă la pasarela de lemn şi avea probabil mitralierele îndreptate spre larg.

Fitzpatrick se aplecă înainte pentru a vedea mai bine. Trebui să aştepte cîteva minute pentru a-şi întipări pontonul în minte. Era imposibil ca această cazemată să nu fie ocupată. Servanţii erau oare înăuntru sau pe platforma din faţă ? în zadar ciulea urechile, nu mişca nimic. Se ridică şi dădu comanda :

— înaintaţi cît se poate de uşor !

Barca abia începuse să se mişte că le ajunse la urechi un zgomot de voci. Se opriră.

Fitzpatrick trebuia să ia o hotărîre. Să încerce să treacă prin faţa pontonului ? Ar fi fost o soluţie care însă prezenta inconvenientul că n-ar face decît să amîne problema acostării. Să încerce să neutralizeze cazemata, atacînd-o prin spate ?

„Prea riscant ! Dacă sîntem obligaţi să tragem, ne lichidează înainte de a ajunge la chei”.

Scoţianul simţea că poate găsi formula cea bună. Dar era prea surexcitat pentru a o putea defini.

S-o ia de-a lungul pontonului pentru a ajunge la chei ?

Dar rămînea aceeaşi necunoscută. Care va fi numărul

celor care-i vor întîmpina

?Deodată, realiză că de fapt nu cîntărise nici un moment riscurile expediţiei sale. Că acţionase dintr-un impuls subit, de frumuseţea gestului. Pentru că era tenace, cu voinţă şi curajos din fire şi că avea în sînge nu numai globule dar şi prietenia adevărată.

Se dădu înapoi uşor ca să nu răstoane barca şi se strecură lîngă Callaghan, cel care nu se deplasa niciodată fără cimpoi ; şi acum era aici, în barca pneumatică, vîrît în raniţă.

— Ascultă-mă, cioban de capre, îi şopti el la ureche, aş vrea să-ţi pun o întrebare.

— Nu prea sînt isteţ, Sir, luat de la oile şi păşunile melc.

— N-am nevoie de tactică ! Am nevoie de un băiat cu bun simţ.

Fitzpatrick vorbea în şoaptă, cu obrazul la cîţiva cen-

timetri de al păstorului.

— Uite ce e... în faţă e cazemata. în spate pontonul, la stînga şi la dreapta apa şi la capăt cheiul. Adaugă la acest tablou că nu avem încă aripi, dar ni se poate întîmpla să căpătăm şi că prin partea locului sîntem mai degrabă prost văzuţi ! întrebarea, elev Callaghan : pe unde pot trece patru scoţieni pentru a atinge uscatul ?

Cimpoierul se scărpina în cap ceea ce produse un scrijelit metalic dat fiind casca care-l acoperea,

— Lasă-ţi fierăria în pace, Fritz-ilor nu le place muzica.

Callaghan se gîndea probabil. Fitzpatrick nu putea vedea faţa dăltuită a muzicantului, dar îi simţea respiraţia accelerîndu-i-se.

— Ei, atunci ?

Celălalt mormăi şi clătină din cap.

— Dacă nu putem trece prin faţă, dacă nu se poate trece pe la dreapta, dacă nu se poate trece...

Fitzpatrick îl întrerupse.

— Scoate-ţi ideea din cap, pentru numele lui Dumnezeu, fii mai concret !

— Dacă nu putem trece prin stînga, continuă Callaghan imperturbabil, am putea...

— Dă-i drumul !

— Să trecem pe dedesubt 1

Fitzpatrick simţi inima bătându-i nebuneşte. încă puţin şi l-ar fi pupat pe cioban. Să treacă pe sub ponton, printre pilonii acestuia, să ajungă la chei...

— Callaghan, nu ţi s-a spus desigur niciodată că eşti genial ? ! .

— E în familie, *Sir,* tatăl meu era cel mai bun cimpoier din Highland !

Fitzpatrick se întoarse la locul său cu certitudinea că va reuşi.

— înainte, uşor !

Frînturi de fraze continuau sa le parvină, riscul era acelaşi, dar faptul că aveau în sfîrşit o licărire de speranţă îi însufleţea.

Barca, cu ocupanţii ei culcaţi la rasul colacului cu aer, înainta încet spre masa întunecată a pontonului. Fitzpatrick hotărise să-l abordeze pe la mijloc.

îşi ţinea răsuflarea, deoarece se găseau perpendicular pe cazemată. Un grup de patru oameni se detaşa pe

fundalul cerului. Vorbeau tare şi din cînd în cînd izbucnea cîte un rîs întretăiat de *Jawohl,* de *och* şi de *kaput-* uri răsunătoare.

Fitzpatrick dădea comenzi prin apăsări de mină, pe umerii lui Riley şi Callaghan, Siluetele negre, la treizeci de metri în dreapta lor, se legănau de pe un picior pe celălalt. Pe moment se putea auzi zgomotul croselor, oare se atingeau una de alta

.fitzpatrick apăsă pe umărul lui Riley. Ordonanţa sa întinse braţele şi frină barca în momentul în care atingea stîlpii de susţinere ai pontonului. Lawson şi Callaghan manevrau în spate în aşa fel încît barca pneumatică, cu o uşoară mişcare de rotaţie, să se strecoare sub ponton.

Erau acum sub podeaua de scînduri. Un şenal lung se deschidea în faţa lor. Un miros fetid domnea în jur. Auzeau deasupra lor paşii grei răsunînd pe pontonul din lemn iar zgomotul bocancilor se repercuta în întregul eşafodaj de lemn, amplificat ca de o cutie de rezonanţă.

Canalizarea oraşului deversa probabil în acest loc. Mirosuri grele emanau din învolburările apei în jurul stilpiior şi puţurile de excremente le întorceau stomacul pe dos. Un şobolan de canal înotă cîteva clipe în faţa lui Fitzpatrick şi apoi o licărire de lumină apăru la capătul tunelului. Putea fi farul unui vehicul, un reflector sau o simplă lanternă de buzunar. Fascicolul de lumină mătură scheletul de lemn, zăbovi o clipă pe casca lui Riley, făcu să lucească curelele albe ale echipamentului, după care totul reintră în întuneric.

Cinci minute mai tîrziu, Fitzpatrick dădu cu mîinile de peretele vîscos şi alunecos al cheiului care ieşea din apă. Prima fază a aventurii lor se încheiase..

— Am scăpat deocamdată, şopti el. Pe pămînt sîntem mai în elementul nostru 1

Nu mai aveau nevoie să vorbească. Fiecare ştia.ce are de făcut. Riley trecu raniţele celorlalţi. Callaghan luă armele şi le împărţi, fiecare' trecîndu-şi-le după gît, Lawson, care pînă atunci doar vîslise, îl ajută pe Fitz-patrick să urce pe chei. ■

Locotenentul cercetă mai întîi împrejurimile ponto-nului. în dreapta şi în stînga erau hangarele, nişte clădiri

cubice, zone luminate viu şi porţiuni mai întunecate,
din care porneau străduţele întortocheate ale Oraşului Vechi. Ca fond sonor se auzea un ţăcănit continuu.

„Dragul de Desmond, se gîndi Fitzpatrick, stă probabil pe pod ca pe jeratic !”

Repede, îl ajută pe Riley care la rîndul său întinse mîna şi-l trase pe Callaghan, iar acesta îl ajută pe Law- son. Trei şuierături, ca cele ale unui jet de vapori, îl intrigară pe Fitzpatrick.

— Nu e nimic, *Sir,* am înţepat barca pneumatică 1

în faţa lor o străduţă părea să-i îmbie să se adăpostească. Traversară în fugă spaţiul descoperit dintre străduţei şi chei şi se treziră în umbra ocrotitoare a vechilor ziduri.

Fitzpatrick se orientă. După o apreciere aproximativă şi ghidîndu-se după împuşcăturile pe care le auzea, se găseau probabil cu puţin la sud-vest de pod.

— Direcţia colţul străzii, după care mergem spre Est. Trec eu în cap, acoperit de Riley !

înaintau de o parte şi de alta a străduţei, în salturi succesive. Cînd Fitzpatrick se oprea, Callaghan şi Law- son fugeau să se adăpostească în ungherul unei uşi, se tupilau aici, după care aşteptau ca Riley şi locotenentul să se deplaseze din nou pentru a-şi relua înaintarea.

La colţul străzii, Fitzpatrick pîndi un moment, apoi îi făcu semn lui Riley să traverseze mica încrucişare de străzi în timp ce-l acoperea. Unul cîte unul, puseră stă- pînire pe străduţa ale cărei case păreau că se ating cu cele de peste drum. Era îngustă şi liniştită. Cîteva ferestre erau luminate, dai- obloanele erau închise şi uşile ferecate.

Fitzpatrick, adăpostit în intrîndul unei brutării, – îl avea pe Riley în stînga şi îi simţea pe Callaghan şi Lawson în spate. Cu un fluierat uşor le făcu semn să înainteze

.Callaghan făcu o săritură şi se aruncă în ungherul format de altă uşă pentru a nu rămîne descoperit. Uşa cedă cu o trosnitură sinistră. Se aprinse o lumină. Se auzi un zgomot de voci, strigăte. Nici unul din cei patru oameni nu vorbeau franceza. Neţinînd să trezească car- tierul o luară la picior. Brusc se auziră alte ţipete şi semnale de fluier. De data asta nu mai era vorba de civili. Un zgomot de motor răsună dintr-o dată, un reflector se

aprinse şi o rafală lungă străpunse noaptea...

Fitzpatrick îşi dădu seama în acel moment că se înşelase. Un post german era instalat în capul străzii. Trebuie că era în legătură prin radio cu alte posturi; mobile de data asta. Şi, într-adevăr, alte vehicule se puneau acum în mişcare. Deja în josul străzii se auzea paşii unui grup de oameni, ai căror .bocanci cu linte răsunau pe caldarîm.

Un al doilea reflector se aprinse. Fascicolul său îl întîlni pe al primului. Strada era acum luminată ca ziua. Zidurile proiectau umbre diforme.

Callagham, pe punctul de a fi prins în raza celui de al doilea reflector, făcu un salt într-o parte pentru a ajunge la adăpostul unei case la circa trei metri. Reflectorul, însă, îl surprinse ca pe o muscă. Un ţăcănit sec. O dîră roşie, un urlet de fiară rănită...

Fitzpatrick îl văzu pe păstor deschizînd braţele şi înjurînd încet. Callaghan îndoi încet genunchii, se clătină înainte şi, cu o ultimă tresărire pentru a-şi restabili echilibrul, tras de greutatea raniţei, se prăbuşi pe spate... Lawson avu atunci up reflex nenorocit. Sprijinin- du-se de uşă, descarcă în gol, fără a ochi, tot încărcătorul. Ocazia era prea bună pentru adversar ca s-o piardă, înainte de a fi tras ultimul cartuş, cele două reflectoare se îndreptau spre el

.Orbit, Lawson încerca neindemînatic să-şi reîncarce arma. Fitzpatrick nu-şi putea lua ochii de la mina lui care căuta febril în buzunarul bluzei de luptă, pentru a scoate un alt încărcător. O salvă de gloanţe cu trasoare verzi şi roşii luară uşa ca ţintă.

Toţi nemţii trăgeau. Cei de jos şi cei de sus. Tirul lor se concentra către acest ungher în care un om în *kilt,* puţin caraghios cu casca pe cap şi bluza de luptă brăzdată de curelele albe ale echipamentului, era ţinut în lemn, ca pe cruce.

Fitzpatrick îl văzu prăbuşindu-se. Reflectoarele îl mai luminară cîteva secunde, după care îşi continuată căutările.

O serie de ordine ţîşniră. Fitzpatrick înţelese că grupul din josul străzii hotărîse să suie, iar cei de sus să rămînă acolo, ca un dop, pentru a le tăia orice speranţă de scăpare. ’

Timp de o secundă, reflectorul care mătura partea dreaptă a străzii se deplasă. Fitzpatrick auzi în acel moment un zgomot înfundat lîngă el. O clipă după aceea Riley se arunca aproape în braţele lui.

Fitzpatrick resimţi atunci o imensă bucurie. Riley, care ar fi putut după toate cele întîmplate să fugă, să se ascundă, venea spre el. Ochii i se umeziră. Locotenentul îşi trase nasul, puse mîna pe umărul ordonanţei sale şi îl strînse foarte tare. Nu trebuia să spună nimic, orice frază era de prisos.

Paşii se apropiau, suiau către ei. Auzeau ordinele sub-ofiţerilor. încă douăzeci de metri... cincisprezece...

■ Fitzpatrick închise ochii, îşi revăzu într-o străfulgerare viaţa şi îşi dădu seama că singurul lucru bun pe care ii realizase era ca rămăsese burlac.

Zece metri... cinci... . '

îl simţi pe Riley încordîndu-se

.'] O cizmă, două... zece.. Un ordin...

Mina sa strînse crosa pistolului-mitralieră. Cînd re- * deschise ochii,' umbre cu căşti se proiectau pe caldarîm în faţa sa. , ■ ’

. Totul se petrecu foarte repede. Apăsă pe trăgaciul ar-

* mei. O flacără lungă ţîşni de sub-braţul lui. Un zgomot asurzitor îi spărgea timpanele. Simţi o succesiune. de şocuri lovindu-i pieptul.

* Riley nu mai avea nevoie să-şi ţină promisiunea. De- , . altfel cum ar fi putut s-o facă cu glontele care îl nime- . , rise-chiar în frunte ?!...

' - ' CAPITOLUL X . .

Strînsoarea devenea din ce în ce mai evidentă. Nemţii începeau să înconjoare portul. Nu se grăbeau şi căutau

*. să localizeze poziţia comandourilor. Pentru aceasta, în- . treprindeau o serie de manevre destinate să ‘ izoleze

! grupurile de asalt şi de sabotaj care se împrăştiaseră cu •'scopul de 'a se replia mai uşor spre P.C.

Pentru oamenii lyi Gordon nu se mai punea problema să lupte organizat. Cîte doi, cîte patru, sau singuri, fiecare îşi încerca norocul. Nimeni nu ar- fi putut spune cîţi erau cei care încercau să scape din ochiurile giganticei plase pe care adversarul o ţesea în jurul lor. Nici măcar

comandanţii de .unităţi 'şi cu atît mai puţin Greenwood.

H – Ora ? , '

* —Trei şi treizeci şi • cinci ! răspunse Jenkins. uitîndu-se la ceas.

i – Efectivul?- • ' '

\ – Tot acelaşi! Mai mult de şaizeci şi mai puţin de optzeci; Variază de la un minut la.altul, în funcţie de ■ ultimii mprţi şi de cei care se întorc.

- * • ‘ ’

9 – Operaţiunea „Carul mare

"Greenwood, cu faţa trasă şi sprîncenele încruntate, se îndreptă spre uşă. De jur împrejurul clădirii administraţiei, supravieţuitorii formaseră un dispozitiv defensiv.

Maiorul îşi luă casca, îşi trecu cureaua sub bărbie şi urmat de Mellows, şoferul său la Comandament şi în acelaşi timp ordonanţă şi agent de legătură în timpul operaţiilor, porni pentru a-şi da singur seama de situaţie.

Aerul rece îl izbi în obraz. La dreapta sa, în dreptul Intrării Vechi, vreo zece marinari salvaţi de pe o vedetă distrusă, plini de păcură, se foloseau de o mitralieră germană capturată într-o cazemată de pe plajă.

Loara continua să ardă. în centrul fluviului, pete roşietice alunecau încet. Un fum gros şi negru avînd ici şi colo şuviţe cenuşii – resturi ale fumigenelor lansate de vedetele lui Forbes – suia acum spre port, împins de vîntul de Vest care sufla dinspre mare.

Greenwood se îndreptă spre stînga. Şi aici, grupuri înarmate luaseră poziţie. Fiecare adăpost natural, grămadă de lemne, scînduri, butoaie, macarale, barăci şi hangare, era transformat în redută sau infirmerie. Dincolo de un perimetru circular de circa o sută de metri în jurul P.C.-ului, începea o „ţară a nimănui[1]' în care era extrem de greu să te orientezi. Paşii care răsunau pe caldarîm, chiar atenuaţi de tălpile de cauciuc, puteau fi produşi tot atît de bine de către nemţii ce înaintau ca şi de prietenii ce se retrăgeau.

Greenwood auzea vuind în noapte strigăte, ordine atît în engleză cît şi în germană. Erau şi momente de linişte. Cîte un comando striga parola, aştepta două secunde, repeta întrebarea, după care, neobţinînd nici un răspuns, începea imediat să tragă cu puşca mitralieră. întreg

punctul de apărare se aprindea şi de după adăposturi ţîşneau atunci lungi dîre incandescente

.Totul era rapid şi brutal. Ecoul repercuta la infinit zgomotul împuşcăturilor şi din nou se făcea linişte.

În faţă, în stingă sau la dreapta, în direcţia unde tocmai se deschisese focul, se auzeau atunci strigăte înăbuşite.

— *Sir ! Sir !*

Greenwood se întoarse. O'Mahory fugea spre eE Făcu ciţiva paşi în întîmpinarea sergentului major.- s /

I – A sosit locotenentul Gordon !

— Unde e ? . . ' .

— La P.C.

Greenwood se îndreptă în fugă spre. post. Cînd văzu silueta deşirată a lui Jeffries Gordon lingă Jenkins, simţi pe loc un sentiment de încurajare. Greenwood îşi fixase o limită de timp, după care hotărîse să părăsească punctul de sprijin, pentru a încerca să meargă în ajutorul lui Desmond Terrace la pod.

— Ce e cu oamenii tăi, Jeffries ?

— Ce a mai rămas din ei sînt cu Willouby; în ceea ce priveşte detaşamentele din sud, s-au. întors deja la P.C.-ul dumneavoastră!

Greenwood ştia ce avea de făcut de acum înainte. Ca şi „Carul* care, reuşind să se smulgă din strîrisoarea mîlului, ii furnizase răspunsul la întrebarea lui Forbes, sosirea lui Gordon marca o altă cotitură a operaţiei.

Maiorul privi la cei din jur. O'Mahory reuşea în ciuda momentelor grele să-şi păstreze caracterul său expansiv. Jenkins, mereu metodic, cerceta planul oraşului. Gordon îşi trăgea sufletul, iar Nuggens se aşezase pe un pat, puţin la o parte.

— Apropie-te, bătrîne 1 nu eşti în plus J îi strigă Greenwood.

îşi scoase casca, se uită la ceas şi anunţă :

— Iată, sînt în situaţia de a lua două hotărîri şi în stadiul actual al lucrurilor nu am dreptul de a le lua fără să vă consult.

O'Mahory făcu un gest de protest. Greenwood ridică mîna pentru a-l opri să vorbească şi îi aruncă o privire

prietenoasă.

— în caz de neînţelegere, eu voi hotărî !

Aprobă cu un semn din cap. Jeffries Gordon, pe care Jenkins îl pusese la curent cu plecarea lui Forbes de cum sosise, se încovoie puţin ca atunci cînd vorbea ; asta pentru a-l auzi- mai bine pe Greenwood, care explica situaţia.

— în afara distrugerilor secundare, în port, esenţialul misiunii a fost îndeplinit. „Carul” a pătruns în doc şi cu voia lui Dumnezeu va sări în aer ! Nu-i aşa, Nuggens ?

Artificierul se îndreptă, încrucişă degetele şi spuse cu convingere.

— Da, *Sir !*

— Perfect ! Deci începînd de acum înainte considerăm •că ne-am îndeplinit misiunea. Sîntem deci liberi de a hotărî asupra soartei noastre...

Un ţăcănit sacadat îl întrerupse brusc. Pe neaşteptate punctul de apărare începuse să tragă cu toate armele.

— Mă duc să văd ! strigă irlandezul părăsind biroul.

Ceilalţi rămaseră tăcuţi, atenţi. Auziră vocea de bronz a lui O’Mahory. Intensitatea tirului se calmă aproape imediat. Cîteva secunde mai tîrziu, O’Mahory pătrundea în încăpere.

— Nişte fetiţe, *Sir 1* Cine m-a procopsit cu asemenea •oameni ? Pe sfîntul Patrick ! Uite-i că încep să aibă şi halucinaţii. Fac atîta tărăboi pentru o pisică care răs-toarnă capacul unei lăzi cu gunoi.

Greenwood ridică mîna. . •

'— Slavă Domnului ! După cadenţa tirului am crezut că toţi nemţii din port au dat năvală.

Făcu o scurtă pauză, după care redeveni serios :

— Cum vă spuneam acum o clipă, trebuie să alegem între a ne preda, şi mă oblig să obţin de la comanda-mentul german un tratament onorabil, sau a încerca să fugim ! Daţi-mi voie să continui... Avem răniţi, printre ei unii au nevoie de ajutoare imediate. Nu poate fi vorba de a-i lăsa pe loc. Va trebui deci, în caz că vom opta pentru a doua soluţie, să ne gîndim la transportul lor.

Greenwood tăcu, ciuli urechea şi continuă :

— Aşa stînd lucrurile, putem încerca să ne strecurăm şi, odată afară din port, prin oraşul nou, să ajungem la

ţară, şi să căutăm cu ajutorul civililor să coborîm spre ■frontiera spaniolă. Ştiţi ca şi mine că există filiere de trecut graniţa şi odată acolo vom ajunge...

Se corectă :

— ... Cei ce vor scăpa, vor reuşi să stabilească contactul cu persoanele care se ocupă cu asta !

Gordon vru să intervină, dar Greenwood i-o luă înainte :

— înainte de a răspunde la această întrebare, aş vrea să aud părerea voastră asupra celor ce urmează : am hotărît să părăsesc acest P.C. orice s-ar întîmpla, pentru că a devenit o cursă de şobolani. în cazul în care continuăm lupta, e absolut necesar. Acum, dacă ne hotărîm. să ne predăm mi se pare preferabil să ne unim în prealabil cu comandoul lui Terrace la pod, pentru ca totul să înceteze în acelaşi timp. Iată ce am avut să vă spun. Aveţi două minute să vă hotărîţi 1

Se făcu linişte. Zgomotele din exterior umplură din nou încăperea. Afară oamenii se întrebau probabil cît timp vor mai reuşi să reziste în această poziţie defensivă, în care problema muniţiilor nu va întîrzia să se pună

.Vocea lui Greenwood întrerupse meditaţia ofiţerilor săi.

— Vă ascult şi, contrar uzanţei, îmi veţi răspunde în ordinea ierarhică inversă ! O'Mahory ?

Irlandezul învîrti băţul.

— Se pare că spanioloaicele, *Sir...*

.— Am înţeles, Gordon !

'— Nu sînt mai mult decît vreo cinci sute de kilometri şi mergînd repede... .

— Înţeleg ! Nuggens, în numele marinarilor ? .

— Consider că n-ar trebui să iau o hotărîre, *Sir.* Vocea mea nu reprezintă decît o minoritate.

— Dar cu titlu personal ?

.Nuggens îşi limpezi vocea, zîmbi timid către Jeffries Gordon şi, cu o voce joasă, spuse :

— Se pare că cineva a spus : „Nu e necesar să speri pentru a acţiona... Nici să reuşeşti pentru a persevera...” Sînt cam de părerea asta !

Greenwood se întoarse către Jenkins.

— Te ascult, Troy !

. – Sînt contra. Ai spus-o chiar tu : „Carul" e pe poziţie, încăpăţînarea nu ar face decît să ne sporească pierderile şi aşa destul de grele. Gîndeşte-te la răniţi; gîndeşte-te la cei izolaţi care încă ne mai caută şi se fofilează printre nemţi. Imaginează-ţi mutrele lor, văzînd că nu mai există nici vedetele şi nici P.C.-ul. <

Jenkins tăcu şi îl fixă din priviri pe Greenwood :•

----Ai terminat, Troy ?

— Da !

— în cazul ăsta, iată ordinele mele : O’Mahory, Gordon şi Nuggens, constituiţi imediat trei secţiuni de luptă. Detaşaţi fiecare zece oameni care vor fi însărcinaţi să transporte răniţii. Acest detaşament va fi sub ordinel ecăpitanului Jenkins şi va fi acoperit de secţiunea lui O'Mahory.

Greenwood se uită la ceas.

— Acţiunea, peste cinci minute. Itinerarul : Cheiul, docurile, vechiul Saint-Nazaire. Punct de regrupare : piaţa Vechiului Oraş şi podul !

Se îndreptă şi preciză ironic :

— Fiţi atenţi de data asta, nu numai la *Fritzi* dar şi la băieţii din comandoul Terrace care apasă repede pe trăgaci.

Pentru Desmond Terrace, avanportul cu cele două braţe care se uneau avînd forma unei potcoave prelungite semăna din ce în ce mai mult cu un fund de sac. Spre fund, intrarea nouă se deschidea printr-un şenal între cele două imense blocuri dreptunghiulare, ale vechiului şi noului Saint-Nazaire. La Sud Oraşul Vechi forma o ţesătură de pasaje şi de străduţe în care casele construite în stil vechi contrastau cu aliniamentul regulat al magaziilor aşezate în linii paralele de-a lungul danelor.

Terrance folosise un dispozitiv strîns de luptă şi reuşise să ţină la respect ansamblul pieţii vechi. Armele sale automate nu permiteau trecerea pe pod, care, aici, făcea legătură între oraşul vechi şi cel nou.

— încetaţi focul !

Ordinul fu transmis de la un grup la altul.

în faţa lor se vedea podul. Cale inaccesibilă atît pentru nemţii care încercau să-l treacă, cît şi pentru comandoul

care încerca din cînd în cînd să contraatace.

în lumina clarului de lună, ţesătura de grinzi metalice avea cîteodată reflexe albăstrui. Montanţii mai întunecaţi contrastau pe fondul mai deschis al căii de circulaţie. Era lung, lat, şi la capătul opus se putea distinge o

formă mobilă de unde ţîşneau, din cînd în cînd, scurte sclipiri luminoase ale lămpilor electrice.

Nemţii încercaseră la început să-l ia cu asalt. Primul val se lovise de barajul de oţel al oamenilor comandoului, încercară de patru ori, în zadar. De o oră foloseau altă metodă şi preferau atacului masiv infiltrarea progresivă de elemente izolate. încet, tîrîndu-se pe burtă, acestea se strecurau printre cadavrele şi răniţii care zăceau pe • pasarela din lemn.

Terrace făcu un salt şi ajunse lîngă omul cu puşca-mitralieră.

— Fiţi atenţi, nu trageţi decît la sigur !

Dacă nu primea ajutoare sau ordinul să înceteze lupta, muniţiile rămase nu-i vor permite să reziste unei noi tentative germane în cazul că aceştia erau hotărîţi să treacă cu orice preţ.

Se întinse pe burtă lîngă trăgător şi, la rasul solului, cercetă podul pustiu. Doar cîteva gemete întrerupeau liniştea. Dintr-o dată, Terrace avu impresia că vede nişte umbre mişcîndu-se. Era încă ceva nedesluşit. în lumina difuză care scălda construcţia, înaintau cîţiva (oameni. închise ochii, îi redeschise şi strînse braţul lui Trunck, cel pe care îl asistase la lungile partide de dame, în timpul drumului.

— Am impresia de data asta că piesele negre vor marca ! .

Trăgătorul îşi fixă arma *Bren* îh umăr şi verifică cu degetul anclanşarea încărcătorului.

— Mişcă, *Sir 1* şopti el într-o suflare. .

— Aşteaptă !

— Dar..

.— Lasă-i să vină ! Lasă-i să creadă că nu i-am reperat.

Terrace simţi un spasm strîngindu-i stomacul. La, şaizeci de metri ceilalţi continuau înaintarea cu răbdare şi şiretenie. Se fereau de părţile descoperite ale construcţiei. În schimb, foloseau morţii ca scuturi. Răniţii pe care-i loveau în înaintarea lor scoteau lungi gemete înăbuşite care acopereau frecarea corpurilor de lemnul podului.

Terrace credea că visează. Masa compactă a construcţiei, fîşia dreaptă şi lungă care traversa fluviul dădea o asemenea impresie de linişte şi forţă că părea imposibil ca în acest moment o mină de oameni să aibă îndrăzneala să se infiltreze aici.

Nu mai era nici o îndoială. Alte umbre mişcătoare se încrucişau cu cele nemişcate. Desmond Terrace se gîndea că în acest moment oameni plini de viaţă îşi lipeau obrazul ele carnea sfîşiată a morţilor tîrîndu-se prin bălţile de singe...

Simţi tremurul nervos al braţului lui Trunck.

— Cu rafale scurte, la comanda mea...

Trunck se încordă.

— Foc 1

Arma săltă. O flacără galbenă apăru la gura ţevii şi **o** succesiune de mici dîre luminoase zburară către pod.

Imediat, partea din mijloc a construcţiei apăru **în** noapte. Un păcăiut sacadat se contopi cu cel al puştii- mi tralieră a lui Trunck, iar oamenii din comando aflaţt în poziţie în jurul pieţii văzură apărînd în centrul podului buchetele de flăcări ale unui foc de artificii.

Umbre se ridicau cu gesturi dezordonate, fantomatice. Sub presiunea camarazilor lor, care declanşau un tir de sprijin, nemţii se retrăgeau.

10 – Operaţiunea ..Carul mare'

’Terrace îşi dădu' seama că era momentul, acum ori niciodată, să le arate că erau numeroşi. Astei îi putea face să cîştige timp.

— Mitraliera a doua şi a treia ! strigă el ridieîndu-se ; trageţi cit puteţi 1

Acest ordin implica şi intrarea în acţiune a aruncătoarelor de grenade. Intr-o clipă piaţa se însufleţi. Explozii scurte răsunau ici şi colo. Jerbe de foc se abăteau asupra

podului. După care, brusc, fulgere mari portocalii căzură pe pasarelă. Fluviul părea a fi numai foc. O succesiune de tunete făcu să se cutremure suprastructurile metalice şi ecoul repeta de dincolo de Vechiul Oraş bubuitul grenadelor care explodau. O simfonie de culori, galbene, roşii, verzi, se contopeau în concertul asurzitor al tuturor armelor.

Cu sufletul la gură, lac de apă, coloana care refuza să se recunoască învinsă îşi croia drum printre depozite. Oamenii lui Gordon, cei ai lui O'Mahory, marinarii lui Nuggens se ţîrau pe burtă, săreau, fugeau, se strecurau printre construcţiile portului, de-a lungul danelor, se infiltrau printre patrulele germane care, de o jumătate de oră, îşi înteţeau strînsoarea.

' Nu mai era o retragere, ci o cursă disperată spre libertate. Să părăsească portul, să ajungă la piaţă, să freacă podul şi, printr-un efort extraordinar,-să, ajungă la ieşirea din oraş.

Oamenii din comando înaintau în linie, iar atunci cînd natura terenului o. cerea rupeau formaţia. Foarte mobile, grupuri se sprijineau atunci unele pe altele, se ascundeau, reuşeau să scape şi, cînd acest'lucru devenea imposibil, 15

8înfruntau adversarul. O făceau fără ură, pentru că aşa o cerea regula jocului. Un joc ale cărui principii nu le stabilise nici unul dintre ei, dar pe care le aplicau întocmai.

Chiar şi marinarii lui Nuggens şi artificierii puţin obişnuiţi cu acţiunile de comando se simţeau antrenaţi de elanul celorlalţi.

La capătul unei noi curse, Nuggens se regăsi lîngă •Jeffries Gordon. Artificierul înghiţi în sec, îşi recapătă suflarea şi, sprijinindu-se de stîlpul unei magazii, spuse :

— începe sâ meargă... dar ucenicia . e puţin cam dură, Jeffries !

Adăugă cu o notă de amărăciune :

— Cînd mă gîndesc că am ales Marina pentru că nu puteam suferi mersul pe jos...

O rafală îl împiedică pe Gordons să răspundă. Se în-

dreptă spre colţul construcţiei.

— Ce se întîmplă ? îl întrebă el pe Baxter.

— E Willouby, *Sir !* Credea că are de-a face cu marinarii locotenentului Nuggens, a înaintat să Ic vorbească, dar erau Frits-ii !

O fugă, citeva înjurături[1] şi Gordon îl zări pe subofiţerul său, care revenea cu pistolul-mitralieră sub braţ.

— Ia spune, domnule Willouby, parola la ce mai- serveşte ?

—• La... *Sir.* adică...

— E-n regulă *old boy !* şi ceilalţi ?

Sergentul făcu un gest semnificativ cu mîna, ridicînd arma. :

— Au fost tot atît de surprinşi ca şi mine, dar Jones a aranjat lucrurile !

Gordon auzi zgomot de împuşcături în dreapta sa şi comandă :

— Regruparea la mine ! Transmiteţi locotenentului Nugens să ne urmeze ! La capătul porcăriilor astea de baraci metalice e piaţa !

Troy Jenkins îl blestema pe Greenwood la flecare minut. Degeaba era el ager ia minte, combativ, dîrz, nu putea admite întorsătura pe care o luau acum lucrurile cu acest marş spre moarte. Mai bine ca oricine, pentru că le studiase pe hartă, pe buletinele informative, cunoştea numărul forţelor germane din sectorul Saint-Nazaire, fără a mai pune la socoteală ajutoarele ce ar mai putea sosi.

— Nu ! De o mie de ori nu ! mormăi el printre dinţi ; pe cît de logic era „Carul Mare” pe atit de stupidă e această încercare !

O’Mahory auzi ultimele cuvinte.

Grăbi pasul şi ajunse la nivelul ofiţerului adjunct.

•— Permiteţi-mi, *Sir,* să nu fiu de acord !

Jenkins se îmbăţoşă.

— Nu-mi pasă de părerea dumitale 1 întreabă-i numai pe răniţi de calvarul la care îi supunem.

O’Mahory, înainte de a răspunde, privi mersul oameni-

lor din frunte. Comandamentul şi răniţii înaintau acoperiţi de comandoul lui Gordon, ceea ce îi scutea de căutarea drumului. Nu trebuiau decît să-şi supravegheze spatele şi flancurile.

— Dacă Rich..., hm,..., dacă maiorul a luat această hotărîre înseamnă că c singura valabilă.

Troy Jenkins ridică din umeri

.•— Eşti cu adevărat un irlandez încăpăţînat ca un catir !

— Poate, dar atîta timp cît putem umbla, trage şi ne bate, vom fi învingători !

•— Cît timp va mai dura asta ?

O'Mahory se întoarse. în urmă, oamenii se schimbau la tărgi, pentru a duce răniţii. îşi scoseseră bluzele de luptă, le prinseseră de puşti şi, cu trunchiul gol, gifîind sub povara camarazilor, înaintau cu muşchii încordaţi, dureroşi. Din cînd în cînd, doi dintre ei se opreau. Cu o mişcare foarte uşoară, lăsau pe pămînt brancarda cu corpul pe cifre îl transportau şi apoi îl făceau să alunece uşor pe sol. Se aplecau, scoteau cadavrului plăcuţa de identitate şi mergeau să-şi reia locul printre cei vii.

O'Mahory forţă pasul pentru a-l ajunge pe căpitanul Jenkins.

— Am găsit răspunsul la întrebarea d-voastră, *Sir!*

■— Care întrebare ?

-— M-aţi întrebat cît timp ne vom mai putea crede învingători...

— la zi !

■— Pînă cînd vom muri.

în jurul podului se trăgeau acum focuri sporadice. Demond Terrace auzise răsunînd rafalele din direcţia Intrării Vechi. Ele se apropiau, mareînd înaintarea coloanei speranţei. în cîteva minute vor face joncţiunea. Pentru el era, într-un fel, sfîrşitul unei lungi călătorii solitare. Cîţi vor fi cei care vor ajunge pînă la el ?

— *War weapons week ?* Strigă unul din al lui din stînga. După o clipă de tăcere, o voce exclamă într-un inimitabil accent cokney *Weymouth-ul* de recunoaştere

.Zece minute mai tîrziu, Greenwood era în situaţia de • a-şi da singur seama de situaţie.

Ofiţerii ii aşteptau hotărirea, în timp ce Terrace îşi termina raportul.

— ...Singura posibilitate de a ieşi din Oraşul Vechi e de a trece podul.

— Asta o ştim ! Cum e cu *Fritz-ii ?*

—• Sînt de partea cealaltă şi-s mai degrabă agresivi !

-— Ani înţeles !

Greenwood se întoarse către Troy Jcnkins. Luna le lumina feţele şi făcea să sclipească curelele albe ale echipamentelor.

— Am hotărît să lăsăm răniţii aici. Nu oblig pe nimeni, în afară de infirmieri care au obligaţia asta, să rămînă cu ei. Totuşi, dacă un ofiţer se oferă voluntar..,

— Rămîn ! spuse .lenkins calm.

Greenwood căută privirea tovarăşului său. Cei doi bărbaţi tăcură o clipă, după care Greenwood primul întoarse capul.

— Gordon ! Terrace 1 Nuggens ! Aveţi trei minute pentru a face pregătirile de luptă !

Ofiţerii plecară să dea ordinele. Greenwood nu regreta nimic. Nu mai era cazul să se gîndească la ce ar fi – putut să se întîmple dacă totul s-ar fi petrecut normal. Aceasta îl duse cu gîndul la Jenkins. La urma urmei, nu – avea el oare dreptate ?

Se întoarse şi privi masa întunecată a podului. În cî- ■ teva clipe vor încerca să treacă peste el. Vor mai avea – probabil pierderi.. Dar poate o mînă de oameni vor reuşi sâ scape» Şi pentru această mină de oameni, trebuie

încercat norocul pînă la urmă. Să se depăşească, să treacă peste propria sa frică, să învingă acel instinct de conservare din el.

Era în continuare o treabă de „trăsniţi[1]’*, ar fi spus Mac Kawley. Dar războiul în sine nu era tot aşa ceva?

— Gata, *Sir !*

— Gata, *Sir !*

■— Gata, *Sir !*

Răsunară în noapte ea pocnituri de bici. Lui Greenwood i-ar fi plăcut să găsească ceva de spus. Măcar ca să le arate prinlr-o frază afecţiunea, mîndria pe care o simţea de a-i avea sub ordinele lui ; dar vorbele i se opreau .în git. Se întoarse pentru a-şi ascunde emoţia şi, arâtînd spre pod, reuşi să articuleze un scurt :

— *Gol*

Pentru că se spune totdeauna că acţiunile cele mai ne-cugetate sînt cele la care te aştepţi mai puţin, primii atacanţi sub ordinele lui Jeffries Gordon reuşiră să ocupe o poziţie pe pod şi timp de un minut avură senzaţia că sînt liberi.

Greenwood. în spate cu grupul de comandă, se întreba dacă nu visează. După care, dintr-o dată, avu loc riposta, cu atît mai violenta cu rft intîrziase să se manifeste.

într-o clipă fură înconjuraţi de. fulgere. Intr-uy zgomot de furtună, trăsnetul se abătu asupra lor.- Se pomeniră atunci, în mijlocul unei lumi necunoscute;, multicoloră şi înfierbinială Primele rindur căzură secerate de ploaia de oţel. Ceilalţi, trâgînd raiale scurte, lansau grenade, săreau peste morţi. şi răniţi. O furie- ucigătoare îi anima
. pe cei scăpnţi teferi şi, într-o ciocnire de o violenţă ; M. u- .pomenită, comandourile ajungeau să lupte corp la corp. Nuggens simţea cum îl cuprinde ardoarea eroilor de la
Talavera Şarja comandourilor, care făcea ca lemnul-podului să vibreze, semăna cu cea a Brigăzii de cavalerie uşoară. 11 cuprinse un val de speranţă care-l făcu parcă să prindă aripi.

Ridică braţul pentru a întări ordinul pe care îl lansase şi simţi deodată un şoc în piept. Se învîrti sub forţa im-pactului, avu timp să zărească baletul luminos al trasoa-relor, după care şarpanta metalică a podului păru că se răsuceşte, podeaua sui spre el şi se prăbuşi într-o parte. În mină mai strîngea pistolul. Nu-l durea nimic. Avea numai impresia că se goleşte.

Deasupra lui vedea picioare, raniţe, oameni care alergau urlînd şi la urmă cerul. Un cer minunat, încărcat de toată speranţa unei nopţi de primăvară.

Vederea i se înceţoşă. Capul îi deveni greu, i se păru că oamenii din comando trecuseră podul. Privirea îi deveni fixă. Făcu un ultim efort ca să se scoale. O durere îi trecu ca un fulger prin piept. Eră transpirat tot. Sudoarea îi ardea ochii. Un zîmbet dureros îi apăru pe buze. Zgomotul împuşcăturilor se estompa. Podina din lemn nu mai avea acea rezonanţă, acel trosnet sacadat. Nu mai percepea decît zgomotul propriei sale inimi.

— Greenwood avea dreptate..., murmură el.

Revăzu o zecime de secundă figura lui Jeffries Gordon. Comandoul trecuse. Nuggens era deodată mai uşor, nu-şi mai simţea greutatea corpului. Muri fericit.

Dacă ar mai fi putut trăi un sfert de oră în plus, ar fi dus în moarte imaginea unei coloane blindate cu tunuri

1 Oraş spaniol unde a avut loc victoria lui Wellington asupra francezilor în 1309 (N. tr.).

ameninţătoare. Tancurile controlau acum toate străzile care permiteau accesul în Oraşul Nou. Nu mai era nimic ele făcut. Capcana se închisese. Numai acţiunile individuale mai puteau spera să reuşească.

Comandoul dăduse lupta de onoare. Greenwood luă' atunci hotărîrea.

— Libertate de manevră ! Fie ca cei mai buni să cîştige '.

Era aproape ora şapte dimineaţa. Un soare de primăvară lumina oraşul Saint-Nazaire. în port, în jurul docurilor, lingă Forma-Ecluză, în oraşul vechi, se mai auzeau tră- gîndu-se focuri sporadice.

Muncitorii care încercau să se ducă la lucru erau îm- . pinşi îndărăt de cordoane de trupe. Femeile care deschideau ferestrele dădeau de morţi în faţa caselor. Unele străzi semănau cu nişte gropi comune gata de a fi acoperite.

Pe Loara pluteau cadavre; epave, bucăţi de lemn, centuri de salvare. Se mai vedeau pe întinsul fluviului pete mari negre, uleioase, iar în jurul lor se formau aureole irizate.

Peste tot, civilii erau interogaţi. Nemţii adunau în

puncte de grupare şiruri lungi de prizonieri, pe care patrulele îi descopereau din minut în minut. Apoi ca-mioane fără prelată îi duceau spre centrele de triaj unde-ofiţeri de contrainformaţii începeau imediat interogatoriul.

Jeffries Gordon auzi paşi în spatele zidului unde se ascundea de o oră cu Jones şi Baxter. De data asta, nu mai puteau sări din curte în curte, trece prin grădini, pătrunde în pivniţi.

* Vreo şase oameni au reuşit să ajungă la Gibralbu' (N. ed. fr.)

.•— Ne-am ars !

Jones arată cu ochii spre pistolul său mitralieră.

-— Nu, inutil, oftă Gordon. Am încercat totul, vă trebui de acum să halim varză acră 1

Se gîndi o secundă şi işi dădu seama că presimţirea sa nu se îndeplinise. Va părăsi oraşul Saint-Nazaire către un lagăr, nu către morgă. Un zîmbet îi apăru pe buze şi îşi ridică gulerul bluzei.

Se îndreptă încet, puse mîinile pe cap şi ieşi în faţa zidului. Patru nemţi stăteau cu spatele la el.

. Gordon ar fi putut, întinzînd mina, să atingă casca blondului căruia îi vedea ceafa.

- – *Hello '.* strigă el pentru a le atrage atenţia.

Blondul, surprins, se.întoarse brusc. Gordon văzu timp de o clipă ţeava ameninţătoare a armei îndreptată spre el. Vru să strige că se predă... Era scris, fără îndoială că destinul nu se înşală. niciodată. ■ Rafala ii zbură ţeasta şt gloanţele ricoşară pe zid.

Pe străduţă era soare şi la o fereastră de la etaj un ţine care nu înţelegeţi că un om murise mînca o tartină scoţînd chiote de veselie:

Ieşind din pivniţa în care încercaseră să se ascundu de la ora cinei dimineaţa, Greenwood se întinse şi, m timp ce O'Ma- hory cerea în gura mare ca ultimii oameni din grupul de comandă să fie nişte prizonieri prezentabili, îşi îndesă pipa cu puţinul, tutun Capstan pe care îl mai avea în pungă.

' – *Schnett ! Los ! Şi-hnell !* strigă JeMwebei'-ul pe care

îl enerva atitudinea lui O’Mahory.' .

3-1

6— Staţi drepţi, *boys.* striga irlandezul, v-am promis ca fetele din Saint-Nazaire vă vor privi şi mi-am ţinut promisiunea ! În loc de şiraguri de flori...

Făcu cu ochiul, zîmbi spre Greenwood .şi preciza :

— Vor putea în orice caz să vă aducă pachete !

Grupul se puse în mişcare între două rânduri de santinele. Un sfert de oră mai tîrziu, la punctul de triaj, Greenwood. datorită gradului său, fu de îndată îmbarcat într-un Volkswagen care demară în trombă spre clădirea comandamentului.

Vehiculul traversă oraşul. Greenwood constată că civi< Iii arborau zîmbete şi priveau ironic spre nemţii pe care-i întîlneau.

Un camion Bonz fără prelată se încrucişa cu ci. Greenwood îi zări pe .Jenkins şi Terrace, în picioare, între tărgile cu răniţi. îşi aduse aminte de fraza lui Mac Kawle.y „vor mai fi alte, raiduri, alte tentative şi. din tentativă în tentativă, vom ajunge să găsim metoda pe care o vom aplica în ziua D...”

Cînd coborî, zîmbea. Zîmbet care dispăru cînd constată că era trecut de ora zece. „Carul” părea că nu vrea să explodeze.

Fu dus de îndată în biroul comandantului superior, lîngă care stătea amiralul şi colonelul de blindate, ale cărui unităţi împiedicaseră comandoul să ajungă în afara oraşului.

Un ofiţer de contrainformaţii servea ca interpret. Acesta întrebă :

— Sînteţi în măsură să cereţi trupei d-voastră, care continuă sa tragă de-a lungul docurilor. să înceteze lupta ?...

Căpitanul aşteptă o secundă după care continuă :

— Este în interesul lor şi al civililor !

Greenwood auzea cuvintele dar gîndul îi zbura aiurea. Ochii săi nu se dezlipeau de la pendula fixată deasupra căminului care era în faţa sa. Vedea acul mare mişcîn- du-

se inexorabil spre dreapta.

— Aţi înţeles întrebarea mea ? repetă translatorul.

Greenwood îşi dădu seama că trebuia să răspundă.

— Mi-e imposibil !

Amiralul interveni într-o engleză perfectă.

— Oamenii dumneavoastră nu aveau deci o limită fixată pentru acţiunea lor ?

„O limită ? se gîndi Greenwood ; unde începe oare o limită? Şi cine poate să spună cînd e ea atinsă ?.,.Carul* avea şi el o limită.*

— Nu ! spuse el o Clinei;

Amiralul rîse în barbă.

— Voi, englezii, aveţi un curios simţ al proporţiilor. Un mic distrugător contra unei imense fortăreţe de oţel...

Se aplecă înainte şi, cu un ton sec, adăugă :

— Atîta curaj, pentru rezultate atît de slabe. Ştiţi, domnule maior, spuse el înconjurînd biroul şi sprijinin- du-şi mîinile pe el, ce se petrece acum în docul uscat ?

Greenwood făcu o mutră mirată.

— Zeci de specialişti sînt în curs să examineze vasul dumneavoastră 1 Zeci de alţi specialişti, scafandri, sînt, în momentul de faţă sub chilă pentru a studia posibilitatea colmatării breşelor pe care echipajul dumnavoastră a găsit de cuviinţă să le facă ? Vă miră asta, nu ?

Greenwood făcu un semn din cap. Celălalt nu-şi dădu seama despre ce e vorba

.— Vă daţi seama ! Intr-o săptămînă, cel mult, toiul va reintra în ordine !

Greenwood, pe ascuns se uita la pendulă. Peste trei minute acul mare va ajunge la jumătate. „O oră întîrziere mai treacă meargă, dar dacă la şi jumătate nu explodează... atunci tot ce am îndurat nu va fi servit la nimic !”

— ...Intr-adevăr, nu văd, continuă amiralul, motivul pentru care Amiralitatea dumneavoastră a găsit de cu- viinţă să sacrifice un vas.

Şi Greenwood se întreba. Acul mare ajunsese pe şase. Saint-Nazaire strălucea probabil sub soare şi, peste cîteva ore, oraşul va fi curăţat de cadavre. Peste şase luni ni-

meni nu-şi va mai aduce aminte că într-o noapte de la sfîrşitul lui martie, nişte oameni, mînaţi de o credinţă nezdruncinată, au urcat pe cursul Loarei cu un vis măreţ...

„Se poate cere orice de la oameni, gîndea Greenwood, dar de la patru tone de explozibil ?

— Şi atunci, domnule maior, pentru ce acest raid ?

Greenwood ridică din umeri. Ce putea răspunde ca să pară verosimil ?

Deodată pereţii încăperii începură să tremure. Ofiţerii se repeziră la fereastră. Forma-Ecluză intra în erupţie. O jerbă enormă de foc suia spre cer, în timp ce un nor de fum negru se ridica în volute enorme deasupra portului. O uriaşă lovitură de berbec zgudui Oraşul Vechi şi de oriunde erau ascunşi, la punctele de triaj unde erau adunaţi, oamenii din comandouri ştiau, auzeau, vedeau...

Amiralul se întoarse şi-l privi pe Greenwood cu un aer întrebător.

— Cred că aveţi răspunsul la întrebarea dumneavoastră ! spuse Greenwood cu o voce de un calm extraordinar

.* Urmă o tăcere îndelungată; O: clipă;* cei doi ofiţeri, se înfruntară din priviri ;, după care amiralul ieşi fără un cuvînt,trîntind. uşa. t

. „Interogatoriul va continua..; şi după asta L Chiar T.N.T. ^ul are un suflete, ş.egîndi Greenwood. După care . răspunse – clar interpretului care îi cerea să-şi decline : identitatea: '' /

•— Mă numesc . George, Thomas, Richard Greenwood, şi serveam, pi hă azi dimineaţă, în comandourile-Majestă- ţii-Sale... . z \ • A' . • ' • • . /

r • Trinitrotoluen (exploziv- foarte, pute^

/REDACTOR : IRINA TONESCU TEHNOREDACTOR : ZOE TOMA
B>'N DE TIPAR : 21.03.1074
APĂRUT 1*174 : COI 1 DE TIPAR 4,75 ; C.Z.
PENTRU BIBLIOTECILE MARI 8.32; C.Z.
PENTRU BIBLIOTECILE MICI 8.
TIRAJ 80 000'80 ex. broşate.- . .
TIPARUL EXECUTAT SUB COMANDA MI 40 523 LA COMBINATUL POLIGRAFIC „CASA SUTNTEir. PLATA SCINTEII NR. 1 ’ REPUBLICA SOCIALISTA ROMÂNIA
BUCUREŞTI

IN PREGĂTIRE :
PIET LEG A Y
-Au fost şaisprezece
PAUL BONNECARRERE îndrăzneţii învingă
NICOLAS MONTSARRAT Marea crudă
IURII KOROLKOV În caz de pericol, arde
BOGOMIL RAINOV
Un naiv de vîrstă medic
:

„CARUL MARE” este numele operaţiunii pe care. în noaptea de 27 spre 28 martie 1941 Marina de război engleză a lansat*o împotriva portului francez Saint-Nazaire şi a docului său uscat, ocupat de trupele hltleriste. Operaţiune de o îndrăzneală fără seamăn, care se poate rezuma astfel:

„Un comando de douăsprezece vedete va intra noaptea în estuarul Loarei şi se va infiltra în rada portului. Va avea ca misiune să lanseze, în plină viteză, un vechi distrugător camuflat în torpilor german înţesat cu explozibil, care, după ce va fi înfundat porţile docului uscat, va sări în aer odată cu eL”

EDITURA MERIDIAN

E[1] F.T.P. : Organizaţie patriotică de rezistenţă de stingă (N. tr.).

[1] Palatul regal din Londra (N. tr.).